

AUTORKA BESTSELLERU CIZINKA

DIANA GABALDON



BUBNY PODZIMU

Diana Gabaldon

BUBNY
PODZIMU



DRUMS OF AUTUMN

Copyright © 1997 by Diana Gabaldon

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Překlad © Anna Křížková, 2018

Obálka © KREATIKA s.r.o., 2018

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2018

ISBN 978-80-7585-473-5 (pdf)

Diana Gabaldon

BUBNY
PODZIMU

Přeložila: Anna Křížková

*V této knize hrají velkou roli otcové,
proto ji věnuji svému otci Tonymu Gabaldonovi,
který rovněž vypráví příběhy.*

PODĚKOVÁNÍ

Spisovatelčin dík patří následujícím:

Mé editorce Jackie Cantorové, která po zjištění, že existuje další díl v sérii, prohlásila: „Proč mě to vůbec nepřekvapuje?“

Susan Schwartzové a jejím věrným pomocníkům – pomocným redaktorům, sazečům a knižním designérům –, bez nichž by tato kniha neexistovala. Snad se z toho jednou zotaví.

Mému muži Dougu Watkinsovi, který pronesl: „Nechápu, jak ti to může pořád procházet, o mužích nevíš absolutně nic!“

Mé dceře Lauře, která velkoryse dovolila, abych jí do svého prologu ukradla dva řádky eseje z osmé třídy; mému synu Samuelovi, který řekl: „Hodláš tu knihu vůbec někdy dokončit?“ a (aniž by se nadechl): „Když pořád jenom píšeš, můžeme se znovu najít u McDonalda?“ a mé dceři Jennifer, která prohlásila: „Ale převlékneš se, ještě než přijdeš na návštěvu k nám do třídy, že ano? Neboj se, maminko, už jsem ti vybrala oblečení.“

Anonymnímu šestáčkovi, který mi vrátil ukázkou, již jsem během přednášky rozdala žákům, se slovy: „To bylo docela nechutné, ale opravdu zajímavé. Nedělají to lidi i ve skutečnosti, že ne?“

Iainu MacKinnonu Taylorovi a jeho bratru Hamishovi za překlady do gaelštiny, idiomy a barvitě nadávky. Nancy Busheyové za gaelské nahrávky. Karlu Hagenovi za všeobecné rady týkající se latinské gramatiky. Susan Martinové a Reidu Sniderovi za řecké epigramy a hnjící krajty. Sylvii Petterové, Elise Skidmoreové, Janet Kieffer Kellyové a Karen Pershingové za pomoc s francouzštinou.

Janet MacConnaugheyové a Keithu Sheppardovi za latinskou milostnou poezii, makarónštinu a původní slova písně *To Anacreon in Heaven*.

Mary Campbell Toernerové a Ruby Vincentové za zapůjčení nepublikovaného historického rukopisu pojednávajícího o skotských horalech z Cape Fearu. Claire Nelsonové za zapůjčení knihy Encyclopaedia Britannica, vydání z roku 1771. Esther a Billovi Schindlerovým za poskytnutí knih o východních lesích.

Ronu Wodaskimu, Karlu Hagenovi, Bruci Woodsovi, Richi Hamperovi, Eldonu Garlockovi, Deanu Quarrelovi a několika dalším členům fóra CompuServe za odborné názory na to, jaké to asi je, když člověka nakopou do varlat.

Martemu Brengleovi za detailní popis potíciích obřadů a rady ohledně sportovních aut. Merrilu Cornishovi za úchvatný popis rozkvetlých růží. Arlene a Joeovi McCreaovým za jména svatých a popis orání za pomoci muly. Kenu Brownovi za detaily presbyteriánského křtu (v textu značně zkráceného). Davidu Stanley-mu, skvělému skotskému spisovateli, za rady stran anoraků, bund a jejich rozdílů.

Barbaře Schnellové za německé překlady, korekturu chyb a tolerantní četbu.

Doktorce Ellen Mandellové za lékařské poradenství, četbu a užitečné rady ohledně tříselné kýly, potratu a dalších forem trýznivých tělesných traumat.

Doktorce Rosině Lippi-Greenové za podrobnosti o životě a zvycích Mohawků a poznámky ke skotské lingvistice a německé gramatice.

Macu Beckettovi za jeho názor na nové a pradávné duchy.

Jacku Whyteovi za jeho memoáry přibližující život skotského písničkáře a za patřičné reakce na vtípky o kiltech.

Susan Davisové za přátelství, bezmezné nadšení, tucty knížek, popisy, jak dětem vytahuje klíš'ata – a za jahody.

Waltu Hawnovi a Gordonu Fenwickovi za objasnění délkové míry „furlong“. Johnu Ravenscroftovi a dalším členům portálu UKForum za strhující diskuzi o spodkách vojáků Rudé armády za druhé světové války. Eve Ackermanové a ochotným členům fóra CompuServe SFLIT za data vydání Barbara Conana.

Barbaře Raisbeckové a Mary M. Robbinsové za užitečné informace o bylinkách a rané farmakologii.

Mému anonymnímu příteli z knihovny za celé stohy užitečných učebnic.

Arnoldu Wagnerovi a Stevenu Lopatovi za diskuze o silných i mírnějších výbušninách a za všeobecné rady, jak cokoliv vyhodit do povětří.

Johnu L. Myersovi za to, že se mi svěřil se svými démony, i za to, že mi umožnil, abych jeho vzezření i osobnost vpravila do hrozivého Johna Quincy Myerse, horského muže. Trampoty s kýlou nejsou založeny na pravdě.

Jako vždy rovněž děkuji dalším mnoha členům literárních fór CompuServe a Writers Forum, jejichž jména jsem si nezapamatovala, za užitečné návrhy a družnou konverzaci a členům webu AOL za podnětné diskuze.

Obzvláště děkuji Rosaně Madrid Gatti za vytrvalou láskyplnou práci coby správkyň oceněného webu Official Diana Gabaldon Web Page (<http://www.cco.caltech.edu/~gatti/gabaldon/gabaldon.html>).

Děkuji Lori Musserové, Dawn Van Winkleové, Kaeře Hallahanové, Virginii Cloughové, Elaine Faxonové, Ellen Stantonové, Elaine Smithové, Cathy Kravitzové, Hanneke (jejíž příjmení mám bohužel nečitelné), Judith MacDonaldové, Susan Huntové a její sestře Holly, rodině Boiseových a mnoha dalším za pozorné dary v podobě vína, malůvek, květin, čokolády, keltské hudby, mýdel, sošek, sušeného vřesu z Cullodenu, ubrousků s ježurou australskou, maorských per, anglického čaje, zahradních lopatek a dalších drobností, jež mě měly rozveselit a donutit psát až za hranici vyčerpání. Svůj úkol splnily.

A nakonec děkuji své matce, která se mě bezděky dotýká.

Diana Gabaldon

dgabaldon@aol.com

76530,523@compuserve.com

(vedoucí sekce, výzkum a umění autorského psaní,
CompuServe Writers Forum)

PROLOG

Nikdy jsem se nebála duchů. Vždyť s nimi koneckonců žiji dennodenně. Když se podívám do zrcadla, dívají se na mě oči mé matky. Ústa se mi stáčejí v úsměv, který patřil mému pradědečkovi.

Kdepak, jak bych se mohla bát dotyku těch zmizelých rukou, jež na mě nevědomky sahají? Jak bych se mohla bát těch, kteří stvořili mé tělo a zanechali na něm pozůstatky, jež je přežily?

Ještě méně bych se mohla bát duchů, když jakoby nic vstupují do mých myšlenek. A takových je plná knihovna. Mohu sejmut knihu ze zaprášené police a nechat se strašit vzpomínkou na dávno zesnulé, kteří přežívají v popsaných listech.

Samozřejmě to nejsou stejní domácí duchové narušující spánek a vyvolávající nespavost. Ohlédni se a zvedni pochodeň, jež osvětlí temnou hlubinu. O samotě poslouchej kroky znějící ozvěnou.

Duchové neustále prolétávají našimi těly, schovávají se v budoucnosti. Stačí pohlédnout do zrcadla a spatříme stíny ostatních tváří, jež jsme za ta léta poznali. Vidíme tvar vzpomínky, která stojí v prázdné chodbě. Svou volbou a krví si vyrábíme vlastní duchy, strašíme sami sebe.

Každý duch se bez pozvání zvedá ze zaprášené země snů a ticha.

Naše racionální mysl říká: „Ne, tak to není.“

Ale jiná naše součást, ta starší, se pokaždé ozve do ticha: „Ano, může to tak být.“

Vcházíme a vycházíme ze světa záhad a mezitím se na něj pokoušíme zapomenout. Ale čas od času mi slabý vítr vanoucí nehybnou místností láskyplně pocuchá vlasy. Věřím, že je to má matka.

I. ČÁST

PŘEKRÁSNÝ NOVÝ SVĚT

1

POHODA V RÁJI

CHARLESTON
ČERVEN 1767

Bubny jsem slyšela dávno předtím, než byly na dohled. Vyzvánění mi dunělo v útrobách, jako bych byla dutá i já. Zvuk cestoval davem, drsný vojenský rytmus přehlušoval jakýkoliv hovor i střelbu. Mluva utichala a hlavy se otáčely, všichni hleděli k ulici East Bay, jež se táhla od rozestavěné celnice směrem k zahradám White Point.

Panoval horký den, a to dokonce i na červnový Charleston. Nejlépe bylo na mořském břehu, kde foukal vítr. Zde, dále od břehu, jsem měla pocit, jako by si mě někdo opékal zaživa. Šaty jsem měla propocené a bavlněný živůtek se mi lepil na ňadra. Už podesáté jsem si otřela obličej a zvedla těžký závoj vlasů v naději, že mi šíjí alespoň nepatrně ochladí studený vánek.

V tu chvíli jsem si až morbidně uvědomovala vlastní krk. Mimoděk jsem si položila dlaň za temeno a prsty si jej objala. Cítila jsem, jak mi v krkavicích rytmicky pulzuje krev jako znějící bubny, a když jsem se nadechla, horký a vlhký vzduch mi zašpuntoval krk, jako bych se dusila.

Rychle jsem ruku sklonila a co nejdůkladněji se nadechla. To byla chyba. Muž stojící přede mnou se nejspíš již nějaký ten měsíc nekoupal, lem košile měl špinavý a oděv mu páchl kyselou plísní. I uprostřed zpocenému davu lidí mě jeho puch štípal do nosu. Vůně teplého chleba a pečeného prasete ze stánků přikrývala zápach hnijící mořské trávy, což zmírňoval pouze lehký slaný vánek z přístavu.

Několik dětí přede mnou natahovalo krk, pošťuchovalo se a přibíhalo zpoza dubů a palem na ulici, zatímco je jejich nervózní rodiče volali zpátky. Krk dívky, která ke mně stála nejbližší, připomínal stéblo trávy, byl štíhlý a dužnatý.

Zástupem projela vlna vzrušení – na vzdáleném konci ulice se objevila řada odsouzenců na šibenici. Bubnování sílilo.

„Kde je?“ ozval se vedle mě Fergus natahující krk, aby viděl. „Já věděl, že jsem měl jít s ním!“

„On se ukáže.“ Chtěla jsem se postavit na špičky, ale neudělala jsem to. Měla jsem pocit, že bych tím ztratila na důstojnosti. Alespoň jsem se však rozhlédla. Jamieho jsem mezi lidmi vzdychky spatřila ihned; jeho hlava i ramena se tyčila nad ostatními a vlasy ohnivě zářily načervenalým zlatem. Zatím po něm nebylo ani stopy, viděla jsem pouze rozhoupané moře baretů a třírohých klobouků, kterými se chránili ti, jimž se nepodařilo najít místo ve stínu.

Nejprve se nad hlavami natěšeného davu objevily vlajky, symboly Velké Británie a Královské kolonie Jižní Karolíny. A jedna další, vyobrazující erb lorda guvernéra kolonie.

Následovali bubeníci, kteří pochodovali ve dvojicích a paličkami udávali rytmus. Průvod to byl pomalý, pochmurně nesmiřitelný. Tomuto konkrétnímu rytmu se přezdívalo mrtvý, za daných okolností velmi příhodné. Zvuk bubnů všechny ostatní zvuky utlumil.

Dále se objevil shluk vojáků v červených kabátech a mezi nimi jejich zajatci.

Byli tři. Ruce drželi spoutané před sebou a spojoval je řetěz připevněný k železným ohlávkám kolem jejich krků. První vězeň byl malý a postarší. Vypadal otrhaně a nepoctivě, kolébal se ze strany na stranu a klopýtal, až ho byl černě oděný kněz pochodující vedle vězňů donucen popadnout za paži, čímž ho uchránil před pádem.

„To je Gavin Hayes? Vypadá nemocně,“ zadrmolila jsem směrem k Fergusovi.

„Je opilý,“ ozval se jemný hlas za mnou. Otočila jsem se a spatřila Jamieho, jak upíral oči k zoufalému procesí.

Nerovnováha malého muže narušovala postup průvodu a zbývající vězni, kteří k němu byli připoutáni, se trhavě kymáceli, aby zabránili pádu. Vypadali jako tři opilci, když si to sunou k místní krčmě – v ostrém kontrastu proti vážnosti situace. I přes dunění bubnů jsem zaslechla smích, výkřiky a posměšky přihlížejících na tepaných balkónech ulice East Bay.

„Tvoje práce?“ zeptala jsem se tiše, abych na sebe nestrhla pozornost, ale klidně bych mohla křičet a mávat rukama. Nikdo neměl oči pro nic jiného než pro výjev odehrávající se před námi.

Zaznamenala jsem, jak za mnou Jamie pokrčil rameny a postavil se vedle mě.

„Požádal mě o to,“ odvětil. „Víc jsem pro něj udělat nemohl.“

„Brandy, nebo whisky?“ zajímal se Fergus a zkušeným zrakem hodnotil Hayesovo vzezření.

„Je to Skot, můj maličký Fergusi.“ Jamieho hlas byl stejně klidný jako jeho tvář, ale zaslechla jsem v něm nepatrnou známku útrap. „Řekl si o whisky.“

„Moudrá volba. S trochou štěstí si ani nevšimne, že ho věší,“ zamumlal Fergus.

Mužik vyklouzl knězi ze sevření a natáhl se jak široký tak dlouhý na písčitou zem. Jednoho ze spoluvězňů stáhl na kolena. Druhý, vysoký mladý muž, zůstal stát, divoce se však rozhoupal ze strany na stranu a zoufale se snažil neztratit balanc. Diváci řičeli nadšením.

Kapitán stráže rudě zářil zpoza bílé paruky a kovového límce. Červenal se jak hněvem, tak vlivem rozpáleného slunce. Štěkal kolem sebe rozkazy, bubny pokračovaly ve svém ponurém rytmu a jeden z vojáků spěchal odstranit řetěz, jenž vězně poutal k sobě. Dva vojáci popadli Hayese za paže, neuctivě ho vytáhli na nohy a procesí pokračovalo dále.

Když se vězni přiblížili až k šibenici, smích utichl. Byl to dvoukolák tažený mulami, umístěný pod větvemi obrovského dubu. Zvuky bubnů jsem cítila až v chodidlech. Ze slunce a okolních pachů se mi udělalo nevoľno. Bubny náhle utichly a do uší mě praštilo ticho.

„Nemusíš se dívat, Anglánko,“ špitl Jamie. „Vrať se do vozu.“ Oči ale bez mrknutí upíral na Hayese, který se opíral o vojáky, cosi si mumlal a kalně se rozhlížel kolem sebe.

Popravu jsem rozhodně vidět netoužila, nemohla jsem však Jamieho nechat, aby ji sledoval o samotě. On se vrátil pro Gavina Hayese, já se vrátila pro něj. Dotkla jsem se jeho ruky.

„Zůstanu.“

Jamie se napřímil a narovnal ramena. Popošel o jeden krok, aby se ujistil, že je mezi lidmi dobře vidět. Je-li Hayes dostatečně střízlivý na to, aby něco viděl, alespoň uvidí jako poslední na světě tvář přítele.

A viděl. Když Hayese zvedali na dvoukolák, díval se dopředu a dozadu, otáčel krkem a zoufale pátral.

„*Gabhainn! A charaid!*“ zakřičel Jamie najednou. Hayes jej spatřil a v tu ránu se přestal bránit.

Malý mužík se lehce kýval a poslouchal, zatímco mu četli prohršek. Šlo o krádež v hodnotě šesti liber a deseti šilinků. Pokrýval ho načervenalý prach a perličky potu, které se mu třásly v šedivém strništi. Kněz se k němu naklonil a naléhavě mu cosi drmolil do ucha.

Následně se bubny znovu rozduňely. Popravčí mu přes plešaticí hlavu přetáhl oprátku, pevně ji utáhl a pečlivě nasměroval uzel přímo pod ucho. Kapitán stráže zůstal stát s tasenou šavlí.

Najednou se odsouzený muž narovnal. Zahleděl se na Jamieho a otevřel ústa, jako by chtěl cosi pronést.

Šavle se zablýskla v ranním slunci, bubny utichly a ozvalo se poslední *řach!*

Pohlédla jsem na Jamieho. Zbledl až ke rtům a oči měl doširoka otevřené. Koutkem oka jsem zaznamenala, jak provaz cukl a oběšený pytel hadrů sebou ještě reflexivně trhl vzhůru. Vzduch prořízl náhlý pach moči a výkalů.

Po mém druhém boku se nevzrušeně díval Fergus.

„Nakonec si tě nejspíš přece jen všiml,“ utrousil lítostivě.

* * *

Tělo se mírně houpalo, jeho mrtvá váha kmitala jako olovnice na provázku. Z davu se ozývaly vzdychy úžasu i úlevy. Na žhnoucí obloze skřehotali rybáci. Ztěžklým vzduchem se slabě a tlumeně ozývaly zvuky přístavu, na popravišti ale vládlo ticho. Z místa, kde jsem stála, bylo slyšet tiché kapání z bot visící mrtvoly.

Gavina Hayese jsem neznala a jeho smrt ve mně nevyvolala žádný osobní zármutek, přesto jsem však byla ráda, že se vše odehrálo rychle. Krátce jsem se na něj podívala a přepadl mě zvláštní pocit nepatřičnosti. Šlo o veřejný způsob vykonání té nejsoukromější činnosti a náhle jsem se zastyděla, že se vůbec dívám.

Popravčí uměl svou práci dobře. Nedošlo k žádnému neuctivému zápasení, nebyly vidět civící oči ani vyčnávající jazyk. Gavinova malá kulatá hlava se ostře skláněla ke straně s krkem groteskně nataženým, avšak zcela viditelně zlomeným.

Šlo o čistou zlomeninu. Kapitán stráže, uspokojený Hayesovou smrtí, pokynul šavlí směrem k vězni, který měl být předveden na šibenici jako další. Všimla jsem si, jak sklopil oči k listině v červených deskách, a když znovu vzhlédl, rozhořčeně oči vykulil.

Ve stejnou chvíli se ze shromáždění ozval výkřik a davem se rychle šířila vlna vzrušení. Hlavy se otáčely, diváci se na sebe tlačili a toužili spatřit něco, co nebylo k vidění.

„Je pryč!“

„Támhle je!“

„Zastavte ho!“

Byl to třetí zajatec, mladý a vysoký muž, který využil Gavinovu popravu k záchraně vlastního života. Vyklouzl hlídačovi, který nad ním měl mít dozor, ale místo toho podlehl fascinaci nad šibenicí.

Za jedním ze stánků se cosi mihlo a zahlédla jsem záblesk špinavě blondatých vlasů. Pohyb zahlédlo i několik vojáků a okamžitě se tím směrem rozběhli, mnoho dalších se však řítilo jinými směry a ve všeobecném zmatku byly veškeré snahy marné.

Kapitán stráže cosi křičel, tvář mu zfialověla a jeho hlas uprostřed vřavy téměř zanikl. Zbývajícího vězně, který vypadal zcela ohromeně, vojáci spěšně tlačili zpět k věznici, zatímco se kapitán

rudokabátníků vehementně snažil uvést situaci do pořádku a vojáky na svá místa.

Jamie mě chytil kolem pasu a odtáhl z cesty blížícího se davu. Diváci uhýbali před četami vojáků, kteří se bleskurychle zformovali a pod zuřivým vedením svého četaře celou oblast obklíčili.

„Měli bychom najít Iana,“ navrhl Jamie a odrazil skupinku rozjařených učedníků. Podíval se na Ferguse a pokynul hlavou směrem k šibenici a jejímu smutnému břemeni. „Sundej tělo, ano? Sejdeme se U Smuteční vrby.“

„Myslíš si, že ho dopadnou?“ zajímala jsem se, zatímco jsme se prodírali řídnoucím davem a spěchali po dlážděné ulici směrem k dokům.

„Tuším, že ano. Kam mohl utéct?“ Mluvil nepřítomným hlasem a mezi obočím mu naskočila úzká vráska. Oběšený přítel mu zjevně stále vězel v mysli a uprchlému vězni věnoval jen zlomek pozornosti.

„Měl Hayes nějaké příbuzné?“ zajímala jsem se.

Zavrtěl hlavou. „Na to jsem se ptal, když jsem mu přinesl whisky. Domníval se, že ještě někde žije jeho bratr, ale kde, to nevěděl. Brzy po povstání byl prý transportován – podle Hayesese nejspíš do Virginie, ale od té doby o něm nic neslyšel.“

Nedivila jsem se tomu. Sezónní dělník neměl sebemenší možnost komunikovat se svou rodinou ve Skotsku, jedině když byl jeho zaměstnavatel natolik hodný, že mu dovolil poslat dopis jeho jménem. A i tak bylo nepravděpodobné, že by dopis doputoval až ke Gavinu Hayesovi, který strávil před přesunem deset let v ardsmuirské věznici.

„Duncane!“ zvolal Jamie. Vysoký štíhlý muž se otočil a zvedl ruku. Prodral se davem lidí jako vývrtka a jedinou rukou široce mával, aby odehnal kolemjdoucí.

„Mac Dubhu,“ odpověděl a pozdravil Jamieho kývnutím hlavy. „Paní Claire.“ Protáhlou úzkou tvář měl svaštělou smutkem. Také on byl kdysi vězněn v Ardsmuiru společně s Hayesem a Jamiem. Pouze ztráta paže po otravě krve ho zachránila před transportem spolu s ostatními. K práci ho prodat nemohli, a tak

mu místo toho odpustili trest a pustili ho na svobodu, aby vyhladoval – dokud ho nenašel Jamie.

„Necht’ Gavin odpočívá v pokoji,“ pronesl Duncan a truchlivě kýval hlavou.

Jamie něco odvětil v gaelštině a pokřižoval se. Potom se napřimil a se značným úsilím ze sebe sklepal útrapy celého dne.

„Dobrá tedy. Musím se jít podívat do doků, zajistit Ianovi plavbu a potom můžeme Gavina pohřbít. Ale nejprve se musím postarat o mladého.“

Prodrali jsme se houfem lidí až k dokům, protlačili se hloučky klevetících nadšenců a vyhnuli se valníkům a dvoukolákům, které s lhostejnou těžkopádností postupovaly mezi lidmi.

Z druhého konce přístaviště se rychle vynořil šik rudokabátníků a dav se rozestoupil, jako když do majonézy ukápne ocet. Slunce se odráželo od špiček bajonetů a jejich rytmický pochod duněl jako tlumený buben. I rachotící ruční vozíky se náhle zastavily, aby mohli vojáci projít.

„Hlídej si kapsu, Anglanko,“ zadrmolil mi Jamie do ucha a provedl mě úzkým prostorem mezi otrokem v turbanu, který k sobě tiskl dvě malé děti, a pouličním kazatelem usazeným na krabici. Kázal o hříších a pokání, ale ve všem tom hluku mu bylo rozumět pouze každé třetí slovo.

„Zašila jsem si ji,“ ujistila jsem ho a bezděky natáhla ruku ke kapse, která mi narážela o stehno. „A co ta tvoje?“

Zakřenil se, sklonil hlavu a přimhouřil modré oči před jasným sluncem.

„Je tam, kde by měla být moje brašna, kdybych nějakou měl. Pokud nenatrefím na nějakou hampejznici s hbitými prsty, jsem ochráněn.“

Pohlédla jsem na jeho vyboulené jezdecké kalhoty a vzhlédla k jeho očím. Se svými širokými rameny, vysokou postavou, ostrými, čistými rysy a skotskou hrdostí přitahoval pohled každé ženy, kterou jsme míjeli, i přesto, že si své zářivé vlasy přikryl modrým kloboukem. Zapůjčené pumpky mu byly očividně těsné a téměř vůbec ho nezahalovaly – což jen zvýrazňovalo fakt, že si toho nebyl vědom.

„Vždyť jsi chodící návnada na běhny,“ zhrozila jsem se. „Drž se u mě, ochráním tě.“

Zasmál se, chytil mě za ruku a po chvíli jsme se ocitli na malém prostranství.

„Iane!“ zavolal, když si nad hlavami okolních lidí všiml svého synovce. O chvíli později se nad davem natáhl krk, chlapec si z čela odhrnul chomáč hnědých vlasů a široce se usmál.

„Už jsem se bál, že se nikdy nenajdeme, strýčku!“ zavolal. „Propána, tady je víc lidí než na trhu v Edinburghu!“ Otřel si rukávem podlouhlý přátelský obličej a na jedné tváři mu zůstala špinavá šmouha.

Jamie se na něj podezíravě zahleděl.

„Na to, že jsi byl právě svědkem poprav, jsi nějak podezřele veselý, Iane.“

„Ale ne, strýčku Jamie,“ hájil se. „Já jsem věšení nesledoval.“ Duncan nakrčil čelo a Ian se mírně zarděl. „Já... ne že bych se bál, akorát... jsem chtěl zrovna dělat něco jiného.“

Jamie se pousmál a poplácal synovce po zádech.

„Nedělej si s tím hlavu, Iane. Také bych se na to raději nedíval, ale Gavin byl můj přítel.“

„Já vím, strýčku. Mrzí mě to.“ V chlapcových velkých hnědých očích, jediné části obličeje, jež se dala považovat za krásnou, se zableskl soucit. Podíval se na mě. „Bylo to ošklivé, tetičko?“

„Ano,“ přitakala jsem. „Ale už je po všem.“ Vytáhla jsem si z výstřihu vlhký kapesník a postavila se na špičky, abych mu otřela špínu z tváře.

Duncan Innes posmutněle zavrtěl hlavou. „Ano, nebohý Gavin. Ale aspoň zemřel rychleji než vyhladověním. A nic jiného by ho stejně nečekalo.“

„Pojďme,“ přerušil ho Jamie, který už nechtěl ztrácet čas zbytečným lamentováním. „*Bonnie Mary* by měla kotvit na druhém konci přístaviště.“ Všimla jsem si, jak se Ian podíval na Jamieho a narovnal se, jako by se chystal promluvit, ale Jamie už si razil cestu tlačenicí směrem k přístavu. Ian mi věnoval pohled, pokrčil rameny a nabídl mi paži.

Následovali jsme Jamieho za skladiště, která se táhla podél doků, a míjeli přitom uhýbající námořníky, nakladače, otroky, kolemjdoucí, zákazníky i obchodníky všech sort. Charleston byl významným obchodním přístavem a při té stovce lodí, jež každý měsíc odplouvala a připlouvala z Evropy, obchod jen vzkvétal.

Bonnie Mary patřila příteli Jamieho příbuzného Jareda Frasiera, který se odstěhoval do Francie, kde úspěšně zbohatl díky obchodu s vínem. Jamie doufal, že se s trochou štěstí nechá kapitán *Bonnie Mary* přesvědčit, aby kvůli Jaredovi Iana dopravil do Edinburghu a umožnil mu odpracovat si palubní lístek jako stevard.

Iana tento návrh příliš nenadchl, ale Jamie si umanol poslat svého potulného synovce zpět do Skotska hned při první příležitosti. Však nás sem do Georgie přivedla – mimo jiné – právě zpráva o příplutí lodi *Bonnie Mary* do Charlestonu, kde jsme náhodou o dva měsíce dříve poprvé stanuli na americké půdě.

Když jsme míjeli hostinec, vyšla z něj zrovna rozčuchaná hostinská s mísou špinavé vody. Když si všimla Jamieho, zůstala stát, nakrčila čelo a s mísou opřenu o bok se na něj usmála. Prošel kolem ní bez povšimnutí a pozornost upíral pouze na svůj úkol. Hodila hlavou, vylila splašky praseti, jež pospávalo vedle schodu, a vrátila se dovnitř.

Jamie se zastavil, zastínil si oči, aby dobře viděl na tyčící se stožáry lodí, a já jsem jej rychle dohnala. Mimoděk se poškrábal na přední straně kalhot, aby si povolil látku. Chytila jsem ho za ruku.

„Jsou rodinné šperky stále v bezpečí?“ strachovala jsem se.

„Sice je to nepohodlné, ale jsou v bezpečí,“ ubezpečil mě. Zaškubal tkaničkami od kalhot a zašklebil se. „Raději jsem si to měl schovat do zadnice.“

„Lepší ty než já,“ usmála jsem se. „Já sama bych raději riskovala loupež.“

Rodinné šperky nám byly vším. Na pobřeží Georgie nás vyplavil hurikán a dopluli jsme celí promočení, servaní a zbídačení – až na hrstku velikých cenných drahokamů.

Doufala jsem, že má kapitán *Bonnie Mary* Jareda Frasera natolik v lásce, aby Iana přijal za svého stevarda, neboť kdyby tomu tak nebylo, museli bychom problém s plavbou vyřešit jinak.

Jamieho vak a moje kapsa teoreticky ukrývaly značné jmění. Z praktického hlediska se ale klidně mohlo jednat o kamínky z pláže, větší užitek pro nás v danou chvíli neměly. Drahokamy sice představovaly snadný způsob, jak přepravovat bohatství, problém ale nastal, když je člověk chtěl vyměnit za peníze.

V jižních koloniích se téměř výhradně obchodovalo formou směnného obchodu – a co nešlo vyhandlovat, to se prodalo za lístky či směnky vypsané na majetné obchodníky či bankéře. Majetných bankéřů žilo na půdě Georgie pomálu a těch, kteří by byli ochotni investovat dostupný kapitál do drahokamů, ještě méně. Jeden úspěšný pěstitel rýže, který nás ubytoval v Savannah, nám vysvětlil, že se mu jen zřídka poštěstí spatřit obnos v hodnotě dvou liber šterlinků – a celých deset liber ve zlatě a stříbře bychom nejspíš nenasbírali po celé kolonii.

Stejně tak nepřipadala v úvahu možnost prodat kameny v rozlehlých slaných bažinách či v borových hájích, kterými jsme projížděli cestou na sever. Charleston byl prvním větším městem, kde bychom mohli potkat obchodníky a bankéře ochotné pomoci nám alespoň s částí zmrazeného majetku.

Ne že by v Charlestonu při tom ostrém slunci cokoliv vydrželo dlouho ve zmrzlém stavu, napadlo mě. Po krku mi stékaly čůrky potu a lem košile jsem měla propoceny a přilepený na kůži. Ani tak blízko k přístavu v tuto hodinu nevál žádný vítr a pach horkého dehtu, mrtvých ryb a zpocených dělníků mě téměř převálcoval.

I přes protesty Jamie trval na tom, abychom jeden z drahokamů věnovali panu a paní Olivierovým, milým lidem, kteří se nás ujali ve chvíli, kdy jsme jim doslova ztroskotali na prahu dveří. Chtěli jsme jim tím způsobem vyjádřit vděčnost za jejich pohostinnost. Oplátkou nás opatřili povozem, dvěma koňmi, čistým oblečením, jídlem na cestu a menším peněžním obnosem.

Celých šest šilinků a jednu třípenci jsem si schovala do kapsy, jež chránila veškeré naše použitelné bohatství.

„Tudy, strýčku Jamie,“ obrátil se Ian a dychtivě kynul Jamie-mu. „Chci ti něco ukázat.“

„Copak?“ vyzvídal Jamie, zatímco si prodíral cestu zástupem propocených otroků, kteří nakládali zaprášené nepálené cihly na ukotvenou nákladní loď. „Ať je to, co je to, odkud to vlastně máš? Vždyť nemáš ani vindru, nebo ano?“

„Ne, vyhrál jsem to v kostkách.“ Ian nebyl téměř vidět, jak zuřivě poskakoval kolem vozíku naloženého kukuřicí.

„V kostkách! Iane, proboha živého, když nemáš v kapse ani penci, kterou bys vsadil, nesmíš se oddávat hazardu!“ Jamie mě držel za ruku a razil si cestu zástupem, aby svého synovce dohnal.

„Ty to přece děláš každou chvíli, strýčku Jamie,“ namítl chlapec a zastavil se, aby na nás počkal. „Hrál jsi v každé krčmě a v každém hostinci, kde jsme se ubytovali.“

„Propána, Iane, já ale hraju karty, ne kostky! A navíc vím, co dělám!“

„To já taky,“ bránil se Ian samolibě. „Však jsem taky vyhrál, ne?“

Jamie obrátil oči v sloup a sbíral trpělivost.

„Ježíši, Iane, nemůžu se dočkat, až tě dopravím domů, než tady stihneš přijít k výprasku. Můžeš mi slíbit, že nebudeš karbanit s námořníky? Na palubě bys před nimi neutekl.“

Ian mu ale nevěnoval pozornost. Došel až ke schoulené hromádce s tlustým provazem ovázaným kolem krku a u ní se zastavil. Otočil se k nám a ukázal na hroudu u svých nohou.

„Vidíte? Je to pes,“ pyšnil se Ian.

Rychle jsem se schovala za Jamieho a zatahala ho za ruku.

„Iane,“ hlesla jsem, „to ale není pes. Je to vlk. A je to obrovský vlk. Radím ti, ať se ho zbavíš, než se ti zakousne do zadku.“

Vlk nedbale zastříhal uchem směrem ke mně, zadíval se na mě a zase ucho stáhl. I nadále seděl, oddychoval ve vedru a žlutýma očima visel na Ianovi s intenzitou, kterou by snadno zaměnil za oddanost každý, kdo se ještě nikdy v životě s vlkem nesetkal. Já ano.

„Tahle zvířata jsou nebezpečná,“ upozornila jsem ho. „V mžiku se do tebe zakousnou.“

Jamie na má slova nedbal a přistoupil k šelmě.

„Čistokrevný vlk to není, že ne?“ Se zájmem natáhl k údajnému psisku rozevřenou dlaň, aby si mohl očichat jeho klouby. Zavřela jsem oči a čekala, že bezprostředně uslyším, jak mu vlk amputuje ruku. Žádný výkřik se neozval, a když jsem se podívala, Jamie seděl na zemi a hleděl zvířeti přímo do nozder.

„Je to překrásné stvoření, Iane,“ poznamenal a přátelsky zvíře škrábal pod bradou. „Je větší než vlk. Hlavu a hrudník má širší a také nohy má o poznání delší.“

„Jeho matkou byla irská vlkodavka.“ Ian si dřepel vedle Jamieho, hladil zvíře po obrovských zádech a horlivě popisoval. „Začala hárat, utekla do lesa, a když se pak vrátila s mláďaty...“

„Aha, rozumím.“ Jamie psovi cosi gaelsky broukal, zatímco mu zvedal obrovskou tlapu a zkoumal chlupaté prsty. Zahnuté černé drápy měřily dobré dva palce. Pes přimhouřil oči a slabý vánek mu nepatrně cuchal hustý kožich za krkem.

Podívala jsem se na Duncana, který jen zvedl obočí, mírně pokrčil rameny a povzdychl si. Duncana psi nezajímali.

„Jamie...“ spustila jsem.

„*Balach Boidheach*,“ pokynul Jamie vlkovi. „Nejsi ty nějak moc vychrtlý?“

„Co bude žrát?“ zeptala jsem se hlasitěji, než bylo třeba.

Jamie přestal bestii hladit.

„Ach,“ odvětil. Lítostivě se na žlutooké zvíře zahleděl. „Nu dobrá.“ Zvedl se ze země a zdráhavě kroutil hlavou.

„Tvoje teta má bohužel pravdu, Iane. Jak bychom ho uživili?“

„To není žádný problém, strýčku Jamie,“ přesvědčoval ho Ian. „Potravu si shání sám.“

„Tady?“ Rozhlédla jsem se po skladištích a oštukovaných obchůdcích. „A co loví? Malé děti?“

Ian se zatvářil uraženě.

„Jistěže ne, tetičko. Ryby.“

Když spatřil, jak skepticky se na něj díváme, poklekl, oběma rukama chytil psa za čenich a otevřel mu tlamu.

„No opravdu! Přísahám, strýčku Jamie! Jen si čuchni k jeho dechu!“

Jamie si pochybovačně prohlédl dvojitou řadu působivých tesáků a promnul si bradu.

„Já... dám tedy na tvé slovo, Iane. Ale přesto... prokrista, dávej si pozor na prsty, chlapče!“ Ian uvolnil sevření a obrovské čelisti sklapy. Na kamenný chodník skáplo několik slin.

„Žádný strach, strýčku,“ poznamenal Ian vesele a utřel si dlaně do kalhot. „Ten by mě nikdy nekousl. Jmenuje se Rollo.“

Jamie si otřel klouby ruky o horní ret.

„Hmhm. Ať se jmenuje jakkoliv a živí se čímkoliv, pochybuji, že kapitán *Bonnie Mary* jeho přítomnost na palubě uvítá.“

Ian na to nic neřekl, ale šťastný výraz z jeho tváře nezmizel. Dokonce ještě zesílil. Jamie se na něj podíval, všiml si jeho rozzářeného obličej a zkoprněl.

„Ne,“ zhrozil se. „To ne.“

„Ano,“ ubezpečil jej Ian. Na kostnaté tváři se mu rozlil široký radostný úsměv. „Vyplula už před třemi dny, strýčku. Přijeli jsme pozdě.“

Jamie utrousil v gaelštině něco, čemu jsem nerozuměla. Duncan vypadal pohoršeně.

„Krucinál!“ ulevil si Jamie znovu anglicky. „Do háje zelenýho!“

Sundal si klobouk a rukou si otřel tvář. Vypadal zchváceně, rozcuchaně a celkově rozladěně. Otevřel ústa, ale usoudil, že bude lepší mlčet, a tak je znovu zavřel. Projel si prsty vlasy a rozvázal si mašli, kterou si je stahoval.

Ian se tvářil ustrašeně.

„Omlouvám se, strýčku. Pokusím se ti být co nejméně na obtíž, slibuji. A můžu pracovat. Na jídlo si vydělám.“

Jamie se na synovce podíval a tvář mu zjihla. Zhluboka si povzdychl a poplácal Iana po rameni.

„Nejde o to, že bych o tebe nestál, Iane. Nic si nepřeju víc, než abych si tě tu mohl nechat. Ale co tomu, sakra, řekne tvoje matka?“

Ianovi se do tváře vrátila radost.

„To nevím, strýčku,“ odvětil, „ale moje matka zůstává ve Skotsku, ne? A my jsme tady.“ Napřáhl ruce k Rollovi a objal ho. Vlka gesto mírně zaskočilo, ale po chvíli vyplázl dlouhý růžový jazyk a dychtivě lana olízl za uchem. Nejspíš si ho ochutnal, pomyslela jsem si cynicky.

„Navíc,“ dodal chlapec, „ví dobře, že jsem v bezpečí. Z Georgie jsi jí napsal, že jsem tady s tebou.“

Jamie se zmohl na hořký úsměv.

„Nejsem si jistý, že ji zrovna vědomí toho, že jsi tu se mnou, nějak zvláště uklidní, Iane. Přece jen už mě zná dlouho.“

Zavzdychal, znovu si nasadil klobouk a obrátil se ke mně.

„Nutně se potřebuji napít, Anglánko,“ prohodil. „Pojďme najít nějakou krčmu.“

* * *

V temném hostinci U Smuteční vrby mohlo být chladno, nebýt řádky lidí, kteří v něm vysedávali. Lavice a stoly ale přetékały diváky z popraviště i námořníky z doků a dusno by se dalo krájet.

Když jsem vkročila do výčepu, nadechla jsem se a rychle zase vydechla. Měla jsem pocit, jako bych skočila do hromady špinavého prádla politého pivem.

Rollo okamžitě projevil svou užitečnost; ve chvíli, kdy vstoupil do výčepu, odhalil zuby, téměř neslyšně zavrčel a osazenstvo se rozestoupilo jako Rudé moře. Krčmy mu očividně nebyly cizí. Spokojeně vyklidil rohovou lavici, stočil se pod stůl a zdálo se, že se chystá ke spánku.

Když se Jamie schoval do stínu a před očima mu přistál velký cínový pohár plný tmavého ležáku, jeho obvyklá sebejistota se mu vrátila.

„Máme dvě možnosti,“ vysvětloval a odhrnul si propocené prameny ze spánků. „Buď se v Charlestonu zdržíme dost dlouho na to, abychom našli kupce, který od nás drahokamy koupí, a opatříme Ianovi palubní lístek na příští loď do Skotska. Nebo se vydáme na sever do Cape Fearu a najdeme mu loď z Wilmingtonu nebo New Bernu.“

„Hlasuji pro cestu na sever,“ poznamenal Duncan bez váhání. „V Cape Fearu máš rodinu, ne? Nelíbí se mi představa, že bychom se mezi cizinci zdržovali příliš dlouho. A tvůj příbuzný se jistě postará o to, aby nás nikdo neokrádal ani nepodváděl. Zde...“ Zvedl rameno, aby ukázal na neskotské – a tudíž evidentně nečestné – občany kolem nás.

„Vydejme se na sever, strýčku!“ přidal se Ian rychle, než stihl Jamie odpovědět. Rukávem si otřel tenký knírek z pěny. „Cesta pro nás může představovat nebezpečí. Budeš potřebovat dalšího člověka na ochranu, co říkáš?“

Jamie skryl svůj výraz v poháru, ale seděla jsem k němu dost blízko na to, abych ucítila, jak jím projíždí záchvěv. Jamie měl svého synovce opravdu rád. Ian ale rovněž patřil k lidem, kterým se každou chvílí něco přihodilo. Obvykle za nic sám nemohl, to ale na výsledku nic neměnilo.

Před rokem mladíka unesli piráti a právě jeho záchrana nás přivedla na strastiplnou a často také nebezpečnou výpravu do Ameriky. V poslední době se chlapec do ničeho nepřipletl, ale přesto jsem věděla, že se Jamie nemůže dočkat, až svého patnáctiletého synovce posadí na loď do Skotska na cestu za jeho matkou, než se něco semele.

„Hm... to zajisté, Iane,“ přisvědčil Jamie a odložil pohár. Opatrně se vyhnul mému pohledu, ale neušlo mi, že mu v koutku úst zacukalo. „Jistě bys mi byl nesmírně nápomocen, nicméně...“

„Možná se setkáme s rudými indiány!“ nadchl se Ian s očima dokořán. Tvář, kterou měl už tak celou rudou od sluníčka, se mu rozzářila natěšeným očekáváním. „Nebo uvidíme divoké bestie! Doktor Stern mi vyprávěl, že v karolínské divočině žijí běsnící stvoření – medvědi, divoké kočky a záluďní panterí – a také velký páchnoucí tvor, kterému indiáni říkají skunk!“

Zakuckala jsem se ležákem.

„Není ti nic, tetičko?“ naklonil se Ian nervózně přes stůl.

„Jsem v pořádku,“ zasípala jsem a otřela si zpocený obličej do ubrousku. Osušila jsem si poprskaný dekolt a nenápadně si stáhla výstřih na stranu, abych se aspoň trochu ochladila.

Potom jsem zachytila Jamieho pohled, v němž se mísilo skryté pobavení s mírnou obavou.

„Skunkové nejsou nebezpeční,“ zamumlala jsem a položila mu ruku na koleno. Jako schopný a neohrožený lovec na své rodné Skotské vysočině měl Jamie ve zvyku dávat si na neznámou faunu Nového světa pozor.

„Hm.“ Přestal se mračit, ale úzká vráska mezi jeho obočím nezmizela. „Možná ne, ale ostatní zvířata? Nemůžu říct, že bych se těšil na střet s medvědem nebo tlupou divochů, když mám v ruce jenom tohle.“ Dotkl se velkého nože, který mu visel v pouzdře za páskem.

Nedostatek zbraní trápil Jamieho už cestou z Georgie a Iano-
vy poznámky o indiánech a divokých šelmách způsobily, že mu tyto obavy znovu vstoupily na mysl. Kromě Jamieho nože nosil Fergus ještě menší čepel vhodnou k přeřezávání lan a přípravě větviček na podpal. To byla veškerá naše výzbroj – Olivierovi neměli pistole ani meče nazbyt.

Cestou z Georgie do Charlestonu nás doprovázela ještě skupina pěstitelů rýže a indigovníku, kteří vezli zboží do přístavu, odkud mělo putovat do Pensylvánie a New Yorku – všichni se mohli pyšnit noži, pistolemi a mušketami. Kdybychom směrem ke Cape Fearu odešli hned, putovali bychom o samotě, neozbrojení a bezbranní vůči všemu, co by se proti nám vynořilo z hustých lesů.

Zároveň nás však k cestě na sever tlačila skutečnost, že jsme neoplývali sebemenším kapitálem. V Cape Fearu sídlila největší komunita skotských horalů ze všech amerických kolonií. Několik měst bylo obýváno lidmi, kteří ze Skotska uprchli během posledních dvaceti let v rámci emigrační vlny po porážce u Cullo-
denu. Mezi přistěhovalce patřil i Jamieho příbuzný, který by nám dozajista ochotně nabídl útočiště: střechu, postel a čas k nalezení obživy v Novém světě.

Jamie si objednal další pivo a kývl na Duncana.

„Musím říct, že s tebou souhlasím, Duncane.“ Opřel se o stěnu krčmy a nenuceně se rozhlédl po přelidněném sále. „Také cítíš, kolik očí nás nepřestává sledovat?“

I přes pot, který se mi lepil na kůži, mi po zádech přešel mráz. Duncan mírně vykulil oči, potom je přimhouřil, ale neohlédl se.

„Ach,“ hlesl.

„Jaké oči?“ zeptala jsem se a nervózně se rozhlédla. Nevšimla jsem si, že by o nás někdo jevil zájem, ačkoliv kdokoliv nás mohl sledovat potají. Hostinec přetékal posilněnými štamgasty a jejich hovor byl natolik hlasitý, že jsme se v něm sotva slyšeli.

„Jakékoliv, Anglánko,“ odpověděl Jamie. Podíval se za mě a usmál se. „Netvař se tak vyděšeně. Žádné nebezpečí nám nehrozí. Tady ne.“

„Zatím,“ poznamenal Innes. Naklonil se, aby si dolil další pohár ležáku. „Mac Dubh u šibenice zavolal na Gavina, chápete? Určitě si toho někdo všiml – nehleď na to, jak se Mac Dubh snadno ztrácí v davu,“ dodal suše.

„Navíc farmáři, kteří s námi přijeli z Georgie, touhle dobou už své zboží rozprodali a odpočívají v podnicích, jako je tenhle,“ doplnil ho Jamie a pečlivě studoval vzor na svém poháru. „Všichni jsou to upřímní lidé a budou mluvit, Anglánko. Je to koneckonců zajímavý příběh, ne? Cestovatelé, kteří unikli hurikánu. A jaká je šance, že aspoň jeden z nich ví o nákladu, který s sebou vezeme?“

„Rozumím,“ zamumlala jsem popravdě. Tím, že jsme se přihlásili k odsouzení, jsme přilákali zájem veřejnosti a jako nenápadní turisté jsme dále cestovat nemohli. Mělo-li nám hledání kupce trvat ještě dlouho, riskovali jsme, že k sobě přitáhneme pozornost lupičů nebo anglických úřadů. Ani jedna vyhlídka nebyla lákavá.

Jamie zvedl pohár, zhluboka se napil a s povzdechem ho položil.

„Ne. Asi není moudré, abychom se déle zdržovali ve městě. Postaráme se o to, aby Gavina spořádaně pohřbili, a potom si najdeme bezpečný nocleh v lese za městem. Zítra se rozhodneme, zda zůstaneme, nebo se vydáme na cestu.“

Představa, že strávíme další noci v lese – ať už se skunky, či bez nich – mě nijak netěšila. Ze šatů jsem se nevysvlékla již osm

dní, a pouze když jsme se zastavili u studánky, opláchla jsem si nejodhalenější části těla.

Na opravdovou postel jsem se těšila, i kdyby měla být prolezlá blechami, a stejně tak bych uvítala možnost seškrábat ze sebe špínu z týdenní cesty. Jamie měl však pravdu. Povzdychla jsem si a smutně se zahleděla na lem svého šedivého a obnošeného rukávu.

Mé dumání přerušily dveře hostince, protože se prudce otevřely. Dovnitř vtrhli čtyři vojáci v rudých kabátech. Na sobě měli uniformy, v ruce drželi muškety s připevněnými bajonety a očividně jim nešlo o pivo ani hru v kostky.

Dva z nich rychle obkroužili místnost a podívali se pod stoly, zatímco další zmizel v kuchyni. Čtvrtý zůstal stát na hlídce u dveří a bledýma očima přejížděl po hostech. Pohledem se zastavil u našeho stolu, chvíli si nás přemýšlivě prohlížel, ale následně pokračoval v neklidném hledání.

Jamie se tvářil zcela klidně, naoko nechápavě popíjel svůj ležák, ale všimla jsem si, jak ruku v klíně pomalu sevřel v pěst. Duncan, který své pocity neovládal tak mistrně, sklonil hlavu, aby zakryl výraz tváře. Ani jeden se v přítomnosti rudokabátníka necítil nejlépe a oba k tomu měli pádný důvod.

Nikoho dalšího vpád vojáků nevyvedl z míry. Malá kapela v rohu u komína pokračovala ve zpěvu nekonečné verze písně *Dolijte poháry* a mezi výčepní a dvěma učedníky vypukla hlasitá výměna názorů.

Voják znovu vyšel z kuchyně, aniž by našel, co hledal. Bezohledně prošel rozehranými kostkami u ohniště a vrátil se ke svým kolegům u dveří. Když vojáci opouštěli hostinec, štíhlý Fergus se vmáčkł dovnitř a natlačil se na futro dveří, aby se vyhnul tvrdým loktům a ostrým mušketám.

Zaznamenala jsem, jak jednoho z vojáků upoutal lesklý kov a se zájmem si prohlédl hák, kterým si Fergus nahradil useknutou levou ruku. Vrhł po Fergusovi ostrý pohled, ale potom si narovnal mušketu a spěchal za svými kumpány.

Fergus si proklestil cestu mezi hosty a svalil se na lavici vedle Iana. Byl splavený a rozčilený.

„Zatracený pitomec,“ ulevil si bez váhání.

Jamieho obočí vystřelilo vzhůru.

„Kněz,“ vysvětloval Fergus. Zvedl pohár, který k němu Ian přisunul, a lokal, dokud v něm veškerý nápoj nezmizel. Sklonil pohár, ztěžka vydechl a hned se tvářil o poznání veseleji. Znovu zavzdychal a otřel si rty.

„Za to, že ho pohrbí na hřbitově, si řekl o deset šilinků,“ pronesl. „Samozřejmě na anglikánském hřbitově, tady žádné katolické kostely nejsou. Zpropadený lichvář! Ví moc dobře, že nemáme na vybranou. Tělo vydrží sotva do soumraku.“ Strčil si prst za límec a vytáhl z něj propocení kousek bavlny. Několikrát udeřil pěstí do stolu, aby upoutal pozornost výčepní. Ta měla co dělat, aby obsloužila všechny štamgasty.

„Oznámil jsem tomu vykrmenému vepři, že sám rozhodneš, zda mu zaplatíš, nebo ne. Koneckonců ho můžeme sami pohřbit někde v lese. Ačkoliv v tom případě bychom si museli pořídit lopatu,“ zamračil se. „Tihle chamtiví měšťané vědí, že jsme z ciziny. Kdyby se jim naskytla příležitost, obrali by nás o poslední drobné.“

Těmi posledními drobnými byl nebezpečně blízko pravdy. Měla jsem dost peněz na zaplacení večeře i obstarání jídla na cestu a možná by mi zbylo na několik dalších noclehů. To bylo vše. Zachytila jsem Jamieho pohled do sálu. Hledal příležitost, jak si obstarat peníze hazardem.

Vojáci a námořníci představovali v hazardních hrách nejlepší protivníky, ale ve výčepně jich v tu chvíli mnoho nevysedávalo – většina hlídačů pevnosti nejspíš stále ještě prohledávala město. V jednom rohu se nad několika džbánky brandy hlasitě družila menší skupinka mužů. Dva z nich k obveselení svých přátel zpívali či se o to alespoň pokoušeli. Když je Jamie spatřil, téměř nepostřehnutelně přikývl a obrátil se na Fergusse.

„Co jsi prozatím s Gavinem podnikl?“ zajímal se Jamie. Fergus nakrčil jedno rameno.

„Schoval jsem ho do povozu. Jeho oblečení jsem s jednou hadrnicí vyměnil za rubáš. V rámci dohody souhlasila, že ho i omyje.“ Slabě se na Jamieho usmál. „Žádný strach, můj pane.“

Vypadá slušně. Prozatím,“ dodal a přiložil si čerstvě nalitý pohár ke rtům.

„Nebohý Gavin.“ Duncan Innes napůl zvedl pivo, aby vzdal hold svému padlému kamarádovi.

„*Slàinte*,“ odvětil Jamie a zvedl svůj pohár rovněž. Postavil ho a zavzdychal.

„Nebyl by rád, kdybychom ho pohřbili v lese,“ namítl.

„Proč myslíš?“ vyzvídala jsem. „Řekla bych, že už mu to teď může být jedno.“

„Ale ne, to bychom mu neudělali, paní Claire.“ Duncan soucitně vrtěl hlavou. Obvykle zůstával zdrženlivý, a tak mě překvapilo, když se s námi podělil o svůj názor.

„Bál se totiž tmy,“ pronesl Jamie mírně. Obrátila jsem se k němu a on se na mě napůl úst usmál. „S Gavinem Hayesem jsem žil skoro stejně dlouho jako s tebou, Anglánko – a v mnohem těsnějších podmínkách. Znal jsem ho dobře.“

„Je to pravda. Bál se sám ve tmě,“ přidal se Duncan. „Ze všeho nejvíc se děsil *tannagach* – duchů, že?“

Jeho protáhlá truchlící tvář odrážela niterné pocity a já věděla, že vzpomíná na vězeňskou celu, kterou on a Jamie sdíleli s Gavinem Hayesem – a dalšími čtyřiceti muži – po dlouhé tři roky. „Vzpomínáš si, Mac Dubhu, jak nám jednoho večera vyprávěl o *tannasq*, se kterým se setkal?“

„Vzpomínám, Duncane, ačkoliv bych na to raději nemyslel.“ Jamie se navzdory horku otřásl. „Tu noc jsem z půlky probděl.“

„Co vyprávěl, strýčku?“ Ian se s vykulenýma očima nakláněl přes svůj ležák. Tváře měl rozpalené a límec už si celý propotil.

Jamie si dlaní otřel ústa a přemýšlel.

„Nuže, na Vysočině zrovna panoval pozdní chladný podzim. A když se mění roční období, ze vzduchu je cítit, že půdu brzy přepadnou první mrazíky,“ vyprávěl. Pohodlně se uvelebil a s pohárem v ruce se opřel o zeď. Hořce se usmál a zabrnkal si o krk. „Ne jako teď, víš?“

„Gavinův syn tu noc přivedl zpět krávy, ale jedna scházela. Chlapec ji hledal v kopcích i na pastvinách, ale nikde ji

nenášel. Gavin mu nařídil, ať podojí dvě ostatní, a sám se vydal ztracenou krávu hledat.“

Pomaloučku kroužil rukama kolem cínové nádoby a hleděl do temného piva, jako by v něm viděl skotské vrchy a noční mlhu vznášející se v podzimmých soutěškách.

„Vzdálil se natolik, že se mu chýše v dálce ztratila. Když se ohlédl, neviděl už ani světýlko v okně a neozývalo se nic než kvílení větru. Byla zima, ale on šel dál, klopýtal v bahně a vřesu a poslouchal, jak mu pod botami praská led.“

V mlze zahlédl malý háj. Napadlo ho, že se kráva možná schovává mezi stromy, a tak k němu zamířil. Tvrdil, že to byly břízy, z nichž opadalo všechno listí, ale větve rostly tak blízko u sebe, že musel sehnout hlavu, aby vůbec prošel.

Vstoupil mezi stromy a zjistil, že to není žádný lesík, ale kruh ze stromů. Tvořily jej rovnoměrně vysázené široké vysoké stromy spolu s menšími stromky, které rostly mezi nimi a z větví tvořily zeď. Uprostřed kruhu stála mohyla z kamení.“

V hostinci bylo vedro, přesto mi připadalo, jako by mi po zádech stékal rozteklý led. Pradávné mohyly jsem na Vysočině viděla na vlastní oči a děsily mě i za bílého dne.

Jamie si usrkl ležáku a otřel si prámínek potu, který mu stékal po spánku.

„Gavina prý v tu chvíli přepadl zvláštní pocit. To místo znal – znali ho všichni a také se mu obloukem vyhýbali. Bylo to podivné místo. A v mrazivé tmě mu připadalo ještě strašidelnější než za denního světla. Gavin stál před starou mohylou postavenou z plochých kamenů lemovaných balvany a před sebou viděl černý vstup do hrobky.“

Věděl, že tam nemá žádný člověk co dělat. Neměl s sebou nic než dřevěný křížek kolem krku. Pokřížoval se s ním a obrátil se k odchodu.“

Jamie se odmlčel a napil se piva.

„Ale když se Gavin vzdaloval od hrobu,“ pokračoval tiše, „uslyšel za sebou kroky.“

Viděla jsem, jak Ian polkl a poskočil mu ohryzek v krku. Mechanicky se natáhl pro pohár a očima se vpíjel do strýčka.

„Neotočil se,“ vyprávěl Jamie, „místo toho pokračoval vpřed. Neviditelný ho následoval krok po kroku. Došel až k ledem pokrytému rašeliništi, kterým prosakovala mrazivá voda. Slyšel, jak mu rašelina křupe pod nohama, a křupání ledu se ozývalo i za ním.

Šel stále dál a dál mrazivou temnou nocí a hledal před sebou světýlko v okně, kde jeho žena zapálila svíčku. Ale světlo se stále neobjevovalo a Gavin začal mít strach, že uprostřed vřesu a tmavých kopců ztratil směr. Celou dobu mu v uších hlasitě zněly cizí kroky.

Nakonec už to nevydržel, uchopil do ruky krucifix, který mu visel kolem krku, a s výkřikem se otočil k tomu, co jej následovalo.“

„Co tam viděl?“ Ianovy rozšířené zorničky ztmavly pivem a údivem. Jamie se na chlapce podíval a pokynul Duncanovi, ať příběh dopoví.

„Prý za ním stálo cosi, co vypadalo jako lidská postava bez těla,“ doplnil ho Duncan potichu. „Celá bílá, jako by ji tvořila jen mlha. V místě, kde měly být oči, zely dvě velké díry a za nimi černota, která se mu z těla snažila vysát vyděšenou duši.

Ale Gavin před sebou držel krucifix a hlasitě se modlil k Panně Marii.“ Jamie se znovu ujal vyprávění, nachýlil se a světlo z krbu mu zlatě lemovalo tvář. „Netvor se k němu nepřiblížil. Zůstával na místě a pozoroval jej.

A tak od něj pomalu couval, aniž by se odvážil znovu otočit. Šel pozpátku, klopýtal a klouzal. Děsil se chvíle, kdy šlápne do močálu, spadne ze skály nebo si zláme vaz, ještě víc se však bál otočit zády k tomu chladnému stvoření.

Nevěděl, jak dlouho to trvalo, věděl jen to, že když si konečně uprostřed mlhy všiml světýlka a spatřil svou chýši i svíčku na okně, nohy se mu klepaly vyčerpáním. Vykřikl radostí a obrátil se ke dveřím, ale studený tvor byl rychlejší, proklouzl kolem Gavina a postavil se mezi něj a dveře.

Jeho žena už ho vyhlížela, a když uslyšela výkřik, ihned utíkala ke dveřím. Gavin na ni křikl, ať nevychází ven a rychle přinese talisman, který by odehnal *tannasq*. Bleskurychle zpod

postele vytáhla nočník a myrtovou větvíčku obvázanou červenou stužkou, kterou vyrobila na ochranu kravám. Chrstla vodu do dveří a bílá věc vyskočila rozkročmo pod rám dveří. Gavin proběhl pod ní, zatarasil dveře a zůstal ležet v náručí své ženy až do úsvitu. Svíčku nechali hořet celou noc a Gavin Hayes už nikdy neopustil svůj domov po setmění – dokud neodešel bojovat za prince Karla.“

Dokonce i Duncan, který příběh znal, si po skončení vyprávění oddychl. Ian se pokřižoval a rozpačitě se rozhlédl, ale zdálo se, že si ho nikdo nevšiml.

„Teď Gavin propadl temnotě,“ prohlásil Jamie slabě. „Ale my nedopustíme, aby zůstal ležet v neposvěcené půdě.“

„Našli tu krávu?“ zeptal se Fergus se svou typickou praktičností. Jamie kývl obočím na Duncana a ten odpověděl.

„Ano. Následujícího rána našli to nebohé zvíře s kopyty od bahna a kamení. Celé zuřilo a házelo nohama jako pominité.“ Podíval se napřed na mě, potom na Iana a znovu na Ferguse. „Gavin vykládal,“ vzpomínal přesně, „že ta kráva vypadala, jako by běžela do pekla a zase zpátky.“

„Ježíši.“ Ian si zhluboka lokl piva a já ho následovala. V protějším rohu se skupinka pijanů opakovaně pokoušela o interpretaci písně *Kapitán bouře* a pokaždé propukla v bezmocný smích.

Ian si odložil pivo na stůl.

„Jak to s nimi dopadlo?“ vyzvídal s ustaranou tváří. „Myslím s Gavinovou ženou a synem.“

S Jamiem jsme se setkali očima a rukou se lehce dotkl mého stehna. Věděla jsem, jak skončila Hayesova rodina, aniž by musel cokoli říkat. Nebýt Jamieho odvahy a nesmlouvavosti dopadla bych stejně i já a naše dcera Brianna.

„Gavin se to nikdy nedozvěděl,“ pronesl Jamie tiše. „O své ženě už víckrát neslyšel. Nejspíš zemřela hladu nebo ji vyhnali do smrtící zimy. Jeho syn s ním bojoval u Cullodenu. Vždy, když do naší cely uvrhli někoho nového, Gavin se ho zeptal: ‚Nesetkal ses náhodou s chrabrým mladíkem jménem Archie Hayes, asi takhle vysokým?‘“ Automaticky zvedl ruku asi pět stop nad podlahu, aby naznačil Hayesovo gesto. „Je mu kolem čtrnácti let,“ říkával,

„nosí zelený pléd a malou pozlacenou brož.“ Ale nikdo mu nikdy neodpověděl, že by chlapce viděl – ať už padnout, či utéct.“

Jamie si usrkl piva a nepřestával sledovat dvojici britských vojáků, kteří prošli dveřmi a usadili se v rohu hostince. Venku už se setmělo a vojáci měli zjevně po službě. Kožené límce si v horku rozepnuli a vyzbrojeni byli pouze ručními zbraněmi, jež se jim leskly zpoza kabátů. Ty v šeru působily téměř černě, pouze světlo z krbu místy odhalilo jejich červenou barvu.

„Občas doufal, že jeho syna zajali a převezli,“ pokračoval. „Jako jeho bratra.“

„O tom by se ale jistě zmiňovaly záznamy,“ namítla jsem. „Vedly se nějaké seznamy?“

„Vedly,“ odpověděl Jamie a nespouštěl oči z vojáků. V koutcích úst se mu objevil hořký úsměv. „Stejný seznam mi po Cullodenu zachránil život. Když mě chtěli zastřelit, zeptali se mě na jméno, aby mě mohli připsat na svitek. Ale muž jako Gavin neměl šanci nahlédnout do anglického seznamu popravených. A i kdyby mohl, tuším, že by se stejně nepodíval.“ Jamie mi věnoval pohled. „Chtěla bys to vědět s jistotou, kdyby šlo o tvé dítě?“

Zavrtěla jsem hlavou, Jamie se na mě slabě usmál a stiskl mi ruku. Naše dítě bylo koneckonců v bezpečí. Zvedl pohár, dopil jeho obsah a pokynul výčepní.

Dívka nám přinesla večeři, ale aby se vyhnula Rollovi, zeširoka stůl obešla. Bestie ležela nehybně pod stolem čumákem směrem do výčepny a dlouhý chlupatý ocas si položila před mé nohy. Oči měl však pes doširoka otevřené a všechno sledoval. Upřeně pozoroval dívku a ta před ním nervózně couvala, dokud nebyla v bezpečné vzdálenosti od jeho zubů.

Když to Jamie viděl, pochybovačně se na takzvaného psa podíval.

„Má hlad? Neměl bych mu objednat rybu?“

„Ale ne, strýčku,“ ujistil ho Ian. „Rollo si ryby chytá sám.“

Jamieho obočí vystřelilo vzhůru, ale pouze přikývl a s ostražitým pohledem zvedl z tácu talíř osmažených ústřic.

„Taková škoda.“ Duncan Innes byl tou dobou již silně podnapilý. Choulil se u stěny a pahýlovité rameno zvedal výš než to

druhé, což mu dodávalo podivný shrbený vzhled. „Taková škoda, že našeho drahého Gavina potkal takový konec!“ Žalostně zatřásl hlavou a kýval s ní nad svým ležákem dopředu a dozadu jako srdce pohřebního zvonu.

„Bez rodiny, která by pro něj truchlila, o samotě uvržen do cizí země – oběšen jako lotr a ještě k tomu pohřben v neposvěcené zemi. Není ani pořádného žalozpěvu, který bychom mu zazpívali!“ Zvedl pohár a s menšími obtížemi si jej přiložil k ústům. Zhluboka se napil a zase jej položil, přičemž se ozvalo tlumené cinknutí.

„My mu ale *caithris* dopřejeme!“ Bojovně se díval střídavě na Jamieho, Ferguse a Iana. „Proč ne?“

Jamie nebyl opilý, rozhodně ale nebyl ani střízlivý. Zakřenil se na Duncana a obřadně zvedl vlastní pohár.

„Máš pravdu, proč ne?“ připustil. „Akorát mu ho budeš muset zazpívat sám, Duncane. Ostatní Gavina neznali a já nejsem žádný zpěvák. Ale aspoň s tebou budu halekat.“

Duncan autoritativně přikývl a krví podlitýma očima nás pozoroval. Bez varování zaklonil hlavu a příšerně zavyl. Nadskočila jsem na lavici a vylila si půlku piva do klína. Ian s Fergusem, protože zřejmě gaelský žalozpěv slyšeli již dříve, nehnuli ani brvou.

Z celého hostince se ozývalo šoupaní lavic a veškeré osazenstvo vyskočilo na nohy, aby tasilo pistole. Výčepní se s vykulenými očima vyklonila z výdejního okénka. Rollo se s polekaným zaštekáním probudil k životu, divoce se rozhlížel a cenil zuby.

„*Tha sinn cruinn a chaoidh ar caraid, Gabhainn Hayes*,“ burácel Duncan ochraptělým barytonem. Gaelsky jsem rozuměla dost na to, abych si slova přeložila jako: Zde lkáme a truchlíme k nebesům pro ztrátu našeho přítele Gavina Hayese!

„*Èisd ris!*“ vložil se do zpěvu Jamie.

„*Rugadh e do Sheumas Immanuel Hayes agus Louisa N'ic a Liallainn an am baile Chill-Mhartainn, ann an sgìre Dhun Domhnuill, anns a bhliadhnaseachd ceud deug agus a haon!*“ Narozen Seaumaisovi Emmanueli Hayesovi a Louise Maclellanové ve vesnici Kilmartin spadající do farnosti Dodanil léta Páně sedmnáct set jedna!

„*Èisd ris!*“ Tentokrát se přidali i Fergus s Ianem a zvolání jsem si přeložila jako: Slyšte!

Rollo nejevil zájem o verše ani refrén, tiskl uši k hlavě a žluté oči měl zúžené do tenkých čárek. Ian ho konejšivě podrbal na hlavě a pes si znovu lehl, mumlaje si pod vousy své vlčí nadávky.

Štamgasti se dovtípili, že se k žádnému násilí neschyluje, a znudění nemelodickou pěveckou snahou pijanů v koutě se usadili, aby si vystoupení náležitě užili. Když se Duncan dopracoval až k výctu ovcí, jež Gavin Hayes vlastnil, než opustil políčko a následoval svého pána do Cullodenu, většina okolních stolů nadšeně popěvovala refrén, volala: „*Èisd ris!*“ a třískala poháry o stůl, aniž by jen tušila, co zpívá.

Duncan, opilejší než kdy jindy, upřel na vojáky u sousedního stolu zlověstný pohled a po tváři se mu řinul pot.

„*A Shasunnaich na galladh, 's olc a thig e dhuibh fanaid air bàs gasgaich. Gun toireadh an diabhl fhein leis anns a bhàs sibh, dìreach do Fhirinn!*“ Zatrolení saští psi, mrchožrouti! Za to, že se smějete a radujete nad smrtí spořádaného muže, onemocníte! Necht' vás samotný d'ábel odnese v hodinu vašeho skonu rovnou do pekla!

Ian mírně zbledl a Jamie se na Duncana zamračil, ale ochotně zvolali „*Èisd ris!*“ spolu s ostatními hosty.

Fergus dostal nápad, zvedl se a poslal svůj klobouk mezi diváky, kteří do něj, posilněni ležákem a nadšením, vesele vházeli měďáky za možnost stát se součástí svého vlastního ostouzení.

Vypila jsem zhruba stejné množství piva jako ostatní, měla jsem ale mnohem menší močový měchýř. Vlivem hluku, výparů i alkoholu se mi točila hlava, a tak jsem vstala a protlačila se kolem stolu a mezi hosty až na čerstvý vzduch časného večera.

Slunce již dávno zapadlo, ale stále ještě panovalo vedro a dusno. Venku jsem si však i přesto mohla dopřát mnohem víc vzduchu, jednoduše jej se mnou sdílelo méně lidí.

Poté, co jsem si ulevila, jsem se se svým cínovým pohárem posadila na špalek před krčmu a hluboce si oddychla. Byla jasná noc a srpek měsíce stříbrně zářil nad přístavem. Náš vůz stál

nedaleko, ve světle oken byly vidět pouze jeho obrysy. Řádně zabalené tělo Gavina Hayese nejspíš stále spočívalo v něm. Věřila jsem, že se ze svého *caithris* raduje.

Duncanův žalozpěv spěl mezitím ke konci. Sladký tenor zamlžený pivem stále ještě zpíval známou melodii slyšitelnou i přes hovor osazenstva.

*Anakreónovi v nebi, kde sedí v plné zbroji,
vyslalo pár synů svorně prosbu svoji,
aby se stal jejich patronem a vzorem!
Milý starý Řek jim odpověděl slovem:
„S hlasem, houslemi, flétnou,
tóny z vás záhy vzlétnou!
Propůjčuji vám své jméno, započněte!“*

Při slovech „s hlasem, houslemi, flétnou“ se zpěvákovi bolestně zlomil hlas, ale neochvějně pokračoval ve zpěvu, ačkoliv se publikum smálo. Hořce jsem se pousmála a zpěvák vstoupil do finále:

*A rovněž vás žádám, abyste spolu se mnou
omotali Venušinu myrtu Bakchusovou révou!*

Zvedla jsem pohár, abych vzdala hold naší rakvi na kolech, a slabě vnímala melodii zpěvákových posledních rýmů.

*Řekněte, vlaje už prapor hvězdami posetý
nad zemí svobodných a domovem statečných?*

Vyprázdnila jsem pohár a v tichosti seděla a čekala, až mí společníci vyjdou.

2

TAM, KDE JSME SE SETKALI S DUCHEM

„Deset, jedenáct, dvanáct... a dva, šest... jedna libra, osm šilinků, šestipence a dvě čtvrtpence!“ Fergus obřadně vhodil poslední minci do plátěné kapsičky, pevně utáhl šňůrku a podal ji Jamiemu.

„A tři knoflíky,“ dodal, „ale ty jsem si schoval,“ a poplácal se po kabátu.

„Objednala jsi u paní domácí něco k obědu?“ zeptal se mě Jamie a potěžkal si mošničku.

„Ano,“ ujistila jsem ho. „Zbyly mi ještě čtyři šilinky a šestipence. Plus to, co vybral Fergus.“

Fergus se skromně usmál a bílé čtvercové zuby mu zářily ve slabém světle z hostince.

„Na pohřeb tedy ještě máme,“ poznamenal. „Odneseme pana Hayese za knězem hned, nebo počkáme do rána?“

Jamie se zamračil na vůz, který tiše odpočíval na okraji dvorku před krčmou.

„Kněz už asi touhle dobou spí,“ uvažoval a pohlédl na stoupající měsíc. „Ačkoliv...“

„Raději bych ho tedy nevozila s námi,“ navrhla jsem. „Nechci ho urazit,“ omlouvala jsem se směrem k vozu. „Ale jestli máme spát v lese, ten... hm... zápach...“

Zatím nebyl cítit silně, ale když jsme se ocitli mimo zakouřený puch hostince, vůz začínal zřetelně zapáchat. Nezemřel zrovna poklidnou smrtí a den byl skutečně horký.

„Tetička Claire má pravdu,“ ozval se Ian a nenápadně si otíral klouby pod nosem. „Nechceme k sobě přece přilákat divoká zvířata.“

„Tady ale Gavina nechat nemůžeme!“ protestoval Duncan, protože ho návrh pobouřil. „Chcete ho tu nechat ležet na schodech od hospody jako nalezenec zabaleného v plíně?“ Hrozivě se pohupoval. Jeho už tak narušenou rovnováhu ještě zhoršoval alkohol.

Neušlo mi, že Jamiemu pobaveně zacukaly koutky úst. Měsíc se mu bíle odrážel od ostrého nosu.

„Ne,“ prohlásil. „Tady ho nenecháme.“ Pohazoval si cinkající mošničku z ruky do ruky, pak se rozhodl a uklidil ji do kabátu.

„Zakopeme ho sami,“ řekl. „Fergusi, zajdeš se podívat do tamhletoho chléva, jestli by nám levně neprodali rýč?“

* * *

Krátká cesta tichými ulicemi Charlestonu ke kostelu byla poněkud méně důstojná, než pohřební průvody obvykle bývají. Na svědomí to mělo zejména Duncanovo naléhání, abychom procesí oživilí jeho žalozpěvem.

Jamie jel pomalu a příležitostně pořvával na koně, Duncan se belhal vedle zvířat, ochraptěle zpíval a tiskl k sobě jednu z ohlávek, zatímco Ian držel druhou, aby se koně nesplašili. Já s Fergusem jsme vzadu zachraňovali poslední zbytky důstojnosti. Fergus nesl svůj nově zakoupený rýč jako pušku a drmolil si pro sebe hrůzné předpovědi, jakože všichni strávíme noc v žaláři za rušení charlestonekého klidu.

Kostel stál v tiché uličce daleko od sousedních domů. To nám nahrávalo do karet, co se týkalo nenápadnosti, ale také to znamenalo, že byl hřbitov hrozivě temný a černotu nenarušovala pochodeň ani svíce.

Kolem brány rostly rozlehlé magnolie s povadlým listím a rovněž borovice, jež měly návštěvníkům ve dne poskytovat stín. V noci však zastiňovaly světlo měsíce i hvězd, a hřbitov se tak stával černým jako... jako hrob.

Když jsem kráčela tmou, připadalo mi, jako bych se brodila závěsy z černého sametu, navoněnými terpentýnem z rozpálených borovic. Vnímala jsem nekonečné vrstvy měkkého štiplavého dusna. Nic se od chladné Skotské vysočiny nevzdalovalo víc než toto dusné jižní podnebí. Pod tmavými zděnými stěnami se však přesto místy vznášela mlha a usilovně jsem si bránila v živých vzpomínkách na Jamieho vyprávění o duchovi, o *tannasq*.

„Najdeme nějaké místo. Ty tu zůstaň a podrž koně, Duncane.“ Jamie seskočil ze sedátka a chytil mě za ruku.

„Možná objevíme místo u zdi,“ navrhl a vedl mě směrem k bráně. „Já s Ianem vykopeme díru a ty nám budeš svítit. Fergus může hlídat.“

„A co Duncan?“ ohlédla jsem se. „Poradí si?“ Měla jsem Skota na dohled. Jeho vysoká a hubená postava se spolu s koňmi a vozem slévala do jedné velké skvrny, stále jsem ho však slyšela.

„Duncan bude vrchním truchlícím,“ napadlo Jamieho a v jeho hlase jsem slyšela úsměv. „Pozor na hlavu, Anglánko.“ Automaticky jsem se sehnula pod nízkou větví magnolie. Nevěděla jsem, zda je Jamie schopen v té naprosté tmě něco vidět, či zda využívá instinkt, ani v sebečernější tmě jsem ho však nikdy neviděla klopýtnout.

„Nebojíš se, že si někdo čerstvého hrobu všimne?“ Na hřbitově nakonec nebyla tak neprůhledná tma. Na druhé straně magnolií jsem rozeznávala matné obrysy náhrobků. Ve tmě vypadaly zlověstně a z husté trávy pod nimi se zvedala slabá mlha.

Když jsme opatrně nakračovali mezi kameny, lechtala mě chodidla. Připadalo mi, jako bych z půdy cítila vlny tichých výčitek, že tak nevhodně narušujeme zdejší klid. Praštila jsem se o jeden z náhrobků do holeně a kousla se do rtu, abych potlačila nutkání omluvit se jeho majiteli.

„To by mohl.“ Jamie mi pustil ruku, aby si prohledal kabát. „Ale když si kněz řekl o peníze, aby Gavina pohřbil, jistě se nebude zadarmo obtěžovat s jeho vykopáváním, nemyslíš?“

Mladý Ian se nečekaně vynořil z temnoty vedle mého lokte, až jsem nadskočila.

„U severní zdi je prázdné místo, strýčku Jamie.“ Mluvil tiše, přestože bylo jasné, že ho tu nikdo nemůže slyšet. Odmíchl se a naklonil se ke mně.

„Je tu velká tma, že?“ Chlapec zněl neklidně. Vypil toho skoro tolik jako Jamie a Fergus, ale zatímco mužům alkohol pouze zostřoval smysl pro humor, na Ianovu náladu měl očividně depresivnější vliv.

„Ano, je tma. Ale mám s sebou kousek svíčky, kterou jsem vzal v hostinci. Počkej chvíli.“ Slabé štrachání napovědělo, že Jamie hledá křemen a křesadlo.

Ve všeobjímající tmě jako bych sama přišla o tělo. Připadala jsem si jako duch. Vzhledla jsem k nebi a spatřila hvězdy. V hustém vzduchu téměř nebyly vidět, takže zemi nijak neosvětlovaly, pouze v člověku vyvolávaly pocit obrovské dálky a nekonečné odlehlosti.

„Připomíná mi to velikonoční vigílii.“ Jamie mluvil potichu a doprovázely ho slabé zvuky křesajícího kamene. „Jednou jsem tu bohoslužbu absolvoval v pařížském Notre Dame. Dávej pozor, Iane, támhle je kámen!“ Bouchnutí a potlačené zasupění oznamovalo, že Ian už kámen objevil.

„V kostele byla naprostá tma,“ vyprávěl Jamie, „a návštěvníci bohoslužby si od starých babizen u dveří kupovali malé svíčky. Vypadalo to podobně...“ ucítila jsem, jak mává rukou směrem k obloze, „obrovský prostor nad hlavou, ohlušující ticho a lidé krácející ze všech stran.“ Navzdory vedru jsem se při těch slovech zachvěla. Vyvolala ve mně představu, že jsme obklopeni mrtvým davem namačkaných lidí, jak čekají na brzké zmrtvýchvstání.

„A když jsem si myslel, že už to ticho a dav déle nesnesu, ode dveří se ozval kněžův hlas. *„Lumen Christi!“* zvolal a ministranti mu zapálili velikou svíci, kterou držel v ruce. Od ní si potom zapálili i své menší svíčky, rozešli se do uliček a šířili plamen mezi ostatní věřící.“

Ve slabém světle jisker odlétávajících z křemene jsem viděla jeho ruce.

„Následně kostel ožil tisíci malými plamínky, ale tmu prolomila právě ta první svíce.“

Škrábání ustalo a Jamie odtáhl ruku od nově zažehnutého plamene. Oheň se ustálil, osvětlil mu tvář a zvýraznil jeho vysoké líce, čelo i hluboce zasazené oči.

Zvedl svíčku a zkoumal osvětlené náhrobky, děsivé jako kruh stojících kamenů.

„*Lumen Christi*,“ zvolal tiše a naklonil hlavu k žulovému sloupu s křížem, „*et requiescat in pace, amice*.“ Posměšný tón z jeho hlasu zmizel. Mluvil s naprostou vážností a náhle jsem pocítila zvláštní pocit bezpečí, jako by nad námi cosi bdělo.

Usmál se na mě a podal mi svíčku.

„Zkus najít dříví na pochodeň, Anglánko,“ pokynul mi. „Bude se s Ianem v kopání střídat.“

* * *

Nervozita mě opustila, ale stále jsem se cítila jako vykradač hrobů. Stála jsem s pochodní pod borovicí a pozorovala, jak mladý Ian a Jamie hloubí jámu a zpocená nahá záda se jim lesknou ve světle ohně.

„Studenti medicíny dřív platili lidem, aby jim kradli z hrobů čerstvě zesnulá těla,“ prohodila jsem a podala Jamiemu, když se vynořil z díry a hekal úsilím, umazaný kapesník. „Byl to jediný způsob, jak si vyzkoušet pitvu.“

„Skutečně tomu tak bylo?“ nevěřil Jamie. Otřel si pot z tváře a věnoval mi rychlý uštěpačný pohled. „Nebo se to dělá stále?“

Tma mé rozpaky před Ianem našťěstí skryla i přes rozsvícenou pochodeň. Nebylo to poprvé, co jsem se prořekla, a nejspíš ani naposledy. Obvykle ale mé neprozřetelné poznámky nevyvolaly víc než tázavý pohled, pokud vůbec. Pravda jednoduše nemohla nikoho ani vzdáleně napadnout.

„Nejspíš to praktikují stále,“ uznala jsem. Při představě, jak se setkávám s čerstvě vykopaným nezachovaným tělem, stále ušmudlaným od znesvěceného hrobu, jsem se mírně zachvěla. Ani nabalzamovaná mrtvola ležící na ocelovém stole mi příliš neimponovala, formálnost jejího zjevu však rozkladnou povahu smrti poněkud mírnila.

Prudce jsem vydechla nosem, abych se zbavila pachů, jež mi vytanuly na mysli. Když jsem se nadechla, nozdry se mi zaplnily vůní vlhké půdy a horké pryskyřice z borové pochodně. Ucítila jsem i slabou chladnou vůni živých větví borovic nad svou hlavou.

„Spokojí se i s chudřasy a zločinci z vězení.“ Mladý Ian, který náš rozhovor nepochybně slyšel, přestože nám třeba nerozuměl, využil příležitosti, aby se na okamžik zastavil, otřel si čelo a opřel se o lopatu.

„Otec mi vyprávěl, jak byl jednou zatčen, odvezen do Edinburghu a uvržen do věznice Tolbooth. Seděl v cele s dalšími třemi vězni, z nichž jeden trpěl souchotinami, příšerně kašlal a ostatní kvůli němu celé noci nemohli spát. Nakonec jedné noci kašláním ustalo a oni pochopili, že zemřel. Ale podle táty byli všichni tak vyčerpaní, že se zmožili jen na krátkou modlitbu za jeho duši a pak ihned usnuli.“

Chlapec se odmlčel a poškrábal si svědící nos.

„Tátu prý najednou vzbudilo, jak ho kdosi chytil za nohy, druhý ho táhl za ruce a společně ho zvedali. Kopal, křičel a ten, který mu držel ruce, zaječel a upustil ho, až si táta rozbil hlavu o kameny. S rukou na temeni se posadil a ocitl se tváří v tvář doktorovi z nemocnice a jeho dvěma společníkům, kteří si přišli pro mrtvolu do pitevny.“ Ian se při té vzpomínce široce usmál a odhrnul si z tváře zpoceně vlasy.

„Otec vyprávěl, že v tu chvíli nevěděl, kdo se zděsil víc, jestli on, nebo chlápci, kteří málem odnesli špatné tělo. Doktor se prý tvářil litostivě, ačkoliv... se otci svěřil, že by s tím jeho pahýlem místo nohy představoval mnohem zajímavější vzorek.“

Jamie se zasmál a protáhl si ruce, aby uvolnil ramena. Obličej a hrudník měl ušmudlaný od rudé hlíny a s vlasy šátkem staženými dozadu připomínal běžného vykradače hrobů.

„Ano, na ten příběh si vzpomínám,“ dumal. „Ian po tom zážitku říkával, že všichni doktoři jsou vykradači hrobů a nechce s nimi mít nic společného.“ Usmál se na mě. Ve své době jsem byla lékařka – chirurg –, ačkoliv zde jsem platila spíše za kořenářku, která to umí s bylinkami.

„Já se naštěstí drobných vykradačů nebojím,“ pokračoval a krátce se ke mně naklonil, aby mi věnoval polibek. Jeho teplé rty chutnaly po ležáku. Všimla jsem si kapiček potu zachycených v chloupkách na jeho hrudi a tmavých bradavek viditelných i v šeru. Po zádech mi přejel mráz, ale neměl nic společného se zimou ani strašidelným prostředím okolo. Neušlo mu to a naše pohledy se setkaly. Zhluboka se nadechl a já si najednou uvědomila, jak těsný mám výstřih a jak mě tíží vlastní ňadra v propocené bavlně.

Jamie se pohnul, aby si nepatrně uvolnil těsné kalhoty.

„Krucinál,“ ulevil si potichu. Sklonil zrak a s nepatrným úsměvem se odvrátil.

Nečekala jsem to, ale nakonec jsem se ani nedivila. Náhlá tělesná touha, byť poněkud překvapivá, byla obvyklou reakcí na smrt. Vojáci ji pocítují bezprostředně po bitvě, stejně jako léčitelé zbrocení krví. Na Ianově tvrzení, že jsou všichni lékaři lumpové, možná přece jen něco bylo.

Jamie mě pohladil po zádech, až jsem sebou trhla a z pochodně vylétla sprška jisker. Převzal ji ode mě a ukázal na nedaleký náhrobek.

„Posaď se, Anglánko,“ poradil mi. „Neměla bys stát tak dlouho.“ Během ztroskotání jsem si zlomila holenní kost v levé noze, a přestože se rána zahojila rychle, stále mě ještě občas pobolívala.

„Jsem v pořádku.“ Přesto jsem se však přesunula k náhrobku a cestou se o Jamieho otřela. Planul žárem, ale nahé tělo měl na dotek chladné a pot se mu vypařoval z kůže. Cítila jsem jeho vůni.

Pohlédla jsem na něj a všimla si, jak mu v místě, kde jsem se ho dotkla, vstává husí kůže. Polkla jsem a potlačila náhlou vidinu temného milování, divokého slepého spojení uprostřed slehlé trávy a surové země.

Rukou mi podepřel loket a s jeho pomocí jsem usedla na kámen. Rollo ležel vedle mě, a když dýchal, ve světle pochodně se mu leskly kapky slin. Hrozivě se na mě podíval svýma úzkýma žlutýma očima.

„Ať tě to ani nenapadne,“ varovala jsem ho a upřený pohled mu oplátila. „Kousni mě a zarazím ti botu do chřtánu, až se zadusíš.“

„Haf,“ odvětil Rollo docela potichu. Položil si čumák na pac-ky, ale chlupaté uši zůstaly nastražené, aby mu neušel ani ten nejkradmější zvuk.

Hrana rýče narazila na zem pod Ianovýmá nohama. Narovnal se a dlani si z tváře otřel pot, až mu na ní zůstaly černé šmouhy. Zhluboka si oddychl a s vyplazeným jazykem značícím vyčerpání pohlédl na Jamieho.

„Ano, to by mělo stačit,“ odpověděl Jamie na jeho tichou prosbu. „Dojdu pro Gavina.“

Fergus se neklidně zamračil. Pochodeň osvětlovala jeho ostré rysy.

„Budeš s tou mrtvolou potřebovat pomoc?“ Jeho neochota byla evidentní, přesto se však nabídl. Jamie se na něj slabě usmál.

„Zvládnu to i sám,“ uklidnil ho. „Gavin byl prcek. Ale můžeš mi svítit na cestu.“

„Já jdu taky, strýčku!“ Mladý Ian se spěšně vyškrábal z jámy a vyzáblá ramena se mu leskla potem. „Pro případ, že budeš potřebovat pomoc,“ dodal bez dechu.

„Bojíš se sám ve tmě?“ komentoval Fergus sarkasticky jeho počinání. Věděla jsem, že se na hřbitově necítí dobře. Iana, k němuž se choval jako k mladšímu bratrovi, pošťuchoval často a jen zřídka byly jeho vtípky kruté.

„Ano, bojím,“ přiznal se Ian bez okolků. „Ty snad ne?“

Fergus otevřel pusou, zvedl obočí a potom ji zase zavřel. Beze slova se otočil k černé bráně, za níž Jamie zmizel.

„Tobě to tady nepřípadá děsivé, tetičko?“ utrousil Ian nervózně vedle mého lokte. Držel se při mně, zatímco jsme se vyhýbali trčícím náhrobkům a následovali mihotání Fergusovy pochodně.

„Pořád myslím na ten příběh, co nám vyprávěl strýček Jamie. A když je teď Gavin po smrti, možná se ta studená věc... nemyslíš, že se možná... vznese z jeho těla?“ Svou otázku doplnil slyšitelným polknutím a já ucítila, jak mi po páteři přejel chlad.

„Ne,“ odvětila jsem až příliš hlasitě. Popadla jsem Iana za ruku, spíš abych se ujistila o jeho hmotném těle, než abych mu poskytla oporu. „V žádném případě.“

Kůži měl zmáčenou potem, ale vyzáblé svalstvo na jeho paži mě uklidnilo. Jeho napůl viditelná postava vzdáleně připomínala Jamieho. Byl téměř stejně vysoký jako jeho strýček a skoro stejně tak silný, ačkoliv stále vypadal spíše jako vytáhlý adolescent.

Vděčně jsme došli do světla Fergusovy pochodně. Plamen se mihotal mezi koly vozu a vrhal stíny, jež na prašné cestě připomínaly pavučinu. Bylo tu stejné vedro jako na hřbitově, vzduch však proudil jaksi svobodněji a dál od dusivých stromů se i snadněji dýchalo.

Duncan byl k mému překvapení stále ještě vzhůru, choulil se na sedátku jako ospalá sova a ramena měl zvednutá k uším. Broukal si pod vousy, ale když nás spatřil, zmlkl. Dlouhým čekáním vystřízlivěl. Sebejistě sesedl z vozu a obešel jej, aby pomohl Jamiemu.

Neubránila jsem se zívnutí. Těšila jsem se, až budeme mít tuto melancholickou povinnost za sebou a odebereme se k odpočinku, přestože jedinou postel, na kterou jsem se mohla těšit, představovala hromada spadaneho listí.

„Ifinn an Diabhuil! A Dhia, thoir cobhair!“

„Sacrée Vierge!“

Prudce jsem zvedla hlavu. Všichni kolem mě křičeli, vyděšení koně ržáli a zběsile se zvedali na zadní. Vůz se kymácel a poskakoval jako přioopilý chrobák.

„Haf!“ zaštěkal Rollo vedle mě.

„Ježíši!“ ulevil si Ian a civěl před sebe. „Ježíši Kriste!“

Podívala jsem se stejným směrem a vykřikla. Na sedadle vozu se objevila bledá postava kymácející se ze strany na stranu. Víc už jsem neviděla, jelikož vypuklo hotové peklo.

Rollo nakrčil zadek a s řevem vyskočil do tmy za doprovodu Jamieho a Ianova výkřiku a duchova kvílení. Slyšela jsem francouzské nadávky, jak Fergus utíkal na hřbitov, klopýtaje a narážeje do náhrobních kamenů.

Jamiemu spadla pochodeň. Pableskovala a syčela na zaprášené cestě a hrozilo, že se uhasí. Padla jsem na kolena, chytila ji a zoufale foukala, aby plamen nezhasl.

Sbor řevu a vrčení sílil a já s pochodní v ruce vstala a spatřila, jak Ian brání Rollovi v útěku před temnými postavami zápasícími v oblaku prachu.

„*Arrêtes, espèce de cochon!*“ Fergus vyrazil ze tmy i s rýčem, pro který předtím uháněl. Když poznal, že jeho rozkaz zůstane nevyslyšen, vykročil a jednou rukou uštědřil narušiteli tupou ránu do hlavy. Potom přiskočil k Ianovi, který se snažil přemoci Rolla.

„A ty buď taky zticha!“ okřikl Fergus psa a vyhrožoval mu rýčem. „Okamžitě zmlkni, ty hloupá bestie, jinak ti naložím!“

Rollo zavřel a odhalil působivé tesáky, což jsem si vyložila jako „A to říká kdo?“, před zmrzačením ho však zachránil Ian, protože psa chytil za krk a další námitky v něm udusil.

„Kde se tady vzal?“ nepřestával se divit Ian. Naklonil krk, aby si padlou osobu prohlédl, aniž by Rolla pustil.

„Z pekla,“ odpověděl Fergus stručně. „A vyzývám ho, ať se do něj okamžitě vrátí.“ Třásl se hrůzou a úsilím. Od háku, kterým si odhrnul hustý pramen černých vlasů z očí, se tupě odráželo světlo.

„Z žádného pekla, ze šibenice. Ty ho nepoznáváš?“

Jamie vstal pomalu na nohy a oprašoval si kalhoty. Těžce odychoval, byl umouněný od hlíny, ale zdálo se, že se zranění vyhnul. Zvedl ze země svůj šátek, vzhlédl a otřel si obličej. „Kde je Duncan?“

„Tady, Mac Dubhu,“ ozval se mrzutý hlas z přední části vozu. „Koním Gavin nevoněl od samého začátku. A tolik je rozrušil, až si mysleli, že vstal z mrtvých. Totiž,“ dodal spravedlivě, „ne že bych se sám malinko nevydělil.“ Nelibě si prohlédl postavu ležící na zemi a pevně poplácal vyplašeného koně po krku. „Je to jenom nějaký pitomý prevít, *luaidh*. Už se můžeš uklidnit, ano?“

Podala jsem Ianovi pochodeň a klekla si, abych posoudila zranění našeho návštěvníka. Nevypadalo závažně, muž se už začínal probouzet. Jamie měl pravdu; byl to onen muž, který předešlého

dne unikl provazu. Byl mladý, mohlo mu být kolem třiceti let, svalnatý a mocně stavěný, se světlými vlasy slepenými potem a špínou. Páchl vězením a pižmem z dlouhodobého strachu. Ne-divila jsem se mu.

Vsunula jsem mu ruku pod loket a pomohla mu vstát. Zahekal, položil si ruku na čelo a mhouřil oči před světlem pochodně.

„Není vám nic?“ zeptala jsem se.

„Vřele děkuji, madam, už mi bylo i líp.“ Mluvil se slabým irským přízvukem a hlas měl měkký a hluboký.

Rollo krčil pysky a výhružně odhaloval špičáky, strčil návštěvníkovi čenich do podpaží, začmucha, následně trhl hlavou a bouřlivě kýchl. Všichni kolem se zasmáli a napětí se na okamžik uvolnilo.

„Jak dlouho už se ve voze schováváte?“ vyptával se Duncan.

„Od dnešního odpoledne.“ Muž se opatrně postavil a po ráne do hlavy se nepřestával kymáčet. Znovu si sáhl na hlavu a zakvílel. „A jéje! Schoval jsem se dovnitř hned poté, co ten frantík nebohého starého Gavina naložil.“

„A kde jste se ukrýval předtím?“ zajímal se Ian.

„Přímo pod koly pojízdné šibenice. Usoudil jsem, že je to jediné místo, kam se rozhodně nikdo nepodívá.“ S námahou se vyškrábal na nohy, zavřel oči, aby neztratil rovnováhu, a zase je otevřel. V matném světle se zdály být bledě zelené, barva mělkého moře. Zachytila jsem, jak pohledem přeskakuje z jednoho na druhého a nakonec očima spočinul na Jamieem. Uklonil se a stále si chránil hlavu.

„Stephen Bonnet. K vašim službám, pane.“ Ruku však nena-táhl a Jamie také ne.

„Pane Bonnete.“ Jamie na něj kývl a jeho tvář postrádala jakýkoliv výraz. Nechápala jsem, jak mohl vypadat autoritativně, když na sobě neměl nic než mokré a ušmudlané kalhoty, ale jakýmsi způsobem se mu to povedlo. Pozorně si návštěvníka prohlédl, aby mu neušel žádný detail jeho vzhledu.

Bonnet byl jazykem vesničanů „pořádné chlapisko“, honosil se širokou hrudí a mocnou postavou a díky hrubým rysům se mohl pyšnit krásou. Byl o několik palců menší než Jamie, stál

klidně a vyrovnaně na špičkách nohou a pro jistotu napůl zatínal pěsti.

Podle křivého nosu a krátké jizvy nad koutkem úst jsem usuzovala, že mu rvačky nejsou cizí. Tyto malé nedokonalosti ale nijak nemařily všeobecný dojem zvířecí přitažlivosti. Patřil zkrátka k mužům, kteří snadno upoutávali pozornost žen. Totiž jen některých, dodala jsem si pro sebe, když se na mě vyzývavě zahleděl.

„Za jaký zločin jste byl odsouzen, pane Bonnete?“ zajímal se Jamie. Také on stál v poklidu, jen pohled měl pozorný, čímž se silně podobal Bonnetovi. Šlo o stejný pohled s ušima nastraženými vzad, s jakým se psi rozhodují, zda se má cenu zaplétat do boje.

„Za pašeráctví,“ odpověděl Bonnet.

Jamie neodpověděl, jen mírně naklonil hlavu a tázavě zvedl jedno obočí.

„A za pirátství.“ Bonnetovi vedle úst zacukal sval. Chabý pokus o úsměv, či nedobrovolný záchvěv strachu?

„A nezabil jste někoho během svého zlořádní, pane Bonnete?“ Až na bdělé oči postrádala Jamieho tvář jakýkoliv výraz. *Dvakrát si odpověď rozmysli, pobízely ho jeho oči. Nebo raději třikrát.*

„Nikoho, kdo by se mě nepokoušel zabít jako první,“ bránil se Bonnet. Mluvil nenuceně, téměř frivolně, ale ruka, kterou po svém boku zatínal v pěst, ho prozrazovala.

Došlo mi, co si asi Bonnet myslí. Že stojí tváří v tvář domněnkám a úsudkům, jež mu jistě nebyly cizí. Nemohl tušit, že jsme o pozornost vojáků nestáli stejně jako on.

Jamie si Bonneta dlouho prohlížel, pečlivě ho zkoumal v miho-tavé záři pochodně, potom přikývl a o krok ustoupil.

„Běžte tedy,“ pokynul mu tiše. „Nebudeme vás déle zdržovat.“

Bonnet se slyšitelně nadechl. Viděla jsem, jak uvolnil široká ramena, původně pokleslá pod lacinou plátěnou košilí.

„Děkuji,“ prohodil. Otřel si tvář a znovu se zhluboka nadechl. Zelenýma očima přejížděl mezi mnou, Fergusem a Duncanem.

„A nemohli byste mi pomoci?“

Duncan, který si při Jamieho slovech oddychl, překvapeně zahelal.

„Pomoci vám? Lupičovi?“

Bonnet otočil hlavu Duncanovým směrem. Kolem krku měl zřetelně vidět železný límec, což vyvolávalo děsivý dojem, že se mu hlava vznáší několik palců nad rameny.

„Pomozte mi,“ naléhal. „V noci budou cesty hlídat vojáci – čekají na mě.“ Ukázal směrem na náš vůz. „Bezpečně byste mě kolem nich provezli, budete-li tak ochotní.“ Znovu se obrátil k Jamiemu, narovnal záda a zpevnil ramena. „Žádám vás o pomoc, pane, jménem Gavina Hayese, který mi byl přítelem stejně jako vám. A zločincem, jakým jsem i já.“

Muži si jej chvíli v tichosti prohlíželi a rozhodovali se. Fergus se tázavě zadíval na Jamieho. Rozhodnutí spočívalo na něm.

Ale Jamie se po dlouhém zkoumavém pohledu na Bonnetota otočil k Duncanovi.

„Co na to říkáš, Duncane?“ Duncan Bonnetovi věnoval stejný pohled jako Jamie a nakonec přikývl.

„Kvůli Gavinovi,“ pronesl a obrátil se k hřbitovní bráně.

„Dobrá tedy,“ přisvědčil Jamie. Povzdychl si a zastrčil si uvolněný pramen vlasů za ucho.

„Pomoz nám Gavina pohřbít,“ pokynul našemu novému hostovi, „a potom se vydáme na cestu.“

* * *

O hodinu později byl Gavinův hrob pokryt prázdným obdélníkem čerstvě zorané hlíny ostře kontrastující proti šedým ploškám v okolní trávě.

„Ještě zbývá hrob označit jeho jménem,“ napadlo Jamieho.

Nožem vyryl do kusu hladkého kamene Gavinovo jméno a data narození a úmrtí. Naznačená písmena a číslice jsem následně pomazala sazemi z pochodně. Společně jsme kámen opatřili čitelným nápisem a Ian jej pevně usadil na hromádku z kamení. Na maličký pomník Jamie postavil pahýl svíčky, kterou si vzal z hostince.

Všichni jsme chvíli rozpačitě postávali kolem hrobu, aniž bychom věděli, jak se rozloučit. Jamie a Duncan stáli blízko u sebe a hleděli k zemi. Od bitvy u Cullodenu se podobně rozloučili již s mnoha přáteli a často s mnohem menší grácií.

Nakonec Jamie pokynul Fergusovi. Ten ze země zvedl suchou borovou větvičku, pochodní ji zapálil, sehnul se a přiložil ji ke knotu svíčky.

„*Requiem aeternam dona ei, et lux perpetua luceat ei...*“, pronášel Jamie potichu.

„Dopřej mu, Bože, klidný spánek – a rozsviť nad ním věčné světlo,“ opakoval mladý Ian s vážnou tváří.

Beze slova jsme se otočili a opustili hřbitov. Za sebou jsme ponechali jen svíčku, která bez hnutí hořela v nehybném, těžkém vzduchu jako svatyně v prázdném kostele.

* * *

Když jsme došli až k vojenskému kontrolnímu stanovišti za městskými hradbami, měsíc už svítil vysoko na obloze. Byl poloviční, ale poskytoval nám dost světla na ušlapanou hliněnou cestu před námi. Byla dost široká na to, aby se na ní vyhnuly dva kočáry.

Cestou mezi Savannah a Charlestonem jsme minuli několik podobných stanovišť. Většinu hlídali jen zrudnutí vojáci, kteří na nás mávli, aniž by se obtěžovali kontrolovat propustky obdržené v Georgii. Kontrolní místa měla za úkol především zachycovat pašované zboží a zatýkat nevolníky a otroky, kteří utekli od svých pánů.

Ač jsme byli špinaví a zanedbaní, velkou většinou stanovišť jsme projeli bez povšimnutí. Skupinka cestovatelů patřila k té lepší variantě. Fergus a Duncan nepřipadali při svém zmrzačení jako sezónní dělníci v úvahu a Jamieho osobnost prosvítala i přes oblečení. Ani bez ošuntělého kabátu by ho žádný rozumný člověk za otroka nepřijal.

Dnešní noci však nastala změna. Na každém stanovišti hlídkovalo místo obvyklých dvou hned osm vojáků a všichni byli ozbrojení a v pozoru. Od mušket se odrážel měsíční svit

a ze tmy zaznívaly výkřiky jako „Stát! Jméno a účel cesty!“ Šest palců od mého obličeje se objevila lucerna a na okamžik mě oslepila.

„James Fraser, cestuji do Wilmingtonu se svou rodinou a služebníky.“ Jamie mluvil klidným hlasem a pevnými rukama mi podal otěže, aby si mohl z kabátu vytáhnout propustky.

Skláněla jsem hlavu a snažila se vypadat zmoženě a netečně. Unavená jsem koneckonců byla – klidně bych se natáhla jak široká tak dlouhá přímo uprostřed silnice –, k netečnosti jsem však měla daleko. Jaký mohl být trest za napomáhání uprchlému trestanci ze šibenice? – uvažovala jsem. Z krku mi stekla jediná kapka potu.

„Zahlédl jste po cestě ještě někoho... pane?“ S oslovením se voják zdráhal. Jamieho zchátralý kabát i mé obnošené šaty byly ve žlutém světle lucerny dobře vidět.

„Cestou z města kolem nás projel kočár, ale ten jste nejspíš viděli sami,“ odpověděl Jamie. Seržant místo odpovědi zahekal, pečlivě kontroloval propustky a potom zašilhal do tmy, aby spočítal, zda se počet cestujících shoduje s lístkem.

„Jaké vezete zboží?“ Vrátil Jamiemu propustky a pokynul jednomu ze svých podřízených, aby vůz prohlédl. Bezděky jsem cukla uzdou, koně zařehotali a pohodili hlavami. Jamie do mě šťouchl nohou, ale nepodíval se na mě.

„Jen drobné zboží do domácnosti,“ odpověděl, aniž by ho opouštěl klid. „Půlku srny a pytlík soli do zásoby. A tělo.“

Voják, který se zrovna natahoval k nákladní části vozu, se prudce zastavil. Seržant ostře vzhlédl.

„Co prosím?“

Jamie ode mě převzal otěže a nenuceně si je omotal kolem zápěstí. Koutkem oka jsem zachytila, jak Duncan mizí v temném lese. Fergus, jenž se v minulosti živil kapsářstvím, byl už dávno z dohledu.

„Tělo muže, kterého dnes odpoledne pověsili. Byl to můj přítel. Požádal jsem plukovníka Franklina o dovolení, abych ho mohl odvézt na sever ke svému příbuznému. Proto také cestuji v noci,“ dodal na vysvětlenou.

„Ach tak.“ Seržant naznačil vojákovi s lucernou, ať přistoupí blíže. Dlouze a pozorně si Jamieho prohlížel, zúžil oči a přikývl. „Vzpomínám si na vás,“ prohlásil. „Vy jste na něj naposledy zavolal. Byl to tedy váš přítel?“

„Kdysi dávno jsem ho znal. Před několika lety,“ dodal. Seržant pobídl svého podřízeného a nepřestával Jamieho pozorovat.

„Podívej se, Griswolde.“

Griswold, jemuž nemohlo být víc než čtrnáct let, nebyl z rozkazu nikterak nadšený, poslušně však odhrnul plachtu a zvedl lucernu, aby si prohlédl náklad. Přemáhala jsem se, abych se nepodívala.

Jeden z koní zaržál a pohodil hlavou. Kdybychom byli nuceni prchnout, koním by trvalo několik vteřin, než by dali vůz do pohybu. Slyšela jsem, jak se za mnou Ian vrtí a pokládá ruku na tlustý klacek z ořešáku, který měl schovaný za sedadlem.

„Ano, pane, skutečně je to tělo,“ hlásil Griswold. „Zabalené do pláště.“ S úlevou znovu zakryl plachtu a silně vydechl nozdrami.

„Připrav si bajonet a píchni do něj,“ pobídl ho seržant s očima na Jamieem. Nejspíš jsem vydala tichý zvuk, jelikož se na mě seržant podíval.

„Zašpiníte mi povoz,“ namítl Jamie. „Ten chlap je zralý na pohřeb, strávil celý den na slunci.“

Seržant netrpělivě zachrochtal. „Šťouchni ho tedy do nohy. Tak honem, Griswolde!“

Griswold si velice neochotně připevnil bajonet, postavil se na špičky a opatrně šťouchl do zabaleného předmětu. Ian si za mnou začal potichoučku hvízdát. Šlo o gaelskou melodii, jejíž název se dal přeložit jako *Hned ráno zemřeme*, a od Iana mi to připadalo velice nevhodné.

„Ne, pane, je naprosto mrtvý.“ Griswold si s velkou úlevou klekl na paty. „Šťouchl jsem ho pořádně, ale ani sebou necukl.“

„Tak dobrá.“ Seržant mladého vojáka mávnutím ruky propustil a kývl na Jamieho. „Jeďte tedy, pane Frasere. Ale radím vám, abyste si v budoucnu vybíral přátele pečlivěji.“

Neušlo mi, jak Jamiemu na otěžích zbělaly klouby, ale pouze se napřímil a pevně si nasadil klobouk na hlavu. Zamlaskal a koně vyrazili vpřed, zanechávaje za sebou oblaka bledého prachu.

Po chvíli cesty nás znovu obklopila temnota a navzdory měsíčnímu svitu jsem téměř nic neviděla. Tma nás pohltila. Cítila jsem úlevu jako štvané zvíře, když se schová ve skrýši, a i přes dusivé vedro se mi hned snadněji dýchalo.

Než se někdo odvážil promluvit, ujeli jsme téměř čtvrt míle.

„Jste zraněný, pane Bonnete?“ zašeptal Ian hlasitě. Přes hřmot povozu jej téměř nebylo slyšet.

„Ano, probodl mi stehno, zlosyn jeden.“ Bonnet mluvil tiše, ale klidně. „Ještě štěstí, že odešel, než pláštěm prosákla krev. Mrtví nekrvácí.“

„Jste ošklivě raněný? Mám jít dozadu a podívat se vám na to?“ otočila jsem se. Bonnet ze sebe shodil plátno, napřímil se a ve tmě byl vidět pouze jako bledý tvar.

„Ne, děkuji vám, madam. Omotal jsem si ránu punčochou, ta by měla stačit.“ Začínala jsem se orientovat ve tmě a zachytila lesk světlých vlasů, když se skláněl k ráně.

„Myslíte, že můžete chodit?“ Jamie nařídil koním, ať zpomalí, a obrátil se, aby si našeho hosta prohlédl. Nemluvil nepřátelským tónem, ale bylo zřejmé, že by se nebezpečného nákladu nejraději zbavil co nejdříve.

„Příliš snadno asi ne. Omlouvám se, pane.“ Bonnet si byl dobře vědom horlivosti, s jakou se ho chtěl Jamie zbavit. S námahou se na lehátku zvedl a stoupl si vedle něj na zdravou nohu. Od pasu dolů nebyl ve tmě vidět, ale neušel mi pach krve, ostřejší než zápach Gavinova pláště.

„Mám návrh, pane Frasere. Za tři míle přijedeme k cestě Ferry Trail. Jednu míli za křižovatkou narazíme na cestu vedoucí k pobřeží. Nebude to nic než dvě vyjeté koleje, ale projet se tamtudy dá. Dostaneme se až na kraj zátoky k širému moři. Mí známí budou v tom místě během týdne kotvit. Kdybyste byli tak laskavi a poskytli mi menší zásobu, počkám tam na ně a vy můžete pokračovat v cestě, aniž by vás moje přítomnost ohrožovala.“

„Vaši známi? Myslíte piráty?“ Z Ianova hlasu byla slyšet ostrážitost. Jelikož byl sám piráty unesen, nepovažoval je za tak obdivuhodné jako běžný patnáctiletý chlapec.

„Záleží, jak na věci nahlížíš, mladíku,“ odpověděl Bonnet pobaveně. „Karolínští guvernéri by je tak nepochybně nazývali, obchodníci z Wilmingtonu a Charlestonu by možná oponovali.“

Jamie se krátce zachechtal. „Tak pašeráci? A s čím ti vaši známi obchodují?“

„Se vším, co jim stojí za provedení.“ Pobavení z Bonnetova hlasu nezmizelo, teď z něj však byl ještě slyšet cynismus. „Bude te chtít odměnu za pomoc? Zařídil bych to.“

„Nebudeme,“ odvětil Jamie chladně. „Zachránil jsem vás kvůli Gavinu Hayesovi a kvůli sobě. Za to žádnou odměnu nežádám.“

„Nechtěl jsem vás urazit, pane.“ Bonnet mírně naklonil hlavu naším směrem.

„Nic se nestalo,“ odpověděl Jamie stručně. Zatřásl otěžemi, vyměnil si ruce a znovu si je uvázal.

Konverzace po této malé výměně názorů utichla, ale Bonnet stále klečel za námi a přes mé rameno sledoval temnou cestu. Žádné vojáky už jsme nepotkali. Nic se kolem nás nepohnulo, dokonce ani listí. Tichou letní noc narušovalo pouze příležitostné zacvrlikání nočního pěvce či zahoukání sovy.

Rytmický dusot koňských kopyt o hlínu a drkotání povozu mě pomalu ukolébalo ke spánku. Bránila jsem se, sledovala jsem černé stíny stromů kolem cesty, ale postupně jsem se stále více nakláněla k Jamiemu, a navzdory usilovnému snažení mi spadla víčka.

Jamie si přendal otěže do levé ruky, pravou mě objal a položil si mou hlavu na rameno. Vedle něj jsem se jako vždy cítila v bezpečí. S tváří namáčknutou na jeho zaprášený kabát jsem během chvilky upadla do spánku, který jsem již po všem tom vyčerpání a nemožnosti ulehnout zoufale potřebovala.

Když jsem otevřela oči, spatřila jsem vysokou štíhlou postavu Duncana Innese, jak neúnavným krokem horala pochoduje vedle vozu a sklání hlavu v hlubokých myšlenkách. Znovu jsem oči

zavřela a upadla do limbu, v němž se denní vzpomínky mísily s neúplnými střípky snů. Zdálo se mi, že pod stolem v hostinci leží a spí obří skunk, kterého ze spánku vytrhne sborově zpívaná americká hymna, a také se mi zdálo o houpající se mrtvole, jak zvedá hlavu a upírá na mě své prázdné oči... Probudil mě Jamie, protože mnou mírně třásl.

„Zalez si raději dozadu, Anglánko,“ pobídl mě. „Ve spaní se vykláníš. Co nevidět mi vypadneš na cestu.“

Rozespale jsem se odstrachala na zadní sedátko, vyměnila si místo s Bonnetem a spočinula na lehátku hned vedle pochrupujícího Iana.

Lůžko páchlo zatuchlinou. Ian si složil hlavu na balíček surově vykuchané zvěřiny omotané nevyčiněnou srnčí kůží. Rollo se obstaral o něco lépe, svůj chlupatý čumák si pohodlně složil na Ianovo břicho. A já jsem si polštář vyrobila z koženého pytle soli. Hladká kůže byla sice tvrdá, ale bez zápachu.

Drkotající prkna povozu nemohla být ani v tom nejdivočejším snu považována za pohodlná, ale tolik mě těšilo, že si mohu konečně protáhnout končetiny, že jsem na otřesy nehleděla. Překulila jsem se na záda a zahleděla se na zataženou jižní oblohu hustě posetou hvězdami. *Lumen Christi*, napadlo mě a uklidněna představou, že se Gavin Hayes vrátí domů pod světlem nebes, jsem v tu ránu usnula.

Jak dlouho jsem spala, obtěžkána dekou z vedra a z vyčerpání, bylo těžké posoudit. Vzbudila jsem se, když vůz změnil rychlost. Zbrocená potem jsem pomalu připlouvala k hranici bdělosti.

Bonnet a Jamie si povídali tichými poklidnými hlasy mužů, kteří již překonali prvotní rozpaky nad seznámením.

„Říkáte, že jste mě zachránil kvůli Gavinu Hayesovi – a kvůli sobě,“ vykládal Bonnet. Mluvil jemně, v rachotu kol téměř neslyšitelně. „Jak jste to myslel, pane, smím-li se ptát?“

Jamie neodpověděl ihned. Málem jsem znovu usnula, než promluvil, ale nakonec se v teplém temném vzduchu ozvala odpověď.

„V noci jste toho moc nenaspal, že ne, když jste věděl, co vás čeká ve dne?“

Bonnet se potichu zasmál, ale příliš pobaveně to neznělo.

„To máte pravdu,“ přitakal. „Určitě na to dlouho nezapomenu.“

„Ani já.“ Jamie cosi tiše prohodil v gaelštině ke koním a ti zpomalili. „Také jsem jednou prožil podobnou noc, kdy jsem věděl, že mě ráno pověsí. A díky člověku, který mnoho riskoval, aby mne zachránil, jsem přežil.“

„Rozumím,“ ozval se Bonnet. „Takže jste *asgina ageli*, že?“

„Skutečně? Co to má být?“

Ozvalo se škrábání a šustění listů o stranu vozu a ostrá vůně stromové mízy náhle zesílila. Něco se dotklo mé tváře – listů padajících z výšky. Koně zvolnili a vůz změnil tempo, jelikož kola najela na nerovný povrch. Odbočili jsme na menší cestu vedoucí až k Bonnetově zátocce.

„*Asgina ageli* je termín, který používají rudí divoši – horští Čerokiové. Vím to od rudocha, který mi kdysi sloužil jako průvodce. Znamená to ‚poloviční duch‘. Ten, jenž měl právoplatně zemřít, leč setrvává na Zemi. Žena, která přežije smrtelnou chorobu, muž, který padne do rukou nepřátel a uprchne. *Asgina ageli* prý stojí jednou nohou na Zemi a druhou ve světě duchů. Umí mluvit s dušemi a vidí Nunnahee – malý lid.“

„Malý lid? To jsou nějaké víly?“ podivil se Jamie.

„Něco podobného.“ Bonnet si poposedl a celé sedátko zaskřípalo. „Podle indiánů Nunnahee žije uvnitř horských skal a vychází, aby jejich lidu pomohla v časech války a jiného zla.“

„Opravdu? Podobá se to vyprávěnkám, které se šíří na Skotské vysočině – o ‚starých lidech‘.“

„Přesně tak.“ Bonnet zněl pobaveně. „Podle toho, co jsem o obyvatelích Vysočiny slyšel, mezi nimi a rudochy z hlediska barbarství veliký rozdíl není.“

„Nesmysl,“ odvětil Jamie ani v nejmenším uraženě. „Rudoši pojídají srdce svých nepřátel, alespoň se to říká. Já dávám přednost talíři chutné ovesné kaše.“

Bonnet rychle potlačil uchechtnutí.

„Vy jste z Vysočiny? Musím říct, že na divocha jste velice civilizovaný, pane,“ ubezpečil Jamieho a hlas se mu otřásal smíchem.

„Jsem vám za váš kladný názor vděčen, pane,“ odpověděl Jamie zdvořile.

Jejich hlasy splynuly s rytmickým kvílením kol, ale už jsem víc neslyšela a znovu jsem upadla do spánku.

* * *

Když jsme konečně zastavili, měsíc už byl nízko mezi stromy. Probudil mě mladý Ian, jak se ospale škrábal z vozu, aby Jamie mu pomohl obstarat koně. Vystrčila jsem hlavu a spatřila širokou vodní hladinu lemovanou hlínou a blátem. V místech, kde vlny narážely na kameny nedaleko břehu, se stříbrně leskla. Bonnet by ji s obvyklou umírněností Nového světa nejspíš popsal jako potok, ale pro většinu námořníků by představovala spíše řeku.

Ve stínech chodili muži sem a tam, nosili zboží a občas cosi tlumeně prohodili. Pohybovali se neobvykle pomalu, zdálo se, jako by se ztráceli ve tmě a rozplývali se únavou.

„Běž si najít místečko na spaní, Anglanko,“ pobídl mě Jamie, který se zastavil, aby mi pomohl vystoupit z vozu. „Postarám se, aby byl náš host zajištěn, a mohli jsme pokračovat v cestě.“

Teplota neklesala ani za tmy, ale poblíž vody alespoň vál čerstvý vzduch a trochu mě probral.

„Neusnu, dokud se nevykoupu,“ namítla jsem a odlepila si propocené šaty z hrudníku. „Cítím se hrozně.“ Vlasy se mi lepily ke spánkům a špinavá kůže mě svědila. Tmavá voda vypadala chladně a lákavě. Jamie se na ni toužebně zadíval a uvolnil si zmačkaný límec.

„Nemůžu říct, že bych se ti divil. Ale dávej pozor. Bonnet říkal, že uprostřed je voda dost hluboká na to, aby jí proplula plachetnice. Je to přílivová řeka a proud bude silný.“

„Nebudu se vzdalovat od břehu.“ Ukázala jsem k místu, kde řeka zatáčela a okolní vrby stříbrně zářily v měsíčním světle. „Podívej se támhle. Určitě tam bude vířit zpětný proud.“

„Dobrá. Dávej pozor,“ zopakoval a na rozloučenou mi stiskl loket. Otočila jsem se a přede mnou se vynořila veliká bledá postava; náš host s jednou nohavicí umazanou od zaschlé krve.

„Služebníček, madam,“ uvedl a zdvořile se mi navzdory zraněné noze poklonil. „Buďte sbohem.“ Stál ode mě o něco blíž, než se mi zamlouvalo, a musela jsem potlačit nutkání uskočit.

„Děkuji,“ přikývla jsem a odrhнула si zatoulaný pramen vlasů. „Hodně štěstí, pane Bonnete.“

„Děkuji vám za milé přání, madam,“ odpověděl mírně. „Ale zjistil jsem, že si člověk musí své štěstí většinou zajistit sám. Přeji vám dobrou noc, madam.“ Znovu se uklonil, odvrátil se a odkulhal jako duch zmrzačeného medvěda.

Ríční shon většinu běžných nočních zvuků zastínil. V měsíčním světle jsem zahlédla netopýra, jak prolétl nad vodou, ulovil hmyz příliš malý na to, abych jej viděla, a znovu zmizel do noci. Číhalo-li na mě něco ze tmy, nevydalo to ani hlásku.

Jamie si cosi tiše zamumlal pod vousy.

„Trochu o tom muži pochybuji,“ svěřil se, jako by odpověděl na otázku, i když jsem ji nepoložila. „Nezbývá než doufat, že mám měkké srdce, ale ne hlavu, když jsem mu pomohl.“

„Nemohl jsi ho přece nechat napospas šibenici,“ ujistila jsem ho.

„Ale ano, mohl,“ překvapil mě. Všiml si, jak se na něj dívám, a usmál se. Jeho křivý úsměv nebyl ve tmě téměř vidět.

„Královna pokaždé nevěší toho nesprávného, Anglánko,“ pokračoval. „Odsouzenec si většinou lano dokonce zaslouží. A moc se mi nelíbí, že jsem pomohl zločinci na svobodu.“ Pokrčil rameny a odhrnul si vlasy z obličeje.

„Každopádně je vykonáno. Klidně si běž dopřát koupel, Anglánko. Co nejdříve se k tobě přidám.“

Stoupla jsem si na špičky, abych ho políbila, a cítila jsem, jak se při tom usmál. Laškovně jsem se ho jazykem dotkla na puse a on mě jemně kousl do spodního rtu.

„Budeš na mě čekat, než usneš, Anglánko?“

„Tak dlouho, dokud nepřijdeš,“ uklidnila jsem ho. „Ale pospěš si, ano?“

* * *

Shluk vrb lemovala hustá tráva. Pomalu jsem se svlékla a vychutnávala si, jak mi navlhlou košilí a punčochami profukuje vánek. Když ze mě spadly poslední kousky oblečení a já stanula nahá uprostřed noci, pocítila jsem naprostou svobodu.

Opatrně jsem vkročila do vody. Překvapilo mě, jak je chladná – v porovnání s horkým nočním vzduchem téměř ledová. Pod nohama jsem cítila bahno, ale kousek od břehu ho nahradil písek.

Přestože šlo o přílivovou říčku, tak daleko od ústí byla voda čerstvá a sladká. Napila jsem se, opláchla si obličej a vyčistila si krk a nos od prachu.

Ponořila jsem se do půlky stehen a dbala na Jamieho varování před zrádnými proudy. Po unavujícím denním vedru a nočním dusnu mi dotek chladné vody poskytl nesmírnou úlevu. Nabrala jsem si do dlaní studenou vodu a chrstla si ji do tváře a na prsa. Kapky mi stékaly po břicho a chladně mě lechtaly mezi nohama.

Všimla jsem si, že nastává příliv a voda se mi mírně zvedá po lýtkách, a tak jsem zamířila blíž ke břehu. Z vody jsem se však ještě nechystala. Mýdlo jsem neměla, tak jsem si alespoň klekla, stále dokola se polévala čistou tmavou vodou a drhla si pleť jemným pískem, dokud znovu nezářila čistotou.

Nakonec jsem vylezla na skalnatý břeh a jako mořská panna se unaveně vystavila měsíčnímu svitu. Prochladlé tělo mi zahříval horký vzduch a sluncem rozpálený kámen. Prsty jsem si pročesala husté vlnité vlasy a setřásla z nich kapky vody. Mokřý kámen voněl jako déšť.

Byla jsem velice unavená, zároveň ale docela bdělá, ve stavu polovědomí, kde se myšlenky zpomalují a drobné fyzické pocity sílí. Bosou nohou jsem zvolna přejížděla po pískovci, vychutnávala si jeho strukturu a rukou si zlehka přejížděla po vnitřní straně stehna. Při vlastním dotyku mi naskakovala husí kůže.

Ňadra se mi dmula ve svitu měsíce jako chladné bílé kopule pokropené kapkami. Rukou jsem si otřela bradavku a sledovala, jak pomalu, jakoby kouzlem, tuhne.

Jak magické místo, pomyslela jsem si. Panovala tichá nehybná noc s loudavou atmosférou, která se táhla jako teplé moře. Takhle blízko k mořskému pobřeží byla obloha jasná a hvězdy nad ní zářily ostře jako diamanty.

Ozvalo se šplouchnutí a podívala jsem se k řece. Na hladině se nehýbalo nic než jiskřící hvězdy připomínající svatojánské mušky uvízlé v pavučině.

Najednou se z hladiny uprostřed řeky vynořila obrovská hlava se špičatým čumákem. V Rollových čelistech bojovala o život ryba. Zmítání šupin ustalo ve chvíli, kdy pes zuřivě trhl hlavou a zlomil rybě vaz. Obrovský pes pomalu doplaval na břeh, krátce se oklepal a odkráčel, přičemž mu z huby ochable čouhala večeře.

Po chvíli se na druhém břehu zastavil a ohlédl se na mě. Jeho huňatá hřiva vrhala stín kolem žlutých očí a třpytící se ryby. Připomínal mi primitivní malůvku, kresbu od Rousseaua, kontrast čisté divočiny s naprostou nehybností.

Následně pes odešel a na břehu nezůstalo nic než stromy ukrývající cokoliv, co se nacházelo za nimi. A co to tak mohlo být? Nejspíš další stromy, odpověděla rozumová část mé duše.

„Spousta dalších,“ zamumlala jsem při pohledu do tajuplné tmy. Civilizaci – dokonce i tu primitivní, na kterou už jsem si zvykla – představoval jen úzký srpeček na okraji kontinentu. Ve vzdálenosti dvou set mil od pobřeží jsme byli mimo jakýkoliv dosah města či farmy. Za námi se rozléhaly tři tisíce mil... čeho? Divočiny, nebezpečí, dobrodružství... a svobody.

Byl to koneckonců Nový svět. Zbavení strachu jsme se s Jamiem konečně radovali ze života se společnými vyhlídkami. Odloučení a smutek ležely daleko za námi. Dokonce ani vzpomínka na Briannu ve mně nevyvolávala lítost – nesmírně mi chyběla a mé myšlenky se neustále točily kolem ní, ale věděla jsem, že je v bezpečí u sebe doma. S tím vědomím jsem její nepřítomnost snášela lépe.

Lehla jsem si na kámen a nasávala jeho teplo celým povrchem těla, radovala jsem se z toho, že žiji. Kapičky vody mi usychaly na prsou, splývaly ve vlhký povrch a pak mizely docela.

Nad vodou poletovala malá oblaka komárů. Neviděla jsem je, ale z občasného šplouchnutí lovicí ryby jsem jejich přítomnost vytušila.

Mouchy představovaly všudypřítomné útrapy. Každé ráno jsem Jamiemu neúprosně prohlížela kůži a vybírala z úkrytů dravá klíšřata a blechy. Naše společníky jsem pravidelně pomazávala šťávou z drcené máty a tabákových listů. To je ochránilo před hltavým ožíráním moskytů, much a masožravých komárů, kteří se v hejnech vznášeli v zastíněných lesích. Hordám zvidavého hmyzu to však nezabránilo dovádět muže k šílenství svým slíděním v uších, očích, nosech a pusách.

Mě však většina hmyzu kupodivu nechávala na pokoji. Ian žertoval, že za to vděčím silnému pachu bylin, který mě neustále obklopuje, ale já tajně věřila, že je za tím něco víc. Ani když jsem byla čerstvě vykoupaná, otravný hmyz jsem nijak zvlášť nepřitahovala.

Domnívala jsem se, že je to možná ukázkou vývojové odlišnosti – právě ta mě možná chránila před nemocemi a nachlazením. Krvežízniví komáři se stejně jako mikrobi vyvíjejí v těsné blízkosti lidí a vycítí sebemenší chemický signál svých hostitelů. Jelikož jsem sem přicestovala z jiné doby, stejné signály jsem již nevydávala, a následkem toho už ve mně brouci nespatořovali kořist.

„Nebo má možná Ian pravdu a odporně páchnu,“ uvažovala jsem nahlas. Ponořila jsem prsty do vody a pocákala vážku, která seděla na mém kameni jako průhledný stín, jehož barvy pohltila temnota.

Toužila jsem, aby si Jamie pospíšil. Několikadenní jízda na sedátku hned vedle něj a pozorování jemných pohybů jeho těla a proměnlivého světla v záhybech jeho tváře, zatímco mluvil a smál se, stačilo k tomu, aby mě dlaně svědily touhou po jeho dotyku. Nemilovali jsme se několik dní, během nichž jsme spěchali do Charlestonu – před intimitami na doslech ostatních jsem měla zábrany.

Kolem mě zavanul teplý vánek, až se mi krátké chloupky na těle zježily. Teď už nebylo kam spěchat a nikdo nás neslyšel.

Rukou jsem si pohladila mírně klenuté břicho a hladkou kůži na vnitřní straně stehen, kde mi pomalu tepala krev. Dlaní jsem nahmatala vlhký projev své náhlé touhy, zavřela oči, jemně se hladila a vychutnávala si pocit sílicí potřeby.

„Kde, krucinál, vězíš, Jamie Frasere?“ zamumlala jsem.

„Tady,“ ozvala se chraptivá odpověď.

Polekaně jsem otevřela oči. Stál asi šest stop ode mě po stehna v řece a jeho naběhlé genitálie kontrastovaly s bledou září zbylého těla. Vlasy mu splývaly podél ramen a lemovaly tvář bílou jako kost s nehybnými vlčíma očima upřenými na mě. Čirá divokost, čirá nehybnost.

Potom se pohnul, přistoupil ke mně a nepřestával mě sledovat. Jeho stehna studila jako voda, během vteřin se však znovu zahřála. V místech, kde se mě dotkl, mi na kůži okamžitě vyrašil pot a prsa se mi zaleskla mokrým žářem. Proti jeho tvrdé hrudi vypadala oblá a kluzká.

Ústy se přiblížil k těm mým a já roztála – téměř doslova – přímo do něj. Bylo mi jedno, jaké je vedro, nebo zda jsem promočená svým či jeho potem. Dokonce i oblaka hmyzu se náhle stala bezvýznamnými. Nadzvedla jsem boky a on do mě vstoupil, kluzký a pevný. O poslední zbytky chladu přišel v mém lůně jako studený kovový meč poskvřený žhavou krví. Zpočnými rukama jsem klouzala po jeho zádech a ňadry se tiskla k jeho hrudi. Stékal mi mezi nimi potůček potu až k břichu a stehnům.

„Bože, pusu máš stejně mokrou a slanou jako tam dole,“ zadrmolil a vystrčil jazyk, aby ochutnal drobné korálky soli na mé tváři, motýlí křídla na spáncích a víčkách.

Tvrký kámen pod sebou jsem téměř nevnímala. Prostupovalo mnou nastřádané denní teplo a drsný povrch mě škrábal do zad a hýždí, bylo mi to však jedno.

„Nemůžu čekat,“ špitl mi do ucha bez dechu.

„Nečekej,“ ujistila jsem ho a těsně mu omotala nohy kolem boků. Dvě těla se spojila v krátkém šílenství.

„Vím, že se říká ‚roztát vášní‘,“ poznamenala jsem zadýchaně, „ale tohle je absurdní.“

Odlepil tvář z mého poprsí, až to mlasklo. Zasmál se a pomalu se odvalil na stranu.

„Bože, takové vedro!“ postěžoval si. Odhrnul si z čela potem zmáčené vlasy a vyfoukl. Hrud' se mu stále ještě vzdouvala vyčerpáním. „Jak to lidé v tomhle počasí vůbec dělají?“

„Asi stejně jako teď my,“ prohodila jsem. Sama jsem měla co dělat, abych popadla dech.

„To nejde,“ namítl sebejistě. „Aspoň ne pokaždé, zemřeli by.“

„Možná to dělají pomaleji,“ napadlo mě. „Nebo pod vodou. Nebo čekají do podzimu.“

„Do podzimu?“ opakoval. „Možná na jihu nakonec žít nechci. Je v Bostonu horko?“

„V tuhle roční dobu ano,“ odvětila jsem. „A v zimě zase děsívá zima. Ale na teplo si určitě brzy zvykneš. I na komáry.“

Odehnal komára, jenž mu zrovna slídl na rameni, a podíval se na nedalekou říčku.

„Možná ano,“ připustil, „a možná ne, ale prozatím...“ Pevně mě objal a převalil. Těžkopádně jako valící se kláda jsme sklouzli z kraje kamenitého břehu přímo do vody.

* * *

Vlhčí a zchlazení jsme leželi na kameni, aniž bychom se dotýkali, a z kůže se nám vypařovaly poslední kapky vody. Na druhém břehu si vrby máčely větve v řece a jejich koruny se temně rýsovaly v zapadajícím měsíci. Za vrbami ležel akr za akrem a míle za mílí nedotčeného lesa. Jediná civilizace se nacházela na samotném kraji kontinentu.

Jamie si všiml, jakým směrem se dívám, a odhalil mé myšlenky.

„Asi to tam teď bude o dost jiné, než jaké si to pamatuješ, že?“ Kývl směrem k listnaté temnotě.

„To jistě.“ Chytila jsem jej za ruku a palcem mimoděk hladila jeho velké kostnaté klouby. „Jednou budou cesty hladké, ne dlážděné, pokryté tvrdým rovným materiálem, který ve skutečnosti vynalezl Skot jménem MacAdam.“

Jamie pobaveně zahekal.

„Takže v Americe budou žít Skoti i v budoucnu? To je dobře.“

Neodpověděla jsem a mluvila dál. Hleděla jsem do váhavých stínů, jako bych před sebou dokázala vyčarovat vzkvétající města, která zde jednou budou stát.

„V Americe bude jednou žít kdekdo. Celá země bude zalidněná odsud až na daleký západ k oblasti jménem Kalifornie.“ Navzdory horkému vlhkému vzduchu jsem se zachvěla. „Nicméně dnes před sebou máme tři tisíce mil divočiny. Není tam vůbec nic.“

„Jen počkej, nic kromě tisíců krvežíznivých divochů,“ poznamenal prakticky. „A také zvláštních zuřivých bestíí.“

„To ano,“ souhlasila jsem. „Ti tam nejspíš žijí.“ Byla to znepokojivá představa. V akademickém smyslu jsem samozřejmě věděla, že jsou lesy obývané indiány, medvědy a dalšími lesními stvořeními, tuto všeobecnou znalost však znenadání nahradilo konkrétní a nanejvýš tísnivé vědomí, že se můžeme snadno – a nečekaně – setkat s kterýmkoliv tímto tvorem tvář v tvář.

„Co se s divokými indiány stane?“ zajímal se Jamie a hleděl se mnou do tmy, jako by se v proměnlivých stínech snažil spatřit budoucnost. „Budou přemoženi a zahrání, že je to tak?“

Znovu jsem se zachvěla, až se mi zkroutily prsty na nohou.

„Ano, budou,“ přisvědčila jsem. „A spoustu z nich zabijí. Mnohé uvrhnou do vězení.“

„To je dobře.“

„Záleží na úhlu pohledu,“ podotkla jsem poněkud suše. „Indiáni jsou jistě opačného názoru.“

„Tipoval bych,“ odvětil. „Ale když se mě nějaký ničemný darebák pokouší skalpovat, jeho názor na věc mě tolik netrápí, Anglánko.“

„Nemůžeš jim to dávat za vinu,“ protestovala jsem.

„To tedy mohu,“ ubezpečil mě. „Jestli tě některá z těch bestíí připraví o skalp, rozhodně mu to za vinu dávat budu.“

„Hm... když myslíš,“ nechala jsem ho. Odkáslala jsem si a zkusila to z jiného soudku. „A co když tě přepadne horda

cizinců, pokusí se tě zabít a vyžene tě ze země, ve které jsi prožil celý život?“

„To se také stalo,“ odvětil stejně suše. „Kdyby to neudělali, pořád bych žil ve Skotsku, nemyslíš?“

„Totiž...“ tápala jsem. „Chci tím říct... za daných okolností by ses taky bránil, nebo ne?“

Zhluboka se nadechl a silně vyfoukl nosem.

„Kdyby mi do domu vtrhl anglický dragoun a ohrožoval mě,“ odpovídal promyšleně, „rozhodně bych se mu bránil. A ani v nejmenším bych ho neváhal zabít. Ale neodřezal bych mu vlasy, nemával s nimi a ani bych nepojídal jeho intimní partie. Já divoch nejsem, Anglánko.“

„Také netvrdím, že jsi,“ bránila jsem se. „Jen říkám, že...“

„Navíc,“ dodal s neúprosnou logikou, „já nemám v úmyslu povraždit indiány. Když se budou držet stranou, ani náznakem je neohrozím.“

„Jistě si oddychnou, až se to dozvědí,“ utrousila jsem a další snahu vzdala.

Slepení potem jsme se k sobě tiskli v prohlubni na kameni a pozorovali hvězdy. Cítila jsem křehkost svého štěstí i mírný strach. Může tento stav euforie vůbec vydržet? Kdysi jsem naše „navždy“ považovala za samozřejmost, ale to jsem bývala mladší.

Dá-li Bůh, brzy se usadíme. Najdeme si místo, z něhož si vytvoříme domov, kde budeme žít. Nic víc jsem nechtěla, zároveň jsem se však nemohla ubránit obavám. Od mého návratu jsme se znali pouze několik měsíců. Každý nově objevený dotyk i každé slovo ve mně vyvolávalo vzpomínky. Co se může stát, až na sebe budeme dokonale zvyklí, až budeme žít den po dni rutinu všedních povinností?

„Myslíš, že tě někdy omrzím?“ zamumlal. „Až se usadíme?“

„Zrovna jsem přemýšlela o tom samém, akorát z tvé strany.“

„Ne,“ odvětil a poznala jsem, že se usmívá. „K tomu nedojde, Anglánko.“

„Jak to můžeš vědět?“ zeptala jsem se.

„Přece jsi mě neomrzela,“ vysvětloval. „Myslím předtím. Byli jsme svoji tři roky a poslední den jsem po tobě toužil stejně

silně jako ten první. Možná i víc,“ dodal a stejně jako já myslel na naše poslední milování.

Sklonila jsem se a políbila jej. Chutnal čistě a čerstvě a stále ještě voněl naším spojením.

„Já po tobě taky.“

„Pak se tím tedy netrap, Anglánko, a já také nebudu.“ Pohládl mě po vlasech a upravil mi vlhké lokny na čele. „Mohl bych tě znát celý život a stále bych tě miloval. Ačkoliv spolu uleháme často, občas mě stále ještě překvapuješ. Jako třeba dnes.“

„Opravdu? Co jsem udělala?“ překvapeně jsem se na něj zadívala.

„No... totiž, nechtěl jsem...“

Vycítila jsem z něj stud. Rozpačitě ztuhl.

„Hm?“ Jemně jsem ho kousla do ucha.

„No, když jsem za tebou přišel... to, co jsi dělala... totiž, skutečně jsi dělala to, co jsem myslel?“

Usmála jsem se do jeho ramene.

„To záleží na tom, co sis myslel.“

Zvedl se a tiše se odlepil od mé kůže. V místě, kde jsme se dotýkali, mi náhle byla zima. Překulil se na bok a zakřenil se.

„Víš moc dobře, co jsem si myslel, Anglánko.“

Sáhla jsem mu na bradu zastíněnou rašícími vousy.

„Vím. A ty stejně dobře víš, co jsem dělala, tak proč se ptáš?“

„Inu, nevěděl jsem totiž, že to ženy dělají.“

I ve slabém měsíčním svitu jsem zachytila jeho nakrčené čelo.

„Muži to dělají taky,“ namítla jsem. „Nebo alespoň ty. Sám jsi mi říkal, že když jsi trčel ve vězení...“

„To bylo něco jiného!“ Neušlo mi, jak našpulil ústa a snažil se vymyslet, jak se obhájit. „Já... nutno říct, že se to jinak obstarat nedalo. Nemohl jsem přece...“

„Copak jsi to nedělal i jindy?“ Posadila jsem se a vykukovala na něj přes rameno zpoza mokrých vlasů. Ve slabém světle jsem nepoznala, jestli se červená, ale dokázala jsem si jeho ruměnc představit.

„Ano,“ zadrmolil. „Někdy asi ano.“ Náhle ho něco napadlo a s očima dokořán se na mě podíval. „Ty... ty to děláš... často?“

Poslední slovo téměř zaskřehotal a musel se odmlčet, aby se mu uvolnilo hrdlo.

„Záleží na tom, co považuješ za časté,“ odpověděla jsem a do hlasu se mi vloudila jízlivost. „Koneckonců jsem byla dva roky vdovou.“

Kloubem si otřel ret a se zájmem mě pozoroval.

„Ano, to je pravda. Akorát... totiž, nenapadlo mě, že ženy něco takového provádějí.“ Jeho překvapení ustupovalo rostoucí fascinaci. „A umíš i... skončit? Myslím bez muže.“

Musela jsem se rozesmát a okolní stromy a řeka nám odpověděly ozvěnou.

„Umím, ale s mužem je to mnohem hezčí,“ ubezpečila jsem ho. Natáhla jsem ruku a dotkla se jeho hrudi. Na prsou i ramenou mu naskočila husí kůže, a když jsem mu prstem jemně obkroužila bradavku, lehce se otřásl. „Mnohem,“ opakovala jsem tiše.

„Aha,“ prohodil radostně. „Tak to je dobře, že?“

Kůži měl horkou – dokonce víc než dusný vzduch – a instinktivně jsem chtěla ruku stáhnout, ale odolala jsem. V místě, kde se mě dotýkal, mi okamžitě vyrašil pot a po krku mi stekl mokrý čúrek.

„Takhle jsem se s tebou ještě nikdy nemiloval,“ vykládal. „Jako úhoři, že? Tvoje tělo mi prokluzuje mezi rukama, celé kluzké jako chaluhy.“ Oběma rukama mi hladil záda a palci mi tlačil na páteř, až mi rozkoší vstávaly chloupky za krkem.

„Hm. Protože ve Skotsku je příliš chladno na to, aby se tam člověk potil jako vepř,“ poznamenala jsem. „Ačkoliv potí se vůbec vepři? Vždycky mě to zajímalo.“

„To ti nepovím. Nikdy jsem se s vepřem nemiloval.“ Sklonil hlavu a jazykem mi olízl ňadro. „Ale chutnáš trochu jako pstruh, Anglánko.“

„Chutnám jako *co*?“

„Čerstvě, sladce a trochu slaně,“ vysvětloval a na chvíli zvedl hlavu. Znovu ji sklonil a pokračoval směrem dolů.

„To lechtá,“ zachvěla jsem se pod jeho jazykem, utéct jsem se však nechystala.

„Však to právě chci,“ odpověděl a zvedl mokrou tvář, aby se nadechl. „Nelíbila by se mi představa, že si beze mě zcela poradíš.“

„Neporadím,“ uklidnila jsem ho. „Ó!“

„Ano?“ vyslychal. Položila jsem se na kámen a prohnula záda, zatímco mi nad hlavou závratně vířily hvězdy.

„Říkám... ó!“ opakovala jsem slabě. A potom jsem dlouhou chvíli neříkala nic, dokud se udýchaně neodtáhl a neopřel si bradu o mou stydkou kost. Sáhla jsem dolů a odhrnula mu z tváře z pocené vlasy. Otočil hlavu a políbil mě do dlaně.

„Cítím se jako Eva,“ hlesla jsem a sledovala, jak za ním nad temným lesem zapadá měsíc. „Jako bych stála na okraji Rajské zahrady.“

Od mého pupíku se ozvalo pobavené zachrochtání.

„Ano. A já jsem v tom případě Adam,“ prohlásil Jamie. „Stojím před branou do Ráje.“ Otočil hlavu, toužebně se zahleděl na druhou stranu řeky směrem k rozlehlému neznámu a opřel se o mé svažující se břicho. „Jen bych si přál vědět, zda mě čeká cesta dovnitř, nebo ven.“

Zasmála jsem se, až se polekal. Chytila jsem ho za obě uši a jemně si ho po kluzkém nahém těle přitáhla k sobě.

„Dovnitř,“ prohodila jsem. „Žádného anděla s ohnivým mečem tu nevidím.“

Položil se na mě svým rozžhaveným tělem a já se pod ním zachvěla.

„Ne?“ utrousil. „Možná se jen nediváš dostatečně zblízka.“

Potom mě ohnivý meč odřízl od vědomí a zažehl mé tělo. Společně jsme vzplanuli jako hvězdy letní noci a celí ochabli zase zhasli. Prach vplynul do prapůvodního moře teplé soli pulzující rodícím se životem.

II. ČÁST
NEÚPLNÝ, NEDOKONALÝ

3

MINISTROVA KOČKA

BOSTON, MASSACHUSETTS,
ČERVEN 1969

„Brianno?“

„Hm?“ Jako úderem hromu se posadila, srdce jí bušilo a v uších jí znělo vlastní jméno. „Kdo? Co?“

„Ty jsi spala. Sakra, já věděl, že jsem si špatně spočítal čas! Promiň, mám zavolat později?“

Nepatrně zaráčkoval a její nervový systém se opožděně vrátil do pohybu. Telefon. Vyzvánění telefonu. Reflexivně se po něm ve snu natáhla.

„Rogere!“ Přival adrenalínu po náhlém probuzení pomalu utíchal, ale srdce jí stále zběsile bušilo. „Ne, nezavěšuj! V pořádku, už jsem vzhůru.“

Rukou si promnula obličej a pokoušela se rozmotat telefonní šňůru a zároveň ustlat zmačkanou peřinu.

„Ano? Víš to jistě? Kolik je u tebe hodin?“

„Já nevím. Je tma a na hodiny nevidím,“ řekla rozespale. Odpovědí jí byl zdráhavý hluboký smích.

„Nezlob se. Snažil jsem se vypočítat časový posun, ale nejspíš opačným směrem. Nechtěl jsem tě probudit.“

„To nevádí, stejně bych se musela probudit, abych zvedla telefon,“ ujistila ho se smíchem.

„No dobrá.“

Slyšela, jak se usmívá, a opřela se o polštář. Odhrnula si z tváře prameny vlasů a upravila si účes. Stále si vybavovala svůj sen, skutečnější než tmavé tvary nábytku.

„Ráda tě slyším, Rogere,“ poznamenala mírně. Vlastní slova jí překvapila. Byl daleko, a přesto jeho hlas zněl naléhavěji než vzdálené kvílení sirén a hvízd pneumatik na mokřím asfaltu.

„Já tebe taky.“ Mluvil poněkud ostýchavě. „Mám možnost jet příští měsíc na konferenci do Bostonu. Rád bych se u tebe zastavil, pokud... sakra, věděl jsem, že se zakoktám. Budeš mě chtít vidět?“

Pevně stiskla telefonní sluchátko a srdce jí poskočilo.

„Promiň,“ dodal, než stihla odpovědět. „Vyvívám na tebe nátlak, že? Já... klidně řekni na rovinu, jestli ne.“

„Ale chci. Samozřejmě že tě chci vidět!“

„Aha. Takže ti to nevádí? Protože... jsi mi neodpověděla na dopis. Usoudil jsem, že jsem asi něco zkazil...“

„Ne, nezkazil. Promiň. Já jen...“

„V pořádku, nechtěl jsem...“

Vzájemně si skočili do řeči a oba se stydlivě zarazili.

„Nechci na tebe tlačit...“

„Nechtěla jsem ti...“

Stalo se to znovu a tentokrát se Roger zasmál. Uslyšela jeho vzdálený skotský smích a ten ji uklidnil, jako by se jí dotkl rukou.

„Pak je tedy všechno v pořádku,“ pronesl pevně. „Rozumím ti, víš?“

Neodpověděla, pouze zavřela oči a nechala se obejmout pocitem úlevy. Roger Wakefield byl jediným člověkem na celém světě, který jí dokázal porozumět. Do té chvíle si ani neuvědomila, jak je to pro ni vlastně důležité.

„Zdál se mi sen,“ rozpovídala se. „Zrovna když jsi mi zavolal.“

„Hm?“

„O mém otci.“ Pokaždé, když to slovo vyslovila, se jí mírně stáhlo hrdlo. A stejně tak, když se zmínila o matce. Stále ještě cítila sluncem rozžhavené borovice, o kterých se jí zdálo, a slyšela křupání jehličí pod botami.

„Neviděla jsem mu do tváře. Procházela jsem se s ním jakýmsi lesem. Následovala jsem ho po stezce a on na mě mluvil,

ale byl moc daleko. Spěchala jsem, abych ho dohonila a slyšela, ale šla jsem příliš pomalu.“

„Přesto jsi věděla, že je to tvůj otec?“

„Ano... ale možná jsem si to jen domyslela, protože jsme bloudili v horách. S otcem jsme se procházeli často.“

„Opravdu? Já jsem se s tátou také často procházel. Až se někdy vrátíš do Skotska, provedu tě po munrech.“

„Po čem že mě provedeš?“

Zasmál se a Brianna si vybavila, jak vypadá, když si odhrnuje husté černé vlasy, jež si nestíhal stříhat, a úsměvem přivírá mechově zelené oči. Přistihla se, jak si palcem pomalu přejíždí po spodním rtu, a zastavila se. Když se loučili, políbil ji.

„Munro je označení pro každý skotský vrcholek vyšší než tři tisíce stop. Takových je tu spousta a lidé mezi sebou soutěží, kolik jich dokážou zdolat. Místní je sbírají jako známky nebo zápalky.“

„Kde teď jsi, ve Skotsku, či v Anglii?“ zeptala se a skočila mu do řeči, než stihl odpovědět. „Ne, zkusím hádat. Jsi... ve Skotsku. Konkrétně v Inverness.“

„Přesně tak.“ V jeho hlase bylo zřetelně slyšet překvapení. „Jak jsi to poznala?“

Protáhla se a zvolna si překřížila dlouhé nohy pod peřinou.

„Když se dlouho bavíš s ostatními Skoty, máš sklony k ráčkování,“ vysvětlovala. „Když jsi mezi Angličany, neděláš to. Všimla jsem si toho, když jsme... byli v Londýně.“ Tentokrát se jen nepatrně zarazila. Je to čím dál tím snadnější, pomyslela si.

„A já už měl strrrrrrach, že jsi hotová vědma,“ zasmál se.

„Kéž bys tu teď byl se mnou,“ podotkla impulzivně.

„To si přeješ?“ Mluvil překvapeně a znenadání ostýchavě. „Aha. No... to je dobře, že?“

„Rogere... nenapsala jsem ti, protože...“

„S tím si nedělej žádné starosti,“ přerušil ji rychle. „Přijedu za měsíc. Potom si o všem promluvíme. Bree, já...“

„Ano?“

Slyšela, jak se nadechl, a živě si vybavila dotyk jeho dmoucí se hrudi.

„Jsem rád, že říkáš ano.“

Když zavěsila, už se jí usnout nepodařilo. Neklidně vyklouzla z postele a odešla si do kuchyně svého malého bytu pro sklenici mléka. Několik minut tupě zírala do zákoutí ledničky, načež si uvědomila, že před sebou nevidí řadu kečupů a otevřených konzerv, nýbrž stojící černé kameny proti bledé, smrákající se obloze.

S netrpělivým výkřikem se napřímila a prudce zavřela dveře. Otrásla se a dlaněmi si promnula paže ochlazené závanem z klimatizace. Instinktivně se natáhla a vypnula ji. Poté přešla k oknu, otevřela ho a vpustila dovnitř vlhké teplo deštivé letní noci.

Měla mu napsat. Ve skutečnosti mu vlastně napsala – hned několikrát. Šlo však jen o nedokončené pokusy a ihned je frustrovaně zmačkala.

Věděla proč, alespoň si to myslela. Ale srozumitelně to vysvětlit Rogerovi, to už bylo něco jiného.

Probudil se v ní instinkt zraněného zvířete, touha utéct a schovat se před bolestí. To, k čemu došlo před rokem, nebyla ani v nejmenším Rogerova vina, byl v tom však namočen až po uši.

Tenkrát byl nesmírně něžný a milý, jednal s ní jako s čerstvým sirotkem – kterým v podstatě byla. Jak podivně však osiřela! Její matka nadobro zmizela, ale zároveň – jak doufala – nebyla po smrti. A přesto se Brianna cítila stejně, jako když zemřel její otec. Věřila v posmrtný život, toužebně doufala, že je její milovaná matka v bezpečí a šťastná – a v téže chvíli musela protrpět bodavou ztrátu a nevyhnutelnou samotu.

Na druhé straně parku projela sanitka, červené světlo se míhalo ve tmě a sirénu utlumila velká vzdálenost.

Automaticky se pokřižovala a sama pro sebe hlesla: *Miserere nobis*. Sestra Marie Romaine pátou třídu učila, že mrtví a umírající jejich modlitby potřebují. Vštěpovala to dětem do hlavy tolikrát, že nebyly schopny vidět sanitku a nevyslat do nebes alespoň krátkou modlitbu, aby ulehčily duším vznášejícím se vzhůru.

Každý den se modlila za matku a otce – za oba otce. To byla další část příběhu. Strýček Joe znal rovněž pravdu o jejích otcích, ale pouze Roger doopravdy chápal, jak se to seběhlo. Pouze Roger slyšel hlas kamenů jako ona.

Nikdo nemůže prožít stejnou zkušenost a zůstat nepoznamenán. Ani on, ani ona. Přál si, aby po Clairině odchodu Brianna zůstala, ale nebylo to možné.

Vysvětlovala mu, že ji čekají povinnosti. Zálležitosti, které je třeba zařídit, a dostudovat školu. Byla to pravda. A především odtamtud musela vypadnout – zmizet ze Skotska, pryč od kamenného kruhu, zpátky na místo, kde měla šanci na zotavení, na opětovné vybudování svého života.

Kdyby zůstala s Rogerem, ani na chvíli by nedokázala zapomenout na to, co se stalo. A to byla další část, poslední dílek v její trojdílné skládačce.

Ochraňoval ji, pečoval o ni. Její matka mu ji svěřila do péče a on svůj slib vzorně plnil. Ale dělal to, aby nezradil Claire, nebo proto, že mu na ní skutečně záleželo? Základ společné budoucnosti si každopádně představovala jinak, bez drtivé povinnosti na obou stranách.

Pokud je ovšem nějaký společný život vůbec čekal... a právě to mu nedokázala napsat. Jak by mohla podobná slova vyřknout, aniž by by to nevyznělo pitomě a arogantně?

„Musela jsem pryč, abych se mohla vrátit a udělat to správně,“ zamumlala a při těch slovech se ušklíbla. Stále drobně přešlo a v ochlazeném vzduchu se jí příjemně dýchalo. Schylovalo se k soumraku, ale stále bylo teplo a na chladné pleti se jí srážely kapky vody. Malé korálky jí jeden po druhém stékaly po krku a vsakovaly se do bavlněného trička na spaní.

Nejraději by hodila veškeré události loňského listopadu za hlavu a oddělila je tlustou čarou. Po dostatečně dlouhé době by si k sobě třeba znovu našli cestu. Neznali by se jako vedlejší postavy v dramatu svých rodičů, nýbrž jako herci v rolích dle vlastního výběru.

Ne, má-li mezi ní a Rogerem Wakefieldem k něčemu dojít, rozhodně budou směr určovat sami. Zdálo se jí, že právě teď

má možnost rozhodovat, a při té představě se jí samým natěšením rozechvěl žaludek. Rukou si otřela zpocenou a zmoklou tvář a zabořila prsty do vlasů, aby alespoň částečně zkrotila rozevláté prameny. Když nemůže spát, může jít rovnou něco dělat.

Okno nechala otevřené, přestože se v dešti na podlaze tvořila loužička. Cítila se příliš neklidně na to, aby se uzavírala mezi čtyři zdi.

Rozsvítila stolní lampu, vytáhla si početní zápisník a otevřela jej. Změna studia s sebou nesla malý, nečekaný bonus. Objevila, jak dokáže být matematika uklidňující.

Když se samotná vrátila do Bostonu a znovu zahájila studium, strojařina pro ni představovala mnohem bezpečnější volbu než historie. Neměnnou, založenou na faktech a především kontrolovatelnou. Uchopila tužku a rozvážně si ji ořezala. Přípravný proces si náležitě vychutnávala. Následně sklonila hlavu a přečetla si první úlohu.

Chladná nezvratná logika čísel se jí v hlavě pomalu formovala v pavučinu, pohlcovala myšlenky na všechno ostatní a obalovala rozptylující emoce do hedvábných nití jako polapenou mouchu. Kolem středové osy úlohy si logika motala svou síť, pravidelnou a nádhernou jako pečlivě vyráběný šperk. Pouze jedinou myšlenku stále nešlo vyhnat z hlavy, vznášela se v její mysli jako drobný průzračný motýl.

Jsem rád, že říkáš ano, sdělil jí. I ona byla ráda.

* * *

ČERVENEC 1969

„Mluví stejným přízvukem jako Beatles? Umřela bych, kdyby působil stejně jako John Lennon! Víš, jak v tom filmu říká: „Je to můj děd?“ Při tom vždycky omdlívám!“

„Proboha, ani trochu nemluví jako John Lennon!“ zasyčela Brianna. Opatrně se podívala za betonový sloup, ale zóna mezinárodních příletů stále zela prázdnotou. „Poznáš rozdíl mezi Skotem a obyvatelem Liverpoolu?“

„Ne,“ odvětila její kamarádka Gayle bezstarostně a načechrala si blondáté vlasy. „Mně připadají všichni Angličané stejní. Mohla bych je poslouchat donekonečna!“

„Není to Angličan! Vždyť říkám, je to Skot!“

Gayle věnovala Brianně pohled, z něhož bylo jasné, že svou přítelkyni považuje za blázna.

„Skotsko je součástí Anglie, hledala jsem si to na mapě.“

„Skotsko je součástí Velké Británie, ne Anglie.“

„Copak na tom záleží?“ Gayle natáhla krk za sloup. „Proč se schováváme vzadu? Tady nás nikdy neuvidí.“

Brianna si rukou uhladila vlasy. Stály za sloupem, protože si nebyla jistá, zda vůbec chce, aby je uviděl. Na vytáčky už však bylo pozdě, dvojitými dveřmi se začali hrnout zmatení cestující obtěžkaní zavazadly.

Brianna se nechala dotáhnout až k hlavní zóně přiletů. Gayle pořád štěbetala; její jazyk vedl zcela nezávislý život, na hodinách byla schopná vydržet potichu, její hlavní společenskou schopností však bylo neustálé žvatlání. Právě proto ji Bree požádala, aby ji doprovodila na letiště, kde měla Rogera vyzvednout. Takhle nehrozilo, že v konverzaci nastanou trapné chvíle ticha.

„Už jsi to s ním dělala?“

Polekaně trhla hlavou ke Gayle.

„Co jestli jsem dělala?“

Gayle obrátila oči v sloup.

„Hrála piškvorky. Co asi, Bree?!“

„Ne. Jistěže ne.“ Cítila, jak se jí krev hrne do tváří.

„A chystáš se k tomu?“

„Gayle!“

„Totiž, máš přece svůj byt a nikdo vás nebude...“

Uprostřed toho nepřijemného výslechu se objevil Roger Wakefield oblečen do bílého trička a ošuntělých džín. Brianna musela při pohledu na něj zkoprnět, protože Gayle ihned vystrčila hlavu, aby se podívala, kam Brianna upírá zrak.

„Aha!“ pronesla unešeně. „To je on? Vypadá jako pirát!“

Skutečně tak vypadal a Brianna zaznamenala, jak jí žaludek poklesl o dalších několik palců. Její matka nazývala Rogera

„černým Keltem“ s čistou olivovou pleť, černými vlasy a „očima, které do důlků zamáčkly začouzené palce“. Lemovaly je husté černé řasy a působily modře, ve skutečnosti však člověka překvapily svou zelenou hloubkou. S rozčuchanými a ježatými vlasy, které si nechal narůst až k límečku, nevypadal jen prostopášně, ale rovnou nebezpečně.

Při pohledu na něj jí na krku naskočila husí kůže. Zpoceně dlaně si otřela o vnější strany vyšíváných džínových kalhot. Neměla dopustit, aby přiletěl.

Potom ji spatřil a obličej mu roztál jako svíčka. Po tváři se jí proti její vůli rozléval široký idiotský úsměv. Bez ohledu na to, jak může její počínání vypadat, se rozběhla přes celou halu, vyhýbajíc se pobíhajícím dětem a vozíkům na zavazadla.

V půli cesty se setkali a Roger ji objal tak pevně, až se s popraskanými žebry málem vznesla do vzduchu. Dal jí pusy, pak se zarazil a políbil ji znovu, přičemž ji vousy poškrábal na tváři. Voněl mýdlem a potom a chutnal jako skotská whisky. Přála si, aby nikdy neskončil.

Potom ji pustil a oba zůstali bez dechu stát.

„Ehm!“ ozvalo se hlasitě vedle Briannina lokte. Odtáhla se od Rogera a spatřila Gayle, jak se na něj andělsky usmívala zpoza své blonděaté ofiny a mávala na něj jako loučící se dítě.

„Ahó,“ pozdravila ho. „Ty musíš být Roger, protože jestli ne, Roger bude v šoku, až se objeví.“

Pochvalně si ho prohlédla od hlavy k patě.

„A to ještě ke všemu hraješ na kytaru?“

Brianna si ani nevšimla pouzdra, které odhodil na zem. Sehnul se, aby ho zvedl a přehodil přes rameno.

„Přicestoval jsem tak trochu i pracovně,“ vysvětlil s úsměvem Gayle, která si v simulované extázi tiskla ruku na srdce.

„Jú, zopakuj mi to, prosím,“ poprosila ho.

„A co?“ Roger vypadal zmateně.

„Pracovně,“ odpověděla Brianna a přehodila si jedno z jeho zavazadel přes rameno. „Chce slyšet, jak ráčkuješ. Gayle má pro britský přízvuk slabost. To je prostě Gayle.“ Rezignovaně mávla na svou kamarádku.

„Ano, to jsem si domyslel. Hm...“, odkašlal si, věnoval Gayle upřený pohled a klesl hlasem o oktávu. „Ze zarrrostlého vřřřesu vystřřřelil otrrrrhaný darrreba. To by ti mohlo na chvíli stačit.“

„Necháš toho?“ Brianna ostře pohlédla na svou kamarádku, která se dramaticky sesula na jednu z plastových židliček. „Ne-všímej si jí,“ pobídla Rogera a otočila se ke dveřím. Roger si vzal Brianninu radu ostražitě k srdci, zvedl velkou krabici ovázanou provázkem a následoval ji směrem k frontě lidí.

„Jak jsi to myslel – pracovně?“ zeptala se, aby hovor vrátila na pevnou půdu.

Zasmál se, možná až příliš sebejistě.

„Letenku mi zaplatila dějepisná konference, ale náklady už pokrýt nešlo. Obvolal jsem pár lidí a sehnal si malou brigádu.“

„Při které budeš hrát na kytaru?“

„Ve dne je spořádaný historik Roger Wakefield neškodným oxfordským učencem. Ale v noci se převléká do tajného tartanového úboru a stává se z něj oslnivý... Roger MacKenzie!“

„Kdo?“

Zasmál se jejímu překvapení. „Občas vystupuji se skotským lidovým zpěvem na festivalech a tradičních *ceilidh*, Skotských hrách a podobně. O víkendu se chystám zazpívat na keltském festivalu v horách.“

„Skotský zpěv? A oblékáš si i kilt?“ Gayle se zjevila z Roge-rovy druhé strany.

„Nosím. Jak by jinak poznali, že jsem Skot?“

„Já miluju chlupatá kolena,“ zasnila se Gayle. „Povídej, je pravda, že Skoti...“

„Dojdi pro auto,“ rozkázala Brianna a spěšně cpala Gayle klíčky do dlaně.

* * *

Gayle si položila bradu na okénko u auta a sledovala, jak se Roger vzdaluje do hotelu. „Doufám, že se před dnešní večerí nestihne oholit. Zbožňuju, když se chlapi dlouho neholí. Co myslíš, že si přivezl v té velké krabici?“

„Svůj bodhrán. Ptala jsem se.“

„Svůj co?“

„To je keltský válečný buben. Doprovází se na něj při zpěvu.“
Gayle spekulativně stočila ústa do malého kroužku.

„Nechceš po mně náhodou, abych ho na ten festival odvezla?
Určitě máš dost věcí na práci a...“

„Ha ha. Myslíš, že tě s ním kamkoliv pustím, když na sobě bude mít jen kilt?“

Gayle hloubavě zavzdychala a vystrčila hlavu z okna. Brian na nastartovala vůz.

„Třeba tam potkám jiného majitele kiltu.“

„To je docela pravděpodobné.“

„Ale vsadím se, že nebude mít keltský válečný buben.“

„Možná ne.“

Gayle se opřela o sedadlo a podívala se na svou přítelkyni.

„Budeš to s ním dělat?“

„Jak to mám vědět?“ Ale pod kůži se jí nahrnula krev a najednou ji tlačilo oblečení.

„Jestli ne,“ ujistila ji Gayle, „pak jsi blázen.“

* * *

„Ministrova kočka je... androgynní kočka.“

„Ministrova kočka je... afiliantní kočka.“

Bree zvedla obočí a krátce odhlédla ze silnice.

„Nesnaž se mi namluvit, že tomu mám rozumět.“

„Je to přece skotská hra,“ namítl Roger. „Afiliantní – vstřícná, laskavá. Jsi na řadě. Písmeno ‚B‘.“

Zašilhala přes přední sklo na úzkou horskou silničku. Automobil zalévalo ranní slunce.

„Ministrova kočka je bláznivá kočka.“

„Ministrova kočka je bezvadná kočka.“

„To je tak nastejno, remíza. Další písmeno. Ministrova kočka je...“ Viděl, jak se jí v hlavě točí ozubená kolečka, a když dostala nápad, přimhouřila modré oči. „Coccygeální kočka.“

Roger se zamračil a snažil se slovu přijít na kloub.

„Kočka, která má hlavu v zadku.“

„Je to skutečné slovo, že?“

„Jo.“ Hladce zabočila a zrychlila. „Jeden z matčiných lékařských terminů. Coccygodonie je bolest v oblasti kostrční. Každou chvíli nadávala, že je nemocniční administrativa coccygeální.“

„A já už si myslel, že jde o strojařské názvosloví. Tak dobrá... ministrova kočka je cirkulární.“ Usmál se jejímu zvednutému obočí. „Sporné. Coccygodonie je od přírody cirkulární.“

„Dobrá, přistoupím na remízu. Ministrova kočka je...“

„Počkej,“ přerušil ji Roger a ukázal prstem. „Támhle zaboč.“ Zpomalila a zatočila z úzké silnice na ještě užší cestu označenou malou červenobílou šipkou s nápisem KELTSKÝ FESTIVAL.

„Jsi zlato, že jsi mě odvezla až sem,“ prohodil Roger. „Neuvědomil jsem si, jak je to daleko, ani jsem se nikoho neptal.“

Krátce se na něj pobaveně zadívala.

„Zas tak daleko to není.“

„Celých sto padesát mil!“

Usmála se, ale mírně zároveň zkrivila ústa.

„Táta vždycky říkával, že přesně v tom se liší Američané od Angličanů. Angličan si myslí, že je sto mil dlouhá vzdálenost; Američan si zase myslí, že je sto let dlouhá doba.“

Roger se překvapeně rozesmál.

„To je pravda. Ty jsi tedy, předpokládám, Američanka?“

„Nejspíš.“ Potom se její úsměv vytratil.

A stejně tak konverzace. Několik minut pokračovali beze slova a jediné zvuky měly na svědomí pneumatiky a vítr. Byl překrásný letní den, rozpálený Boston nechali daleko za sebou a pomalu stoupali serpentínami do čistého horského vzduchu.

„Ministrova kočka je distantní kočka,“ pokračoval Roger po chvíli. „Řekl jsem něco špatně?“

Zpražila ho modrookým pohledem a napůl se usmála.

„Ministrova kočka je denní snílek. Ne, ty za nic nemůžeš.“ Před nimi jedoucí auto ji donutilo zpomalit, stáhla rty a po chvíli se uvolnila. „Ne, vlastně můžeš. Můžeš za to, ale tvoje vina to není.“

Roger si poposedl, aby na ni dobře viděl.

„Ministrova kočka je enigmatická kočka.“

„Ministrova kočka je elokventní kočka. Neměla jsem nic říkat, promiň.“

Roger dobře věděl, že na ni nemá tlačit. Místo toho se naklonil dopředu a vytáhl zpod sedadla termosku plnou horkého čaje s citronem.

„Dáš si?“ nabídl jí pohárek, ale Brianna zavrtěla hlavou.

„Ne, díky. Čaj nesnáším.“

„Takže Angličanka rozhodně nejsi,“ poznamenal a vzápětí toho litoval. Rukama pevně stiskla volant. Nijak to však nekomentovala, a tak ji dál sledoval a v tichosti popíjel čaj.

Nehledě na její původ a barvu vlasů Angličanku vůbec nepřipomínala. Nevěděl, zda rozdíl tkví i v něčem jiném než v oblečení, usuzoval však, že ano. Američanky se zdály být... co? Hlasitější? Prudší? Větší? Zkrátka ve všem intenzivnější. Brianna Randallová byla jistojistě intenzivnější.

Doprava houstla, až se auta nakonec plahočila za sebou směrem ke vjezdu do areálu, v němž se festival pořádal.

„Podívej,“ ozvala se Brianna náhle. Neotočila se k němu, místo toho se dívala předním oknem na poznávací značku města New Jersey na autě před nimi. „Musím to vysvětlit.“

„Mně ne.“

Jedno zrzavé obočí jí podrážděně vystřelilo vzhůru.

„A komu jinému?“ Stáhla rty a povzdychla si. „No dobře, možná i sobě samé. Ale musím to udělat.“

Roger v čaji cítil kyselou chuť, která ho štípala vzadu v krku. Chystala se mu snad říct, že byl jeho příjezd chyba? Také si to myslel, když se nepohodlně krčil na maličkatém sedadle letadla. Potom ji však spatřil na druhém konci haly a veškeré pochybnosti se v mžiku rozplynuly.

A nevrátily se mu ani během následujícího týdne. Alespoň na chvíli ji vídal každý den – dokonce s ní v úterý odpoledne stihl navštívit baseballový zápas ve Fenway Parku. Samotný zápas mu připadal nesrozumitelný, ale Briannino nadšení ze hry ho okouzlovalo. Přistihl se, jak počítá hodiny do nevyhnutelného

odjezdu, avšak i přesto se těšil na festival, na celý den, protože ho budou mít jen pro sebe.

To ale neznamenalo, že to samé cítí i ona. Rychle si prohlédl frontu čekajících aut. Vstupní bránu měli na dohled, ale stále je od ní dělila ještě čtvrt míle. Zbývaly mu tři minuty, během nichž ji mohl přesvědčit.

„Ve Skotsku,“ povídala, „když se mé matce stalo... to všechno, jsi byl skvělý, Rogere. Skutečně báječný.“ Nepodívala se na něj, neušel mu však slzavý třpyt nad jejími kaštanovými řasami.

„Nic skvělého na tom nebylo,“ namítal. Zat’al pěsti, aby se jí impulzivně nedotkl. „Zajímalo mě to.“

Krátce se zasmála.

„Ano, to se vsadím.“ Zpomalila a otočila se k němu tváří v tvář. Ani s doširoka otevřenýma očima neztrácela kočičí výraz.

„Byl ses na ten kamenný kruh podívat? Na Craigh na Dun?“

„Nebyl,“ odpověděl krátce. Potom zakašlal a nenuceně dodal: „Já zas tak často do Inverness nejezdím. Navíc právě skončilo zkouškové období.“

„A není to spíš tím, že je ministrova kočka strašpytel?“ zeptala se s nepatrným úsměvem.

„Ministrova kočka se toho místa děsí jako čert kříže,“ přiznal na rovinu. „Nevkročila by tam, ani kdyby to místo bylo zalito v sardinkách.“ Zasmála se a napětí mezi nimi se značně uvolnilo.

„Já také,“ přidala se a zhluboka se nadechla. „Ale pamatuji si to. Všechno to úsilí, jak jsi nám pomáhal... a potom, když... když matka prošla...“ Zuřivě se kousla do spodního rtu a prudčeji, než bylo nezbytné, šlápla na brzdu.

„Už to chápeš?“ otázala se potichu. „Stačí mi s tebou být jen půl hodiny a všechno se mi vrací. Přes půl roku jsem o našich s nikým nepromluvila. S tebou si stačilo zahrát jednu pitomou hru a během minuty jsem zmínila oba dva. A vrací se to celý týden.“

Odhrnula si z ramene spadlý pramen rudých vlasů. Když se rozčílila, pleť jí půvabně zrůžověla a nyní jí stejná barva plála na celých tvářích.

„Tušil jsem, že jde o něco podobného... když jsi mi neodpověděla na dopis.“

„Nebylo to jen tím.“ Kousla se do spodního rtu, jako by si chtěla zabránit v mluvení, na to už však bylo pozdě. Její výstřih zalila sytě rudá barva připomínající kečup, bez něhož nepozřela hranolky.

Natáhl se přes sedadlo a něžně jí odhrnul závoj vlasů z tváře.

„Strašně ses mi líbil,“ vyhrkla a stále zírala ven předním sklem. „Ale nevěděla jsem, zda se ke mně chováš tak mile, protože tě o to máma požádala, nebo jestli...“

„Jestli,“ přerušil ji, a když se na něj odvážila pohledět, usmál se. „Rozhodně jestli.“

„Ach.“ Postupně se uklidňovala a uvolňovala smrtelné sevření prstů na volantu. „Aha. Dobře.“

Chtěl ji uchopit za ruku, ale nechtěl ji rozptylovat od řízení a nechtěně způsobit nehodu. Namísto toho jí položil ruku za záda a prsty ji pohladil po rameni.

„No prostě... nevěděla jsem... přemýšlela jsem... že se ti buď vrhnu do náruče, nebo z dodge bleskurychle vypadnu. A tak jsem vypadla. Nemohla jsem přijít na to, jak ti to vysvětlit, aniž bych vypadala jako idiot. A když jsi mi potom napsal, dopadlo to ještě hůř. Vidiš? Teď doopravdy vypadám jako idiot!“

Roger si odepnul bezpečnostní pás.

„Nenarazíš do auta před námi, když tě teď políbím?“

„Ne.“

„Dobře.“ Posunul se na sedadle, chytil ji za bradu a rychle ji políbil. V poklidu se po prašné cestě dokodrcali až na parkoviště.

Dýchalo se jí snadněji a ruměncem se jí začal vytrácet z tváře. Vzorně zaparkovala, zhasla motor a zůstala sedět s upřeným pohledem vpřed. Potom si rozepnula pás a obrátila se k Roge- rovi.

Teprve když o několik minut později vystoupili z auta, si Roger uvědomil, že se sice několikrát zmínila o svých rodičích – skutečný problém však představoval rodič, o němž se velmi důkladně nezmiňovala.

Paráda, pomyslel si, a když se sehnula, aby otevřela kufr auta, neubráníl se pohledu na její pozadí. *Snaží se nemyslet na Jamieho Fräsera, a kam jsem ji to sakra přivedl?* Podíval se k bráně do areálu, nad níž se v letním vánku třepotaly vlajky Skotska a Velké Británie. Ze svahu za bránou se ozýval žalostný nářek dudáků.

4

VÝKŘIK MINULOSTI

Roger byl zvyklý převlékat se na zadním sedadle cizí dodávky či na hospodském záchodku, a tak pro něj malá šatna v zákulisí představovala značný luxus. Byla čistá, na zdi dokonce visely háčky na oblečení a na prahu neleželi žádní opilí štamgasti. Však také vystupuje v Americe, uvědomil si, když si rozepnul džíny a odhodil je na zem. Zde platí jiné standardy, alespoň co se týče ohledů na osobní pohodlí.

Přehodil si přes hlavu košili s rukávy do zvonu a přemýšlel, na jaké pohodlí je zvyklá Brianna. Dámské oblečení nedokázal posoudit – kolik mohly stát její modré džíny? – o autech však něco málo věděl. Řídila zcela nový modrý mustang a Roger by dal cokoliv za to, aby mohl usednout za volant.

Rodiče jí toho k obživě nechali dost. Dobře věděl, že Claire Randallová by se nezachovala jinak. Pouze doufal, že není natolik bohatá, aby ho podezírala z postranních úmyslů. Při vzpomínce na její rodiče se podíval na hnědou obálku, již s sebou vzal. Má ji skutečně předat?

Ministrova kočka málem vyletěla z kůže, když prošli bránu pro vystupující a setkali se tvář v tvář s dudáckou kapelou z Kanady s názvem 78. regiment skotských dudáků, která si v zákulisí nerušeně zkoušela vystoupení. Když ji seznámil s hlavním dudákem, svým starým známým, zbledla. Ne že by ji do rozpaků uvedl samotný Bill Livingstone, na svědomí to měl spíš odznak klanu Fraserů, který nosil připnutý na hrudi.

Je suis prest, psalo se na něm. *Jsem připraven*. Ne dost, pomyslel si Roger, a za to, že ji sem přivedl, by se nejraději nakopal.

I přesto jej však ujistila, že až se Roger půjde převléknout a nachystat k výstupu, nudit se nebude.

A skutečně by měl raději upřít pozornost na své číslo, pomyslel si, když si zapínal přezky od kiltu a natahoval se pro dlouhé vlněné punčochy. Čekalo ho pětáctyřicetiminutové vystoupení hned po poledni a ještě jedno kratší sólo při večerním *ceilidh*. V duchu měl připravený seznam písní, ale vždycky se rozhodoval i podle publika. Bylo-li spíše ženské, hrály se lépe balady, mužské publikum zase oceňovalo bojovnější kousky – *Bitva u Killiecrankie*, *Montrose*, *Pistole a bubny*. Košilaté písně se hrály nejlíp, když byli diváci pořádně rozehřátí – nejlépe po několika pivech.

Pečlivě si vyhrnul punčochy a k pravému lýtku si zastrčil krátkou dýku s rukojetí z parohu. Chystal se znovu najít Briannu, aby spolu krátce obhlédli areál, něco málo pojedli a zabrali si dobrá místa.

Přes rameno si přehodil pléd, upevnil sponu, přivázal si dýku a brašnu a tím byl hotov. I když ne docela. V půli cesty ke dveřím se zastavil.

Prastaré, olivově zelené spodky patřily k vojenské výbavě a představovaly vzpomínku na Rogerova otce, jenž je nosil za druhé světové války. Obvykle se se spodním prádlem neobtěžoval, občas si je ale pod kilt přece jen oblékl, aby se ubránil až neuvěřitelné smělosti některých divaček. Varovali ho ostatní účinkující z jiných festivalů, a kdyby to osobně nezažil, neuvěřil by jim. Nejhorší byly návštěvnice z Německa, ale poznal i pár Američanek, které se rovněž nežinýrovaly a na jisté partie si zcela nestoudně sáhly.

Nemyslel si, že bude stejných prostředků potřeba i zde. Publikum vypadalo civilizovaně a na vlastní oči se přesvědčil, jak daleko leží jeviště od diváků. Mimo pódium s ním navíc byla Brianna, a kdyby se náhodou i ona rozhodla, že si sáhne... Zahodil spodky do tašky na hnědou obálku.

„Drž mi palce, tati,“ zašeptal a šel ji najít.

„Pane jo!“ Obešla ho dokolečka a nepřestávala kulit oči. „Rogere, vypadáš úžasně!“ Vyloudila na tváři mírně křivý úsměv. „Matka mi vždycky říkala, že jsou muži v kiltech neodolatelní. Vidím, že měla pravdu.“

Všiml si, jak těžce polkla, a chtěl ji obejmout za statečnost, ale to už se odvrátila a ukázala směrem k jídelnímu koutku.

„Máš hlad? Když ses převlékal, obešla jsem to tu. Můžeme si vybrat mezi chobotnicí na špejli, rybou v palačince, klobásou...“

Uchopil ji za paži a obrátil si ji k sobě.

„Poslyš,“ hlesl. „Omlouvám se. Nevodil bych tě sem, kdybych věděl, že z toho budeš mít šok.“

„To nevádí.“ Tentokrát se usmála pořádně. „Jsem ráda, žeš mě sem přivedl.“

„Opravdu?“

„Ano. Vážně. Je to...“ Bezmocně mávla na tartanový vír hluku a barev. „Je to tu tak... skotské.“

Nejraději by se rozesmál. Nic nebylo tak málo skotské jako tahle směsice turistických cetek a předražených stánků s falešnými suvenýry. Zároveň však měla pravdu, kupodivu to tu působilo skotsky. Šlo o ukázkou starodávného skotského smyslu pro přežití – schopnosti přizpůsobit se čemukoliv, a ještě na tom vydělat.

Tentokrát ji skutečně objal. Vlasy jí voněly čistě jako čerstvá tráva a přes bílé tričko cítil tlukot jejího srdce.

„Ty jsi přece taky Skotka,“ špitl jí do ucha a pustil ji. Oči jí stále zářily, akorát jinak.

„Asi máš pravdu,“ přitakala a znovu se pěkně usmála. „Ale to neznamená, že musím jíst tlačenu, ne? Viděla jsem ji tu prodávat a asi bych dala radši přednost chobotnici na špejli.“

Myslel si, že žertuje, ale skutečně ji tu prodávali. Areál vydělával peníze na „kulturních přehlídkách“, jak mu vysvětlil jeden z kuchařů.

„Poláci tancují polku, Švýcaři jódlují... Jéžiš, ti tady museli mít snad deset milionů kukačkových hodin! Španělé, Italové, japonské festivaly rozkvetlých sakur... nevěřili byste, jaké mají

všichni ti Japonci fotoaparáty. Nevěřili!“ Očarovane zavrtěl hlavou a posunul k nim dva papírové tácky s hamburgery a hromádkou hranolků.

„Každých čtrnáct dní se koná něco jiného. Ani chvíli se tu člověk nenudí. Ale my, kuchaři, pracujeme pořád, ať se tu děje cokoliv.“ Se zájmem se díval na Rogerův kilt.

„Dopřavdy jste Skot, nebo jen nosíte kilt?“

Roger, který si už na toto téma vyslechl tučet podobných nárážek, se na muže s vážností zadíval.

„Jak říkával můj praděd,“ pronesl se silným přízvukem, „když si voblečeš kilt, chlapíku, víš setsakramentsky jistě, že jsi chlap!“

Muž nasadil pochvalný výraz a Brianna obrátila oči v sloup.

„Vtípky o kiltech,“ utrousila. „Bože, jestli začneš trousit vtípky o kiltech, okamžitě odjíždím a nechávám tě tu samotného. Přísahám, že jo.“

Roger se na ni zakřenil.

„Ale ne, to bys přece neudělala. Že ne, děvečko? Opustit muže jen proto, že ti prozradí, co nosí pod kiltem. To bys neudělala.“

Zúžila oči do dvou modrých šterbinek.

„Vsadím se, že pod tím kiltem nemáš vůbec nic,“ odvětila a kývla na Rogerovu brašnu. „A vsadím se, že je to, co pod ním ukrýváš, v perrrfektním stavu, že?“

Rogerovi zaskočil hranolek.

„Teď máte říct: ‚Trochu mi pomoz, děvečko, a hned ti to ukážu,‘“ vložil se do hovoru prodavač. „Kdybyste to skutečně řekl, slyšel bych to tenhle týden už nejmíň postě.“

„Jestli to řekne,“ namítla Brianna temně, „otočím se na podpatku a nechám ho v horách samotného. Ať si tu klidně pojídá chobotnice, mně je to fuk.“

Roger se napil Coca-Coly a moudře mlčel.

* * *

Zbývalo jim dost času, aby se prošli uličkami mezi prodejními stánky, kde se prodávalo všechno možné od tartanových kravat po píšťaly, stříbrné šperky, mapy skotských klanů, skotské

karamelky a oplatky, nože na dopisy ve tvaru šavle, figurky slavných horalů, knihy, desky a všechny možné drobnosti, na něž šlo otisknout znak klanu či jeho slogan.

Roger upoutával pozornost jen zřídka, jeho kostým zde sice patřil k těm nejkvalitnějším, rozhodně ale nebyl ojedinělý. Většinu návštěvníků však přesto tvořili turisté oblečení v kraťasech či džínách, sem tam vyskakovaly z davu kousky tartanu, jako vyrážka.

„Proč MacKenzie?“ zeptala se Brianna, když se zastavila před stánkem se skotskými klíčenkami. Přejela prstem po jedné ze stříbrných destiček s nápisem *Luceo non uro*, latinským heslem vyrytým kolem obrázku připomínajícího sopku. „Wakefield nezní dost skotsky? Nebo ses bál, že se to lidem z Oxfordu nebude líbit?“ Mávla na areál rozprostírající se kolem nich.

Roger pokrčil rameny.

„Zčásti. Ale také je to jméno mého rodu. Rodiče za války zemřeli a adoptoval mě můj prastrýc. Pojmenoval mě po sobě... ale pokřtěn jsem byl jako Roger Jeremiah MacKenzie.“

„Jeremiah?“ Nerozesmála se, ale špička nosu jí potlačovaným smíchem zrudověla. „Jako ten prorok ze Starého zákona?“

„Nesměj se,“ napomenul ji a chytil za ruku. „Pojmenovali mě po otci... říkali mu Jerry. Jako malý jsem byl pro maminku Jemmy. Staré rodinné jméno. Ale mohlo to dopadnout i hůř; mohli mě pokřtít jako Ambrose nebo Conana.“

Tentokrát z ní smích vyšel i s bublínkami z Coca-Coly.

„Conan?“

„Vynikající keltské jméno, než se ho zmocnili snílci. Každopádně mě pojmenovali Jeremiah pro dobrou věc.“

„Jak to?“

Otočili se a pomalu zamířili směrem k pódiu, kde zrovna skupinka slavnostně vyšňořených holčiček vystupovala s typickým skotským tancem. Každé mávnutí i úklonu předváděly dokonale sehraně.

„To je jedna z rodinných historek, které mi vyprávěl táta – totiž reverend, vždycky jsem mu říkal táta –, a ukazoval mi při tom konkrétní lidi na rodokmenu.“

Ambrose MacKenzie, to je tvůj pradědeček, Rogi. Působil jako stavitel lodí v Dingwallu. A tady je Mary Oliphantová – tvou pratetičku Oliphantovou jsem znal, už jsem ti to vyprávěl? Dožila se devadesáti sedmi let a do posledního dechu byla čilá jako rybička. Úžasná žena.

Vdaná byla šestkrát (všichni její manželé zemřeli přirozenou smrtí, jak mě ujišťovala), ale napsal jsem sem jenom Jeremiaha MacKenzieho, jelikož to byl tvůj předek. Měla děti pouze s ním, vždycky jsem se tomu divil.

Když jsem se jí zeptal, zavřela jedno oko, kývla na mě a řekla: „Is fhearr an giomach na ‘bhi gun fear tigh.“ Jde o staré gaelské přísloví: Lepší humr než zůstat bez manžela. Povídala, že s některými se jí v manželství líbilo, ale jediný Jeremiah byl dost pěkný na to, aby s ním uléhala každou noc.

„Co asi vykládala těm ostatním?“ uvažovala Brianna.

„Nevyvracela, že by s ostatními nikdy nespala,“ poukázal Roger, „jen ne každou noc.“

„Jednou to k otěhotnění stačí,“ namítla Brianna. „Alespoň tak to na střední škole matka vysvětlila mojí třídě při zdravotní výchově. Namalovala na tabuli spermie s očima, jak uhaní vstříc obrovskému vajíčku.“ Znovu zružověla, tentokrát ale spíše pobavením než nepříjemnou vzpomínkou.

Kráčeli ruku v ruce a Roger cítil přes tenké tričko její žár. Zaznamenal pod kiltem napětí a ihned zalitoval, že si nakonec spodní prádlo přece jen neoblékl.

„Když pomínu otázku, zda mají spermie obličej, co má tohle téma společného se zdravotní vědou?“

„Zdravověda je americkým eufemismem pro cokoliv, co se týká sexu,“ vysvětlovala. „Dívky a chlapci se učí odděleně. Hodiny pro dívky se nazývají ‚záhady života‘ a ‚deset způsobů, jak odmítnout chlapce‘.“

„A hodiny pro chlapce?“

„Tím si nejsem jistá, protože nemám bratra, který by mi to prozradil. Některé moje kamarádky ale bratry mají... jeden říkal, že se učili osmnáct různých pojmenování pro erekci.“

„To se opravdu hodí,“ poznamenal Roger a přemýšlel, proč by člověku nemohlo stačit jedno. Jeho hřích naštěstí zakrývala brašna před kiltem.

„Možná to podněcuje konverzaci... za jistých okolností.“

Tváře jí zrudly. Cítil, jak mu hrdlem stoupá teplo, a všiml si, že začínají upoutávat zvědavé oči kolemjdoucích. Naposledy ho dívka uvedla na veřejnosti do rozpaků, když mu bylo sedmnáct, a Brianna si vedla skutečně dobře. Ale koneckonců si začala... ať to také sama ukončí.

„Hm. Za těchto konkrétních okolností obvykle k náročnější konverzaci nedochází.“

„To ty jistě víš.“ Nebyla to otázka. Teprve teď mu začínalo docházet, kam tím míří. Stiskl jí ruku a přitáhl si ji blíž.

„Jestli se ptáš, zda jsem to dělal, ano. Jestli se ptáš, zda mám, pak ne.“

„Zda máš co?“ Mírně se jí třásly rty. Potlačovala touhu rozesmát se.

„Ptáš se přece, jestli mám v Anglii děvče, ne?“

„Ptám?“

„Nemám. Občas ano, ale nic vážného.“ Došli až před dveře do šatny. Byl čas dojít si pro nástroje. Zastavil se a obrátil se k ní. „A ty? Máš nějakého chlapce?“

Byla dost vysoká na to, aby se mu podívala do očí, a stála tak blízko, že se mu ňadry otřela o předloktí, když se k němu otáčela.

„Jak to tvoje prababička říkávala? *Is fhearr an giomach...?*“

„... *na 'bhi gun fear tighe.*“

„Hmhm. Lepší humr než zůstat bez chlapce.“ Zvedla ruku a dotkla se jeho spony. „Ano, občas si s někým vyjdu. Ale žádného hochu nemám... zatím.“

Uchopil ji za prsty a přiložil si je k ústům.

„Dej tomu čas, děvče,“ prohodil a políbil je.

* * *

Publikum bylo neskutečně klidné, vůbec nepřipomínalo rockový koncert. Samozřejmě, hluční být nemohli, pomyslela si.

Účinkující nepoužívali elektrické kytary ani zesilovače, na pódiu stál pouze malý mikrofon. Některé zvuky ale zesilovač ani nepotřebovaly. Například její srdce, které jí zběsile tlouklo v uších.

„Na,“ řekl, když se náhle vynořil z šatny s kytarou a bubnem. Podal jí malou hnědou obálku. „Tohle jsem našel, když jsem se v Inverness prohraboval otcovými lejsy. Napadlo mě, že bys o to stála.“

Poznala, že jde o fotografie, ale přímo na místě si je neprohlédla. Posadila se, netrpělivě si je položila na koleno a sledovala Rogerovo vystoupení.

Byl dobrý – to poznala i přesto, že se jí mysl točila kolem obálky. Zpíval překvapivě barvitým hlubokým barytonem a dobře věděl, jak jej používat. A nešlo jen o tóny a melodie. Jako skutečný umělec v sobě skrýval schopnost oslovit publikum, vyzvat dav, ulovit něčí pohled a dovolit mu nahlédnout, co ukrývají slova i jejich doprovod.

Tradiční skotskou píseň *Cesta k ostrovům* se vzletným refrémem doprovázel rozparádný dav tleskáním i zpěvem a se stejným nadšením přijali diváci písně *Hory kraje Gallova* a *Lewisův svatební pochod* s překrásným sborovým zpěvem v gaelštině.

Dozpíval poslední slova *Vhair Me Oh* a usmál se přímo na Briannu.

„A teď jednu z pětačtyřicátého,“ pokračoval. „Pochází ze slavné bitvy u Prestonpans, při níž skotská armáda Karla Stuarta porazila mnohem četnější vojsko Angličanů pod vedením generála Jonathana Copea.“

Pochvalné mručení z řad diváků, pro něž se nejspíš jednalo o starý oblíbený kousek, rychle utichlo, když začal Roger prsty vybrnkávat pochodovou melodii.

*Cope mě z Dunbaru vyzval,
psal: ‚Karle, čeká tě virvál.
Válka mnohé tě naučí,
až zítra ti pohlédnu do očí.‘*

Sklonil se nad struny a pokynul divákům, aby se k němu přidali.

*Hej, Johnnie Cope, vyrážíš z kraje?
Už ti bubeník na cestu hraje?
Jdeš-li mi vstříc, čekám tady,
po zítřku poznáš, jak trpět hlady!*

Brianna náhle zaznamenala, jak jí vstávají vlasy na hlavě. Nemohl za to zpěvák ani hřmot posluchačů, ale spíš píseň samotná.

*Když si Karel přečetl vzkaz,
vytáhl meč a rozkázal zas:
,Následujte mě, věrní vojáci,
zítra porážku máme na práci!‘*

„Ne,“ zašeptala a chladnými prsty přejížděla po hladké hnědé obálce. Následujte mě, věrní vojáci... Oba její rodiče byli kdysi u toho. To její otec vyrazil na bojiště u Prestonu s taseným mečem a štítem v rukách.

Zítřka bude se prolévat krev!

*Hej, Johnnie Cope, vyrážíš z kraje?
Už ti bubeník na cestu hraje? ...*

Kolem ní začaly Rogera sborově doprovázet pochvalné hlasy. Na chvíli ji ovládla sílicí panika a nejraději by uprchla jako Johnnie Cope, pak se však vzpamatovala a pouze žasla nad emocí, kterou v ní Rogerova hudba vyvolala.

*Věz, milý Johnnie, my nemáme strach,
šavle a kilt, tak pozná se vrah.
Až se s ním setkáš, rakev si vem.
Přeji ti krásný zítřejší den!*

Hej, Johnnie Cope, vyrážíš z kraje? ...

Ano, už vyrazil. A podle délky písni šel dlouho. Někdo se snaží minulost zachovat, jiní před ní utíkají. A to byla ta nejhlubší propast mezi ní a Rogerem. Jak to, že si toho nikdy dřív nevšimla?

Netušila, zda Roger její momentální nepohodlí zaznamenal, každopádně opustil nebezpečné téma jakobitů a přešel k písni *MacPhersonův nářek*, kterou doprovázel jen občasným zabrnkáním na struny. Vedle Brianny jakási divačka dlouze zavzdychala a laníma očima se zadívala k pódiu.

*Hrozivě, děsivě, chlubitě vyšel,
vyloudil tón, roztančil krok... okolo šibenice!*

Zvedla obálku a potěžkala ji na natažených prstech. Možná by měla počkat, dokud se nevrátí domů. Ale pomalu ji nahlodávala zvědavost. Roger si nebyl jistý, zda jí má dopis věnovat. Viděla mu to na očích.

„... bodhrán,“ vysvětloval Roger. Buben nebyl nic víc než několik palců široká dřevěná obruč potažená kůží o průměru asi osmnáct palců. Balancoval s bubnem na prstech jedné ruky a v druhé držel paličku s kulatým koncem. „Jeden z nejstarších známých nástrojů. Se stejným bubínkem vyděsily roku padesát dva před naším letopočtem keltské kmeny vojsko Julia Caesara, až si nadělalo do gati.“ Publikum se zasmálo a Roger se paličkou dotýkal široké kůže, jako když bije srdce.

„A nyní *Vřava u Sheriffmuiru* o prvním jakobitském povstání v roce 1715.“

Buben se zachvěl prvními údery a za slovy se ozvalo bojovné dunění. Diváci upírali veškerou pozornost k pódiu, někteří se napřímili, naklonili a doslova viseli na písni, jež popisovala bitvu u Sheriffmuiru a všechny klany, kteří se jí účastnili.

*... pádili vpřed, přes koňský hřbet, těla se v krvi válela...
Mnohé s'ali, další zbili...*

Když píseň končila, Brianna vsunula prsty do obálky a vytáhla sérii fotografií. Staré momentky, černobílé, vybledlé do hnědého

odstínu. Její rodiče. Frank a Claire Randallovi, oba až neuvěřitelně mladí... a šíleně šťastní.

Nacházeli se v jakési zahradě. V pozadí byla vidět zahradní lehátka a stůl s nalitými sklenicemi. Světlo bylo rozptýlené, ale tváře se daly vidět zřetelně. Byli rozesmátí, lehkomyšní a mladí, s očima jen pro toho druhého.

Pózovali formálně, ruku v ruce, a zároveň si ze své formálnosti utahovali. Smáli se. Claire zrovna vybuchla smíchy nad něčím, co Frank řekl, a přidržovala si sukni, kterou jí zvedal vítr, o kudrnaté vlasy se však bát nemusela. Frank podával Claire sklenici a ona se mu při tom dívala do tváře s tak oddanou nadějí a vírou, až se Brianně při tom pohledu sevřelo srdce.

Když si prohlédla i poslední fotografie, konečně jí došlo, co drží v ruce. Stáli vedle sebe u stolu, společně drželi nůž a se smíchem krájeli zjevně domácí dort. Svatební dort.

„A nakonec jednu moji oblíbenou, kterou budete znát. Jako-bitský vězeň ji prý cestou do Londýna, kde měl být popraven, poslal své ženě do hor...“

Položila si dlaně na hromádku fotografií, jako by je chtěla ochránit před ostatními. Projela jí ledová hrůza. Svatební fotografie. Fotky z jejich svatebního dne. No jistě, brali se přece ve Skotsku. Reverend Wakefield je jako katolický kněz oddat nemohl, ale patřil k nejstarším přátelům jejího otce. Hostina se nejspíš konala na jeho faře.

Ano. Podívala se mezi prsty a rozeznala v pozadí obrázku známé části staré fary. Zdráhavě odsunula ruku stranou a znovu prohlédla své matce do mladistvé tváře. Osmnáct. Claire se za Franka Randalla provdala v osmnácti letech – to možná vše vysvětlovalo. Jak může tak mladý člověk znát sám sebe?

*Na tvých březích, na krásných svazích,
u jezera Lomond, kde slunce září,
tam se svou láskou chodívám...*

Ale Claire si byla jistá, nebo si to alespoň myslela. Široké jasné čelo a drobná ústa nepřipouštěly pochybnosti. Velikýma,

rozzářenýma očima sledovala svého manžela bez sebemenšího náznaku výhrad či nejistoty. A přesto...

*Svou pravou už však více nepotkám.
Ach, vy krásné, krásné břehy jezera Lomond.*

Bez ohledu na to, že ostatním divákům pošlapala nohy, Brianna se vymotala z jejich řad a utekla, než mohl někdo spatřit její slzy.

* * *

„Během vyvolávání klanů se s tebou můžu dívat jen chvíli,“ vykládal Roger. „Na konci mám krátkou úlohu, takže tě budu muset nechat samotnou. Nevadí ti to?“

„Ne, samozřejmě,“ řekla pevně. „Poradím si. Žádný strach.“

Nervózně si ji prohlédl, ale nechal to plavat. Ani jeden z nich se o jejím předchozím ukvapeném odchodu nezmínil. Během toho, co přijímal pochvaly a přání, měla dost času na to, aby našla toalety, opláchla se chladnou vodou a znovu sebrala kuráž.

Zbytek odpoledne se procházeli po festivalu, nakupovali, sledovali soutěž dudáků a napůl ohluchlí se šli podívat na tanec mladého muže mezi dvěma překříženými meči. Fotografie mezi tím zůstávaly bezpečně schované v útrobách její kabelky.

Téměř už se setmělo. Návštěvníci opouštěli jídelní koutek a směřovali k otevřenému prostranství na úpatí hory.

Brianna si představovala, že rodiny s malými dětmi brzy odjedou, a některé skutečně odjely, ale mnoho drobných tělíček a ospalých hlav stále ještě vykukovalo mezi dospělými v publiku. Cestou k horním řadám procházeli kolem maličké holčičky, jež ochable pospávala na rameni svého otce. Před tribunou se rozléhala prázdná plošina, uprostřed níž byla připravena obrovská hromada dřeva.

„Co je vyvolávání klanů?“ zaslechla Brianna jakousi ženu, jak se ptala spolence v řadě před nimi. Druhá žena pokrčila rameny a Brianna se zvědavě podívala na Rogera. Ten se jen usmál.

„Uvidíš,“ pravil.

Nastala tma a měsíc ještě nevyšel. Svah se temně tyčil proti hvězdnému nebi. Z publika se ozval výkřik, cosi se pohnulo a následně se vzduchem začal linout zvuk jediných dud a všechno ostatní umlčel.

Na vrcholku hory se objevila maličká záře. Začala se posouvat dolů a za ní vyskočila druhá. Hudba se zesilovala a na hoře se objevilo další světýlko. Téměř deset minut očekávání narůstalo, dudy sílily a řada světel se prodlužovala jako zářivý řetěz prostupující svahem.

Nad úpatím kopce vedla mezi stromy stezka; Brianna ji objevila během svého předchozího zkoumání terénu. Nyní se z ní vynořil jakýsi muž a nad hlavou držel zapálenou pochodeň. Následoval ho dudák a nástroj hrál natolik zvučně, že umlčel i achání a ochání ozývající se z publika.

Když oba muži sešli z cesty a zamířili směrem k rovince před tribunami, Brianna si všimla, že je následují i další. Dlouhá řada mužů, z nichž všichni nesli pochodně a byli vystrojeni jako náčelníci klanů. Vyzdobení tetěvím peřím vypadali surově a skvostně, stříbrné meče a dýky odrážely světlo z pochodní a zvýrazňovalo barvy tartanové látky.

Náhle dudy utichly, první z mužů nakráčel doprostřed roviny a před tribunami se zastavil. Zvedl pochodeň nad hlavu a zvolal: „Cameronovi jsou zde!“

Z řad diváků se ozval hlasitý jásot a muž hodil pochodeň na petrolejem nasáklé dřevo. To okamžitě vzplálo deset stop vysokým ohněm.

Za oslepujícím plamenem se vynořil další a zakřičel: „MacDonaldovi jsou zde!“

Návštěvníci, kteří se ke klanu MacDonaldu hlásili, vybuchli v řev a jásot. Následovalo...

„MacLachlanovi jsou zde!“

„MacGillivrayovi jsou zde!“

Obřad ji natolik uchvátil, že na Rogera téměř zapomněla. Potom vykročil další muž a zvolal: „MacKenzieovi jsou zde!“

„*Tulach Ard!*“ zahřměl Roger, až Brianna nadskočila.

„Co to bylo?“ zeptala se.

„To,“ odpověděl se smíchem, „je válečný pokřik MacKenzieů.“

„Znělo to tak.“

„Campellovi jsou zde!“ Příbuzných rodu Campbellů muselo přijet mnoho. Jejich odezva doslova otřásla celými tribunami. Roger se zvedl, jako by šlo o signál, na nějž čekal, a přehodil si pléd přes rameno.

„Po obřadu se sejdem před šatnami, ano?“ Přikývla a on se náhle sehnul a políbil ji.

„Kdyby náhodou,“ poznamenal, „pokřik Fraserů je *Caisteal Dhuni!*“

Sledovala, jak odchází a sestupuje po tribuně jako kamzík. Noční vzduch naplnila vůně spáleného dřeva s příměsí tabákového kouře z publika.

„MacKayovi jsou zde!“

„MacLeodovi jsou zde!“

„Farquarsonovi jsou zde!“

Vinou kouře a silných emocí se jí špatně dýchal. Klany u Cullodenu vymřely – nebo snad ne? Ano, vymřely. Nešlo o nic víc než o vzpomínku, o vyvolávání duchů. Nikdo z lidí, kteří tak nadšeně vykřikovali, nebyl s ostatními pokrevně spřízněn, nikdo z nich nežil pod zákony svého zemana, přesto...“

„Fraserovi jsou zde!“

Briannu zachvátila panika a rukou pevně sevřela kabelku.

Ne, pomyslela si. To ne. V žádném případě.

Potom ta chvíle pominula a ona se mohla znovu nadechnout. Krví jí však stále proudil příval adrenalinu.

„Grahamovi jsou zde!“

„Innesovi jsou zde!“

Ogilvyovi, Lindsayovi, Gordonovi... a potom konečně utichly i poslední výkřiky. Brianna pevně svírala kabelku v klíně, jako by chtěla zabránit, aby její obsah unikl jako džin z lampy.

Jak bych mohla? – přemítala. Když zahlédla Rogera, který se pod tribunami objevil s ohněm na hlavě a bubnem v ruce, znovu ji napadlo: *Jak tomu mohu uniknout?*

5

DVĚ STĚ LET OD VČEREJŠKA

„Nemáš na sobě kilt!“ Gayle zklamaně našpulila ústa.

„Špatné století,“ prohlásil Roger a usmál se na ni. „Příliš mi pod něj fouká.“

„Musíš mě to naučit.“ Vyskočila na špičky a naklonila se k němu.

„A co?“

„Takhle pěkně ráčkovat.“ Svráстила obočí a vydala ze sebe zvuk připomínající motor lodi o nízkých otáčkách.

„Zdařilé,“ pochválil ji a potlačoval smích. „Pokračuj. Cvičení dělá mistra.“

„A přinesl sis s sebou aspoň kytaru?“ Znovu vyskočila, aby za něj lépe viděla. „Nebo ten fajn bubínek?“

„Zůstaly v autě,“ vložila se do hovoru Brianna, schovala si klíčky a postavila se vedle Rogera. „Jedeme rovnou na letiště.“

„Aha, to je škoda. Doufala jsem, že se spolu ještě chvíli pobavíme a dopřejeme si oslavu. Znáš skladbu *Ta zem je tvá zem*, Rogere? Nebo máš raději protestní písně? Ale vlastně asi ne, když jsi Anglič... jeйда, totiž Skot. Vy nemáte proti čemu protestovat, že ne?“

Brianna své kamarádce věnovala popuzený pohled. „Kde je strýček Joe?“

„V obýváku, spravuje televizi,“ odpověděla Gayle. „Mám mezitím zabavit Rogera?“ Jednou rukou se Rogerovi zaklesla pod loket a zuřivě zamrkala.

„Mám tady celou zatracenou polovinu technologického institutu a nikdo z vás není schopný spravít jednu pitomou televizi?“ Doktor Joseph Abernathy si vyčítavě prohlédl shluk mladých lidí postávajících v jeho obývacím pokoji.

„To je ale elektrotechnika, tati,“ vysvětlil mu jeho syn bezstarostně. „My jsme strojaři. Chtít po strojařovi, aby ti spravil barevnou televizi, to je jako chtít po gynekoložce, aby se ti podívala na opařený... au!“

„Á, promiň,“ prohodil jeho otec a chladně si syna měřil přes zlaté obroučky. „To byla tvoje noha, Lenny?“

Lenny poskakoval k všeobecnému veselí po pokoji jako čáp a v předstírané agónii si tiskl tenisku k tělu.

„Bree, drahoušku!“ Doktor si jí všiml, nechal televizi televizi a zamával na ni. Radostně ji objal, přičemž ignoroval fakt, že ho převyšuje o dobré čtyři palce, a posléze si se srdečným, ale obezřetným výrazem prohlédl Rogera.

„To je ten tvůj přítel?“

„Tohle je Roger Wakefield,“ uvedla ho Brianna a mírně na doktora přimhouřila oči. „Rogere, Joe Abernathy.“

„Doktore Abernathy.“

„Říkej mi Joe.“

Vzájemně si potřásli rukou. Doktor si ho rychle změřil svýma hnědýma očima, jež byly stejně vřelé jako bystré.

„Bree, nechceš se podívat, jestli se ti ten krám nepodaří přivést k životu?“ Ukázal palcem na čtyřiadvacetipalcový přístroj němě ležící na televizním stojanu. „Ještě včera normálně fungoval a dneska najednou... puf!“

Brianna se pochybně zadívala na velkou barevnou televizi, sáhla si do kapsy u džín a vytáhla švýcarský armádní nůž.

„Mohla bych zkontrolovat zapojení.“ Vysunula z nože šroubovák. „Kolik máme času?“

„Asi tak půl hodiny,“ zavolal na ježka ostříhaný student od kuchyňských dveří. Roger si prohlédl hlouček lidí shromážděných kolem malé černobílé obrazovky. „Zatím jsme ve středisku řízení v Houstonu – odhadovaný čas za třicet čtyři minuty.“ Němé nadšení televizního komentátora ožilo vášnivějším nadšením diváků.

„Dobře, dobře,“ odvětil doktor Abernathy. Položil Rogerovi ruku na rameno. „Máme tedy dost času na drink. Pijete skotskou, pane Wakefelde?“

„Říkejte mi Roger.“

Abernathy nalil štědrrou dávku jantarového nápoje do skleničky a podal ji Rogerovi.

„Nepředpokládám, že ji pijete ředěnou, Rogere.“

„Ne.“ Šlo o značku Lagavulin a v Bostonu se velice obtížně sháněla. Uznale si přihnul a doktor se usmál.

„Věnovala mi ji Claire – Breeina matka. To byla žena se skutečným smyslem pro kvalitní whisky.“ Nostalgicky zavrtěl hlavou a obřadně pozvedl sklenku.

„*Slàinte*,“ hlesl Roger, a než se napil, t'ukl do skleničky prstem.

Abernathy zavřel oči v tiché vzpomínce. Zda myslel na whisky, či na Claire, to Roger nepoznal.

„Voda života, že? Věřím, že tenhle nápoj by probudil i mrtvého.“ S úctou uklidil láhev do baru.

Kolik toho Claire Abernathymu řekla? Nejspíš dost, předpokládal Roger. Doktor zvedl sklenici a pronikavě se na něj zadíval.

„Jelikož Breein tatínek již zemřel, nejspíš ta čest náleží mně. Stihneme to, než přistanou, nebo to mám zkrátit?“

Roger zvedl jedno obočí.

„Vaše úmysly,“ vysvětlil lékař.

„Ach tak. Naprosto počestné.“

„Ano? Včera jsem Bree volal, abych se zeptal, zda dnes přijde. Nezvedla to.“

„Byli jsme se podívat na keltském festivalu v horách.“

„Hm. V jedenáct večer jsem to zkusil znovu. A pak o půlnoci. Nezvedla to.“ Doktor jej probodával lstivými očima, z nichž se vytratila veškerá vřelost. S cinknutím postavil skleničku na stůl.

„Bree je sama,“ pokračoval. „A je opuštěná. A je překrásná. Nerad bych, kdyby toho někdo zneužil, pane Wakefelde.“

„Ani já ne... doktore Abernathy.“ Roger dopil sklenici a tvrdě ji položil na stůl. Tváře mu hořely, ale kvalitní skotská za to nemohla. „Jestli si myslíte, že...“

„TADY JE HOUSTON,“ zahřměla televize. „LET NA MĚSÍC. PŘISTÁNÍ SE OČEKÁVÁ ZA DVACET MINUT.“

Osazenstvo vyšlo z kuchyně, mávalo láhvemi s Coca-Colou a jávalo. Brianna byla úsilím celá rudá. Zasmála se, odmávla gratulanty a schovala nůž. Abertnathy položil Rogerovi dlaň na ruku, aby ho zastavil.

„Berte mě vážně, pane Wakefelde,“ hrozil Abernathy dost tiše na to, aby ho nikdo jiný nezaslechl. „Nechci se dozvědět, že je kvůli vám to děvče nešťastné. Nikdy.“

Roger opatrně vymanil ruku z doktorova sevření.

„Připadá vám snad nešťastná?“ zeptal se tak zdvořile, jak jen dokázal.

„Ne, to ne,“ odvětil Abernathy, podupával podpatkem a mhouřil na něj oči. „Přímo naopak. Ale právě to, jak dnes vypadá, ve mně vyvolává touhu praštit vás jménem jejího otce do nosu.“

Roger se mimoděk otočil, aby si ji prohlédl. Byla to pravda. Pod očima se jí vybarvovaly tmavé kruhy, ze svázaných vlasů se jí uvolňovaly celé prameny a pleť se jí leskla jako vosk zapálené svíčky. Vypadala jako žena, která má za sebou dlouhou noc – a dobře si ji užila.

Otočila se k němu, skoro jako by byla vybavena radarem, a přes Gaylinu hlavu na něj upřela zrak. I nadále se bavila s Gayle, očima ale mluvila přímo k němu.

Doktor si hlasitě odkašlal. Roger se probral, odtrhl se od jejího pohledu a shledal, jak si jej Abernathy zamyšleně prohlíží.

„Ach tak,“ poznamenal doktor zcela jiným tónem. „Tak takhle to mezi vámi je?“

Roger si sice rozeplnul knoflíčky u košile už dříve, ale najednou ho přesto začala tlačit. Podíval se doktorovi přímo do očí.

„Ano,“ odpověděl. „Takhle.“

Doktor Abernathy se natáhl pro láhev skotské a obě sklenky dolil.

„Claire povídala, že vás má ráda,“ prohodil odevzdaně. Zvedl jednu skleničku. „Dobrá tedy. *Slàinte*.“

* * *

„Otoč to na druhou stranu, Walter Cronkite je celý oranžový!“ Lenny Abernathy poslušně zatočil knoflíkem a komentátor ihned zezelenal. Cronkite dál povídal, aniž by ho náhlá změna barvy jakkoliv vykojela.

Přibližně za dvě minuty se velitel Neil Armstrong a posádka Apolla 11 zapíší do dějin jako první lidé, kteří kdy stanuli na měsíci...

Setmělý obývací praskal ve švech. Všichni viseli očima na veliké televizi, která právě promítala záznam startu Apolla.

„Jsem ohromen,“ zašeptal Roger Brianně do ucha. „Jak jsi to spravila?“ Opřel se o knihovnu a ona se k němu přivinula. Roger ji objal kolem boků a bradu si opřel o její rameno.

Sledovali televizi, ale neušlo mu, jak se tvář otřela o tu jeho.

„Někomu vypadla zástrčka ze sítě,“ vysvětlovala. „Jen jsem ji znovu zastrčila.“

Zasmál se a políbil ji ze strany na krk. V pokoji bylo i přes zapnutou klimatizaci horko a pleť měla vlhkou a slanou.

„Máš ten nejkulatější zadek na světě,“ zašeptal. Neodpověděla, ale úmyslně se na něj natlačila ještě víc.

Od obrazovky, na níž zrovna astronauti hodlali zapíchnout vlajku, se ozývalo bzučení hlasů.

Rozhlédl se po místnosti, ale Joe Abernathy byl stejně hypnotizovaný jako všichni ostatní a upřeně sledoval televizní obrazovku. Skryt v potměšilé místnosti Roger oběma rukama Briannu objal a na předloktí pocítil měkkou váhu jejích ňader. Hluboce vzdychla, opřela se o něj, ruce položila na ty jeho a pevně stiskla.

Jistě by se chovali mnohem nesměleji, kdyby mělo jejich počinání někam směřovat. Za dvě hodiny měl však odjet, a tak nic dalšího nepřipadalo v úvahu. Během předchozích nocí dobře věděli, že si zahrávají s dynamitem, a byli proto opatrnější. Přemýšlel, zda by ho Abernathy doopravdy uhodil, kdyby přiznal, že Brianna strávila noc v jeho posteli.

Odvezl ji z hor, přičemž musel odolávat pokušení zaparkovat na kraji cesty a tam zůstat. Bránila mu v tom ale tíha, jak se o něj Brianna opírala. Zastavili se na kávu a povíдали si ještě dlouho po půlnoci, neustále se dotýkali, rukama, stehny, hlavami.

K ránu konečně dojeli do Bostonu, konverzace utichla a Brianna tvrdě usnula na jeho rameni.

Věděl, že nevydrží bdít dost dlouho na to, aby se neznámými uličkami proklestil až k jejímu bytu, a tak zamířil do svého hotelu, vynesl ji do pokoje a položil ji na postel, kde během několika vteřin usnula.

On sám strávil zbytek noci ve vší počestnosti na tvrdé podlaze a alespoň ramena si zabalil do Briannina vlněného svetru. Když se rozednilo, vstal a posadil se do křesla. Nasával její vůni a v tichosti sledoval, jak se jí po spící tváři pomalu rozlévá světlo.

Ano, až takhle to mezi nimi bylo.

Základno... Orel přistál. Ticho rozléhající se místností prolomil hluboký kolektivní vzdech a Roger cítil, jak mu vstávají chloupky na krku.

Jeden... malý... krok pro člověka, pronesl daleký hlas, *veliký krok... pro lidstvo.* Obraz byl rozmazaný, ne však vinou televize. Všichni zaníceně natahovali krky, aby dobře viděli na mohutnou postavu, jak opatrně slézala po žebříku a poprvé v historii stanula na měsíční půdě. Jedné z dívek po tváři kanuly stříbrné slzy.

Dokonce i Brianna na všechno ostatní zapomněla a ruka jí sklouzla z jeho paže. Zaujatě se nakláněla dopředu.

V ten den bylo fajn být Američanem.

Když Roger viděl, jak jsou všichni uchvácení a hrdí a jak velkou je toho Brianna součástí, udělalo se mu na okamžik nevolno. Nacházeli se v jiném století, dvě stě let od včerejška.

Můžou vůbec historik a strojařka pobývat na stejné půdě? On se obrací vstříc záhadám minulosti, ona zase hledí do budoucnosti a jejího oslnivého lesku.

Potom se však místnost rozjásala a ona se mu stočila do náruče a prudce jej políbila. Pomyslel si, že možná nakonec nevdá, že oba hledí opačnými směry – hlavně když se dokážou dívat i jeden na druhého.

III. ČÁST

PIRÁTI

6

SETKÁNÍ S KÝLOU

ČERVEN 1767

„Nenávidím lodě,“ procedil Jamie skrz zaťaté zuby. „Lodě se mi hnusí. Hledím na ně s nejvyšším opovržením.“

Jamieho strýc Hector Cameron bydlel v kolonii nazývané River Run hned nad osadou Cross Creek. Samotné Cross Creek pak leželo o něco dále po proudu řeky směrem od Wilmingtonu, přesněji o celých dvě stě mil. Informovali nás, že v tomto ročním období zabere plavba lodí v závislosti na síle větru čtyři až sedm dní.

Kdybychom raději zvolili cestu po souši, trvalo by nám to dva týdny i déle, podle stavu vyplavených stezek, úrovně bahna a hrozbě prasklé osy u kola.

„Na řece nebývají vlny,“ uvažovala jsem. „A představa, že se pěšky plahočíme dvě stě mil bahnem, se mi dost protiví.“ Ian se zešíroka usmál, když ho však Jamie zpražil pohledem, rychle výraz tváře změnil.

„Navíc,“ vysvětlovala jsem Jamiemu, „kdyby tě přepadla mořská nemoc, mám u sebe své jehličky.“ Poplácala jsem si po kapse se slonovinovou skříňkou, v níž jsem schovávala maličkou sadu zlatých akupunkturních jehel.

Jamie prudce vydechl nosem, víc však neříkal. Bylo rozhodnuto. Větší problém představoval poplatek za plavbu.

O bohatství se hovořit nedalo, ale díky malému pokladu, který jsme cestou objevili, jsme u sebe něco málo měli. Během putování na sever od Charlestonu, kdy jsme se na noc pokaždé

utábořili dál od cesty, jsme v lese narazili na opuštěné hospodářství obklopené zarostlou zahradou.

Propadlou střechou vystřelovaly jako kopí topolové výhonky a z tlusté praskliny v krbu vyrůstala cesmína. Stěny se už napůl zřítily, zčernaly hnilobou a obrůstal je zelený mech a houby. Nedalo se poznat, jak dlouho už příbytek zeje prázdnotou, ale bylo zřejmé, že během pár let pohltí stavení i přilehlou zahradu divočina a jejich zmizelou existenci bude připomínat už jen zřícený komín.

Malý broskvový sad však navzdory utiskujícím náletům stále hojně plodil a překypoval zralým ovocem, kolem něhož hlasitě bzučely včely. Snědli jsme, co se do nás vešlo, vyspali se mezi rozpadlými stěnami, před úsvitem vstali a naložili si povoz hromadami hladkého sametového ovoce plného šťávy.

Cestou jsme je prodali a do Wilmingtonu přicestovali s ulepenýma rukama, váčkem mincí – zejména pencí – a pronikavým kvasným zápachem, jímž nám načichly vlasy, oblečení i kůže. Připadali jsme si, jako bychom se vykoukali v broskvové brandy.

„Tohle si vezmi,“ poradil mi Jamie a podal mi malý kožený pytlík s naším bohatstvím. „Nakup za to, co bude k mání. Hlavně ne broskve, rozumíš? A možná i nějaké domácí potřeby, abychom nevypadali jako úplní žebráci, až dorazíme k příbuzným. Možná jehlu a nit.“ Zvedl obočí a kývl na velkou díru ve Fergusově kabátě, která byla výsledkem pádu z broskvoně.

„My se s Duncanem půjdeme rozhlédnout, jestli se nám podaří vyměnit vůz a koně za loď. A když tu narazíme na zlatníka, zeptám se ho, kolik by ti nabídl za jeden tvůj kamínek.“

„Měj oči na stopkách, strýčku,“ varoval ho Ian a zamračil se na pestrou ukázkou lidí pohybujících se v nedalekém přístavu. „Pozor, ať tě někdo nevezme na hůl, nebo dokonce neokrade.“

Jamie synovce s kamennou tváří ujistil, že si dá bedlivý pozor.

„Vezmi si s sebou Rolla,“ pobízel ho Ian. „Ochrání tě.“

Jamie se podíval na Rolla, jenž si s vyplazeným jazykem prohlížel kolemjdoucí dav. Zdálo se, že spíše potlačuje apetit, než že by o lidi jevil společenský zájem.

„Tak dobře,“ svolil. „Pojď tedy se mnou, drobečku.“ Když odcházel, ještě se po mně otočil. „Raději kup na cestu i pár sušených ryb.“

* * *

Wilmington byl malým městem, ale díky své šťastné poloze v ústí splavné řeky se nepýšnil pouze farmářským trhem a lodními doky, ale také několika obchody s luxusním zbožím z Evropy a domácimi potřebami denního života.

„Fazole si dám líbit,“ prohlásil Fergus. „Fazole mám rád i ve větším množství.“ Nadhodil si pytlovinový vak na rameni a pokusil se vyrovnat jeho neforemnou váhu. „A chleba, samozřejmě k nim musí být chleba – a mouka a sůl a sádlo. Slané hovězí, sušené třešně, čerstvá jablka, to všechno mám rád. Ryby, ty rozhodně. Jehla a nit také patří mezi nezbytnou výbavu. Dokonce i kartáč na vlasy,“ dodal a ze strany si prohlédl moje vlasy, které se vinou nadměrné vlhkosti vzduchu pokoušely uniknout zpoza širokého klobouku. „A přirozeně také medicína z lékárny. Ale krajka?“

„I krajka,“ prohlásila jsem neochvějně. Malý papírový balíček se třemi yardy bruselské krajky jsem zastrčila do velikého koše, který nesl v ruce. „A stejně tak mašle. Jeden yard od každé široké hedvábné mašle,“ požádala jsem zpocenou mladici za pultem. „Červenou – ta je tvoje, Fergusi, nestěžuj si – zelenou pro Iana, žlutou pro Duncana a tu tmavě modrou pro Jamieho. A ne, výstřednost to není. Jamie jen nechce, abychom vypadali jako otrhanci, až přijedeme za jeho strýčkem a tetou.“

„A co ty, tetičko?“ křenil se Ian. „Přece z nás neuděláš šviháky a sama nezůstaneš jako trhanka?“

Ve Fergusově výrazu se mísila otrávenost s pobavením.

„Tuhle,“ ukázal na širokou roli tmavě růžové mašle.

„To je barva pro mladou dívku,“ namítla jsem.

„Na růžovou není žena nikdy moc stará,“ trval na svém Fergus. „*Les mesdames* mi to mnohokrát opakovaly.“ O názorech *les mesdames* jsem slýchala už dříve. Fergus strávil část života

v nevěstinci a soudě dle jeho vzpomínek nešlo o žádných pár dní. Doufala jsem, že Fergus svou minulost překonal, když byl teď ženatý s Jamieho nevlastní dcerou, ale jelikož Marsali stále na Jamajce očekávala narození prvního dítěte, neubránila jsem se pochybnostem. Fergus byl koneckonců rozený Francouz.

„Tvé přítelkyně se v tom jistě vyznaly,“ podotkla jsem. „Dobrá, tak tedy i růžovou.“

Obtěžkáni košíky a taškami napěchovanými zbožím jsme se prodrali ven na ulici. Panoval horký a vlhký den, od řeky však foukalo a po dusném obchodě mi vzduch připadal sladký a osvěžující. Podívala jsem se směrem k přístavu, kde se tyčily stožáry několika malých lodí jemně se pohupujících na vodě. Mezi dvěma budovami jsem spatřila vysokou postavu Jamieho a Rolla, který jej těsně následoval.

Ian na Rolla zahulákal, ten se přitítil ulicí a při pohledu na svého pána zuřivě vrtěl ocasem. V tuto denní dobu se na ulici nepohybovalo mnoho lidí. Ti, kteří zrovna v úzké uličce obchodovali, se rázně natlačili na nejbližší stěnu, aby nestáli bouřlivému vítání v cestě.

„Můj Bože,“ ozval se rozvláčný hlas kdesi nade mnou. „Tak obrovského psa jsem snad v životě neviděl.“ Obrátila jsem se a spatřila z krčmy vycházet neznámého muže. Ihned zdvořile sejmul klobouk. „Služebníček, madam. Upřímně doufám, že lidskému masu neholduje.“

Podívala jsem se vzhůru na muže, který mě oslovil – a pak ještě výš. Zdržela jsem se komentáře, že on sám by mohl považovat Rolla jen stěží za hrozbu.

Můj společník patřil k nejvyšším lidem, s jakými jsem se kdy setkala. Dokonce i Jamie měřil o několik palců méně. Měl vytáhlou figuru, vystouplé lícní kosti a obrovské dlaně, jež končily v úrovni mých loktů. Břicho měl obvázané zdobeným koženým páskem, který dosahoval do výšky mého hrudníku. Nosem bych se mu akorát tak zabořila do pupku, napadlo mě, ale naštěstí jsem to neudělala.

„Ne, živí se rybami,“ uklidnila jsem svého nového známého. Když viděl, jak natahuji krk, zdvořile si dřep, přičemž mu

v kolenou zapraskalo, jako když z pistole střílí. Ani při bližším pohledu do obličeje nebylo možné zřetelně rozeznat jeho rysy. Měl je skryté pod hustým černým plnovousem. Z kníru vyčuhoval pahýlovitý nos a nad ním široké, jemně oříškové oči.

„To rád slyším. Nerad bych, aby mi to psisko ukouslo kus nohy hned takhle po ránu.“ Sundal si otřepaný klobouk se ztrouchnivělým krutím pírkem a uklonil se mi. Uvolněné černé lokny mu spadly na ramena. „John Quincy Myers k vašim službám, madam.“

„Claire Fraserová,“ představila jsem se a fascinovaně mu nabídla ruku. Chvilí na ni mhouřil oči, poté si moje prsty přitáhl k nosu, přičichl a vzhlédl ke mně se širokým úsměvem, který byl okouzlující i přesto, že v něm polovina zubů chyběla.

„Vy budete určitě bylinkářka, že je to tak?“

„Řekl byste?“

Opatrně mi otočil ruku a přešel po zelených skvrnách kolem mých nehtů.

„Dáma se zelenými nehty by mohla klidně jen zastříhávat růže, ale dáma, jejíž dlaně voní po vavřínu a chinovníku, ví jistě víc než jak pěstovat květinu. Nemyslíte?“ zeptal se přátelsky Iana, který si pana Myerse prohlížel s nepokrytým zájmem.

„Je to tak,“ ubezpečil jej Ian. „Tetička Claire je slavná léčitelka. Dokáže zázraky!“ S pýchou se na mě zadíval.

„Skutečně, chlapče? No tohle.“ Pan Myers vykulil oči a znovu upřel pozornost na mě. „Ať do mě hrom uhodí, jestli nemám z pekla štěstí! A to jsem si myslel, že budu muset vyšplhat až do hor a hledat šamana, aby mě zbavil trápení.“

„Jste nemocný, pane Myersi?“ zeptala jsem se. Nepřipadal mi tak, ale přes vousy, vlasy a tenkou vrstvu hnědé špíny, která zakrývala vše, co nezahaloval otrhaný semiš, se dalo těžko soudit. Jedinou výjimkou bylo čelo. Obvykle ho před sluncem chránil černý obnošený klobouk, teď bylo však vystaveno na odív a bylo bílé jako sníh.

„Neřekl bych přímo nemocný,“ odvětil. Najednou vstal a začal si vyhrnovat semišovou košili. „Kapavka ani neštovice to nejsou, protože ty už jsem viděl.“ To, co jsem považovala za kalthoty, byly

ve skutečnosti dlouhé semišové podvlíkačky, jež na svém místě držela bederní rouška. Pan Myers si přidržoval kožený pásek, a aniž by přestával vysvětlovat, usilovně se snažil rozvázat uzel.

„Stala se mi zpropadená věc. Zničehonic se mi za jednou kulou objevil veliký otok. Je to dosti nepříjemné, jak si asi umíte představit, ačkoliv mě to bolí, jen když sedím na koni. Mohla byste se podívat a říct mi, jak s tím naložit?“

„Hm...“ přemýšlela jsem a zuřivě hleděla na Ferguse, který si pohazoval s pytlíkem fazolí a tvářil se nanejvýš pobaveně.

„Mohu mít tu čest seznámit se s panem Johnem Myersem?“ ozval se zdvořilý skotský hlas za mým ramenem.

Pan Myers přestal zápasit s bederní rouškou a zvědavě vzhlédl.

„Zda jde o čest, či nikoliv, to vám neřeknu, pane,“ odpověděl zdvořile. „Ale jestli hledáte pana Myerse, našel jste ho.“

Jamie se postavil vedle mě, čímž svým tělem taktně vstoupil mezi mě a bederní roušku pana Myerse. S kloboukem v podpaží se formálně uklonil.

„James Fraser k vašim službám, pane. Bylo mi řečeno, abych při seznamování uváděl jméno Hectora Camerona.“

Pan Myers si zaujatě prohlédl Jamieho rudou kšticí.

„Jste Skot, že? Patříte k návštěvě z Vysočiny?“

„Ano, jsem Skot a pocházím z Vysočiny.“

„Jste spřízněn se starým Hectorem Cameronem?“

„Je to můj nevlastní strýc, pane, ačkoliv osobně jsem se s ním nesetkal. Prý se s ním dobře znáte a mohl byste mou skupinu doprovodit k jeho plantáži.“

Oba muži si jeden druhého pozorně měřili, během řeči se očima přejížděli od hlavy k patě a hodnotili držení těla, oděv i výzbroj. Jamie uznale spočinul očima na dlouhém noži za mužovým opaskem, zatímco pan Myers zaujatě rozšiřoval nozdry.

„*Comme deux chiens*,“ poznamenal Fergus potichu. Jako dva psi. „... *aux culs*.“ Za chvíli si ještě začnou očichávat zadky.

Pan Myers střelil po Fergusovi pohledem a v oříškových očích se mu pobaveně zablesklo. Potom se znovu zaměřil na Jamieho. Lesní muž vypadal značně nekultivovaně, zjevně však alespoň vzdáleně rozuměl francouzsky.

Vzhledem k chování a vzezření pana Myerse by mě ani nepřekvapilo, kdyby najednou klesl na všechny čtyři a začal s činností, kterou Fergus naznačoval. Místo toho se však spokojil s důkladným zkoumáním nejen Jamieho, ale také Iana, Ferguse, mě i Rolla.

„Pěkný pes,“ prohodil nenuceně a nastavil zvířeti svou mohutnou pěst. Rollo zahájil prohlídku po svém, důkladně našeho společníka očichával od mokasín po bederní roušku a konverzace mezitím pokračovala.

„Je to váš strýček? Očekává vás?“

Jamie zavrtěl hlavou.

„Těžko říct. Před měsícem jsem mu poslal dopis z Georgie, ale jestli už ho dostal, to nevím.“

„Pochybuji,“ pronesl Myers hloubavě. Chvíli ještě Jamieho pozoroval a následně přejel pohledem po nás ostatních.

„S vaší ženou jsem se již seznámil. Tohle je váš syn?“ Kývl na Iana.

„Můj synovec Ian. Můj osvojený syn Fergus,“ představil hochy Jamie s mávnutím ruky. „A můj přítel Duncan Innes, který se dostaví zanedlouho.“

Myers zahekal, přikývl a zdálo se, že dospěl k rozhodnutí.

„Za Cameronem vás mohu poměrně snadno dovést. Chtěl jsem se nejprve ujistit, že jste skutečně jeho příbuzní, ale váš vzhled spřízněnost s vdovou Cameronovou nezapře. Stejně tak tady chlapec.“

Jamie ostře trhl hlavou.

„S vdovou Cameronovou?“

V hustých vousech se mihnul lišácký výraz.

„Starý Hector chytil ošklivou angínu a vloni v zimě zemřel. Tam, kde teď leží, mu asi pošta nechodí.“

Myers opustil téma Cameronových a znovu upřel pozornost na své osobní zájmy.

„Veliká fialová boule,“ vysvětloval a zápasil přitom s rozvázanou tkaničkou. „Skoro stejně velká jako jedno moje varle. Nemohlo se stát, že se moje tělo znenadání rozhodlo vypěstovat si jedno náhradní?“

„To ne,“ kousla jsem se do rtu. „O tom skutečně pochybuji.“ Svlékal se nesmírně pomalu, i tak už však měl málem bederní roušku rozvázanou a kolemjdoucí zůstávali zírat.

„Neobtěžujte se,“ zarazila jsem ho. „Věřím, že vím, o co jde. Trápí vás tříselná kýla.“

Rozevřel oříškové oči ještě více.

„Opravdu?“ Tvářil se zaujatě a zdálo se, že ho ta zpráva ani trochu nermoutí.

„Musela bych se podívat – ale někde v soukromí,“ dodala jsem spěšně, „abych měla jistotu. Nicméně to tak vypadá. Není těžké to operativně vyléčit, ale...“ Zaváhala jsem a zvedla k obrovi oči. „Nemám jak... totiž, musel byste spát. Být v bezvědomí,“ vysvětlovala jsem. „Musela bych vám to rozříznout a znovu zašít. Ale třeba by vám pomohl nějaký bederní pás.“

Myers se pomalu poškrábal na bradě a uvažoval.

„Ne, to jsem zkoušel. Žádné zlepšení. Ale řezat... Zdržíte se chvíli ve městě, než zamíříte ke Cameronové?“

„Ne nadlouho,“ přerušil jej Jamie rázně. „Vyplujeme po řece směrem k sídlu mé tety hned, jak bude plavba možná.“

„Ach tak.“ Kolos chvíli informaci zpracovával a potom přikývl.

„Vím o člověku, který vám pomůže, pane. Hned skočím do námořnického hostince pro Joshe Freemana. Slunce je vysoko, takže ještě nebude příliš opilý na práci.“ S kloboukem přitisknutým k hrudi se mi poklonil. „A potom by vaše žena mohla být tak laskavá a sejít se se mnou v tamté hospodě. Je o něco slušnější než ta pro námořníky. Může se mi tam podívat na tu... na tu...“ Pozorovala jsem, jak se pokouší vyslovit „tříselná kýla“, potom ale snahu vzdal a uvolnil se. „Na tuhleto moji obtíž.“

Zase si klobouk připlácl k hlavě, kývl na Jamieho a vypařil se.

Jamie pozoroval, jak se mohutný chlap kulhavě šine po ulici a cestou se srdečně zdraví se známými.

„Co to jen v sobě máš, Anglánko?“ nadhodil a nepřestával Myerse sledovat.

„Jak to myslíš, co v sobě mám?“

Otočil se a přísně se na mě zahleděl.

„Co to v sobě máš, že si před tebou chce každý chlap, kterého potkáš, během pěti minut svlékat kalhoty?“

Fergus se mírně zakuckal a Ian zrůžověl. Snažila jsem se tvářit tak nezaujatě, jak to jen šlo.

„Jestli to nevíš ty, můj drahý,“ odpověděla jsem, „pak to neví nikdo. Zdá se, že jsem nám opatřila loď. A co jsi za dnešní ráno stihl ty?“

* * *

Jamie se jako vždy činil a sehnal potencionálního kupce našeho pokladu. A nejen kupce, rovnou také pozvánku na večeři s guvernérem.

„Guvernér Tryon je zrovna na návštěvě v našem městě,“ vysvětloval. „Ubytovali ho u jistého pana Lillingtona. Ráno jsem mluvil s obchodníkem jménem MacEachern, který mě seznámil s jistým MacLeodem, a ten zase...“

„Ten tě představil panu MacNeilovi, který tě pozval na skleničku k MacGregorovi, a ten ti pověděl vše o svém synovci Bethuneovi, což je shodou náhod nevlastní bratranec chlapce, který guvernérovi leští holínky,“ doplnila jsem ho, dobře obeznámena s byzantskými způsoby skotského obchodování.

Stačí uvrhnout dva Skoty z Vysočiny do jedné místnosti a během deseti minut si vzájemně sdělí dvousetletou rodinnou historii, která odhalí značné množství jejich společných příbuzných a přátel.

Jamie se zasmál.

„Je to tajemník guvernérovy manželky,“ opravil mě, „a jmenuje se Murray. Je to nejstarší syn Maggie z Loch Linnhe, což je sestřenice tvého táty,“ dodal směrem k Ianovi. „Jeho táta po povstání uprchl ze země.“ Ian nezaujatě přikývl a nepochybně si informaci založil do své vlastní genetické encyklopedie, z níž ji vytáhne, až se mu bude jevit užitečná.

Edwin Murray, tajemník guvernérovy manželky, vřele přivítal Jamieho jako svého příbuzného, přestože pouze svazkem manželským, a zajistil nám pozvání na večeři k Lillingtonovým.